

Τ.Ε.Ι. ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ: ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: κ. ΦΥΛΑΚΤΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ: ΜΠΟΥΝΙΑΣ Κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Α.Μ.: 12478

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ 2010

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	
1.1 Σύντομη Ιστορική Αναδρομή στην Ιστορία του Αιγίου	3
1.2 Παραγωγή τοπικών προϊόντων	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	
2.1 Το συνεταιριστικό φαινόμενο (Ιστορική αναδρομή-Ορισμός-Αρχές-Στόχος).....	7
2.2 Είδη Συνεταιρισμών – Διακρίσεις	14
2.3 Οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί στην Ελλάδα	16
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	
3.1 Εσωτερικό νομοθετικό πλαίσιο συνεταιρισμών (Νόμος 602)	24
3.2 Κράτος και συνεταιρισμοί	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	
4.1 Ίδρυση Π.Ε.Σ. – Ιστορική αναδρομή	30
4.2 Δραστηριότητα Π.Ε.Σ. – Τομείς	33
4.3 Οργανόγραμμα Π.Ε.Σ.	36
4.4 Οικονομική Ανάλυση Δραστηριοτήτων Π.Ε.Σ.	38
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	
5.1 Χαρακτηριστικά Σταφίδας	48
5.2 Τυποποίηση – Επεξεργασία – Διασφάλιση ποιοτικού ελέγχου σταφίδας	50
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6	
6.1 Χαρακτηριστικά Εσπεριδοειδών	57
6.2 Τυποποίηση – Επεξεργασία Εσπεριδοειδών	59
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7	
7.1 Χαρακτηριστικά Ελαιολάδου	67
7.2 Τυποποίηση – Επεξεργασία – Διασφάλιση ποιοτικού ελέγχου ελαιολάδου	69

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Βιολογικά Προϊόντα74

ΕΠΙΛΟΓΟΣ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ 77

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 81

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 82

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα εργασία ασχολείται με την μελέτη της λειτουργίας της ΠΑΝΑΙΓΙΑΛΕΙΟΣ ΕΝΩΣΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ (Π.Ε.Σ.). Η εργασία χωρίζεται σε οκτώ (8) κεφάλαια.

Αρχικά, στο πρώτο κεφάλαιο, γίνεται σύντομη ιστορική αναδρομή στην ιστορία της πόλης του Αιγίου, στην οποία εδρεύει η ΠΑΝΑΙΓΙΑΛΕΙΟΣ ΕΝΩΣΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ (Π.Ε.Σ.). Ακόμα γίνεται αναφορά στα τοπικά γεωργικά προϊόντα τα οποία παράγει η ευρύτερη περιοχή της Αιγιάλειας και τα οποία για πολλά χρόνια στήριζαν την οικονομία της πόλης.

Εν συνεχεία, στο δεύτερο κεφάλαιο, επικεντρώνουμε την προσοχή μας στο συνεταιριστικό φαινόμενο και πιο συγκεκριμένα τότε αυτό άρχισε να εμφανίζεται, τι εννοούμε με τον όρο συνεταιρισμός, ποιές αρχές τον διέπουν, αλλά και ποιοι είναι οι στόχοι των συνεταιρισμών. Επίσης, παρουσιάζουμε τα είδη των συνεταιρισμών και πώς αυτοί διακρίνονται. Τέλος στο κεφάλαιο αυτό γίνεται ανάλυση των αγροτικών συνεταιρισμών στην Ελλάδα.

Έπειτα, στο τρίτο κεφάλαιο, παρουσιάζεται, το νομοθετικό πλαίσιο των συνεταιρισμών και γίνεται εκτενής αναφορά στο νόμο 602/1915 που ήταν και ο πρώτος νόμος περί συνεταιρισμών στην Ελλάδα. Στο τρίτο κεφάλαιο επίσης αναλύουμε τον συσχετισμό κράτους και συνεταιρισμών.

Τα επόμενα πέντε (5) κεφάλαια αναφέρονται αποκλειστικά στην ΠΑΝΑΙΓΙΑΛΕΙΟ ΕΝΩΣΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ, η οποία είναι και το αντικείμενο της μελέτης μας.

Δηλαδή, στο τέταρτο κεφάλαιο, εστιάζουμε στην ιστορική αναδρομή της Π.Ε.Σ, τους συνεταιρισμούς που υπάγονται σε αυτήν, τους τομείς στους οποίους δραστηριοποιείται, το διοικητικό της μοντέλο (οργανόγραμμα) ενώ κλείνοντας γίνεται οικονομική ανάλυση των δραστηριοτήτων της Ένωσης μέσα από τον Ισολογισμό του συνεταιρισμού.

Ακολούθως, στο πέμπτο κεφάλαιο, γίνεται αναφορά στο υπ' αριθμόν ένα προϊόν που επεξεργάζεται, τυποποιεί και εν συνεχεία εξάγει για πολλά χρόνια στο εξωτερικό αλλά και στην εγχώρια αγορά η Παναιγιαλεις Ένωση Συνεταιρισμών, τη σταφίδα και τα χαρακτηριστικά της.

Στο έκτο κεφάλαιο, αναλύουμε τα χαρακτηριστικά των εσπεριδοειδών τον τρόπο τυποποίησης και επεξεργασίας τους που χρησιμοποιεί η Π.Ε.Σ..

Στο έβδομο κεφάλαιο, διαδραματίζεται η ίδια διαδικασία για το ελαιόλαδο, ενώ στο όγδοο και τελευταίο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στα βιολογικά προϊόντα.

Τέλος, η εργασία ολοκληρώνεται με το ποιες είναι οι προοπτικές και επιδιώξεις – στόχοι αλλά και οι στρατηγικές που εφαρμόζει η Π.Ε.Σ για το μέλλον της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 Σύντομη Ιστορική αναδρομή στην ιστορία του Αιγίου

Η πόλη του Αιγίου βρίσκεται στα βόρεια παράλια της Πελοποννήσου στο νομό Αχαΐας. Είναι η δεύτερη σε πληθυσμό και έκταση πόλη του νομού μετά την Πάτρα. Απέχει 175 χλμ από την Αθήνα και 39 χλμ από την Πάτρα. Το όνομα της πόλης προέρχεται ίσως από την αίγα που έθρεψε κατά τον μύθο τον Δία. Υπάρχει και μια άλλη εκδοχή, πιθανόν να προέρχεται από το ρήμα αίσσω που σημαίνει κινούμαι επειδή το έδαφός της πολύ συχνά σειείται.

Αυτόχθονες κάτοικοι ήταν οι Πελασγοί Αιγιαλείς κατά τα μυθικά χρόνια ενώ στη συνέχεια αναμείχθηκαν με Έλληνες από την Αττική. Στα κλασικά χρόνια δεν υπάρχουν αναφορές για ανάμειξη της πόλης σε πολέμους, ούτε ενάντια των Περσών, ούτε σε άλλους εσωτερικούς. Η μόνη αναφορά είναι για συμμετοχή στη μάχη των Πλαταιών.

Το Αίγιο παίζει σημαντικό ρόλο κατά την τελευταία Τουρκοκρατία 1715-1821. «Αποτελεί επαρχία και διοικείται από βοεβόδα. Έχει σχολεία. Μετέχει στην επανάσταση του 1769 (Ορλωφικά) με ολέθριες συνέπειες. Παρά την απογοήτευση από το γεγονός η Φιλική Εταιρεία βρίσκει πρόσφορο έδαφος. Στη Βοστίτσα γίνεται και η Περίφημη ομώνυμη Συνέλευση των Προκρίτων και Αρχιερέων με την παρουσία του Παπαφλέσσα όπου αποφασίστηκε η κήρυξη της επανάστασης του 1821». (Πνευματικό κέντρο Αιγιαλείας –ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ, Εν Αιγίω, 2001., Πνευματικό Κέντρο Αιγιαλείας)

Οι συνέπειες του αγώνα για απελευθέρωση ήταν βαριές για την πόλη. Η πόλη ανέδειξε σπουδαίους πολιτικούς και στρατιωτικούς ηγέτες όπως ο Ανδρέας Λόντος κ.α.

Μετά την απελευθέρωση το Αίγιο προσπάθησε να αναπτυχθεί οικονομικά με την γεωργία και το εμπόριο χάρη στη σταφίδα και το λιμάνι.

Ο ναός της Παναγίας Τρυπητής καθιερώθηκε ως πανελλήνιο προσκύνημα. Η πόλη αναπτύσσεται πνευματικά και καλλιτεχνικά. Σημαντικές εκκλησίες ως προς την αρχιτεκτονική τους κτίζονται βασιζόμενα στα σχέδια του διάσημου αρχιτέκτονα Ερνέστου Τσίλερ.

Στην νεότερη ιστορία και συγκεκριμένα στην Ιταλογερμανική κατοχή το Αίγιο βρίσκεται στην πρώτη γραμμή στην Εθνική Αντίσταση πληρώνοντας βαρύ φόρο αίματος.

Σήμερα, το Αίγιο στηρίζεται κυρίως στην γεωργία και το εμπόριο. Σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον η πόλη προσπαθεί να εκμεταλλευτεί τις δυνατότητές της και να διεκδικήσει τη θέση που της αξίζει στην σύγχρονη Ελλάδα.

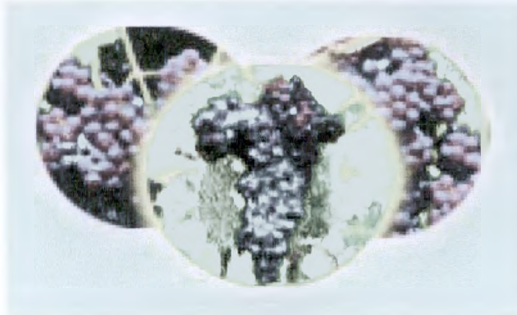
Η πλατεία Υψηλών Αλωνιών

Ο ναός της Παναγίας Τροπητής

1.2 Παραγωγή τοπικών προϊόντων

Η οικονομία της πόλης του Αιγίου από το 1900-1970 στηρίχτηκε από τη μία στα γεωργικά προϊόντα της περιοχής και από την άλλη στην βιομηχανική παραγωγή.

Τα γεωργικά προϊόντα που παράγονται στην περιοχή είναι τα εσπεριδοειδή δηλαδή τα πορτοκάλια, κυρίως τα λεμόνια, ελιές, λάδι, σταφίδα (η

περιώνυμη Βοστίτσα), όσπρια, πατάτες, κρασιά, σταφύλια, φρούτα, λαχανικά-κηπευτικά.

Στα νεότερα χρόνια η σταφίδα της περιοχής αναγνωρίζεται ως η καλύτερη στο κόσμο με ονομασία προέλευσης Βοστίτσα, σε μια εποχή που στο εμπόριο δεν είχαν θεσμοθετηθεί οι ονομασίες προέλευσης.

Από το 1996 η ζώνη της Αιγιαλείας καθορίστηκε με υπουργική απόφαση ως παραγωγός των τοπικών οίνων πλαγιές Αιγιαλείας. Ήδη ο οίνος από Ροδίτη ανήκει στην ονομασία προέλευσης ανώτερης ποιότητας "Πάτρα" με χαρακτηριστικό εκπρόσωπο το κρασί "Ασπρολίθι" που παράγεται σε ένα πρότυπο οινοποιείο στο χωριό Σελινούντας στην περιοχή Αιγιαλείας.

Τις γεωργικές και κτηνοτροφικές προσπάθειες στηρίζει η τοπική Ένωση Συνεταιρισμών, ΠΑΝΑΙΓΙΑΛΕΙΟΣ ΕΝΩΣΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ (Π.Ε.Σ.), οι εγκαταστάσεις της οποίας βρίσκονται στον κόμβο της Εθνικής οδού.

Η περιοχή της Αιγιάλειας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2.1 Το συνεταιριστικό φαινόμενο (Ιστορική αναδρομή-Ορισμός-Αρχές-Στόχος)

«Ο όρος Συνεργατισμός είναι γενικός και αφορά στην ιδέα και στη θεωρία της συνεργασίας, πέρα δε από αυτό, εκφράζει και καλύπτει όλες τις μορφές της, τυπικές ή άτυπες, με ιδεολογικές ή με υλικές επιδιώξεις.

Ο όρος Συνεταιρισμός, σε αντίθεση με τον "Συνεργατισμό" είναι ειδικός και αφορά κάτι το συγκεκριμένο, σε σχέση βέβαια πάντα με την συνεργασία. Αναφέρεται, δηλαδή, σε μια μορφή συνεργασίας, σε μια οικονομική οργάνωση, η οποία έχει νομική κάλυψη και για την εκπλήρωση των σκοπών της ακολουθεί ορισμένους κανόνες και καταστατικές διατάξεις.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι ο "Συνεταιρισμός" εμπεριέχεται στον ευρύτερο όρο "Συνεργατισμός" και εκφράζει μια συγκεκριμένη μορφή αυτού.»(Μαυριάδης Σταύρος Λ., Συνεργατισμός-Συνεταιρισμοί ΙΣΤΟΡΙΑ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ-ΑΠΟΣΤΟΛΗ-η εναλλακτική λύση-, 2003,ΓΙΑΧΟΥΔΗ)

Οι συνεταιρισμοί αποτελούν ιστορικά τον κύριο κορμό Κοινωνικής Οικονομίας στην Ελλάδα. Λειτουργούν κυρίως ως επιχειρήσεις, με την έννοια ότι παράγουν και διαθέτουν στην αγορά προϊόντα ή υπηρεσίες. Μερικοί από αυτούς είναι μόνο Προμηθευτικοί.

Πρόκειται λοιπόν για διαρκή ένωση προσώπων που αποτελεί όργανο αυτοβοήθειας των μελών του. Βασικό γνώρισμα των συνεταιρισμών είναι ότι δημιουργούνται με την ελεύθερη και αυτόβουλη ένωση των μελών τους, οργανώνονται και διοικούνται δημοκρατικά με βάση την αρχή της ισότητας. Οι συνεταιρισμοί προσφέρουν μεγάλη κοινωνική υπηρεσία, προάγοντας την οικονομική δημοκρατία και την κοινωνική δικαιοσύνη και αναπτύσσοντας το αίσθημα της ευθύνης στο λαό, που μέσα από αυτούς διαχειρίζεται άμεσα την οικονομική του ζωή. Οι συνεταιρισμοί διακρίνονται σε συνεταιρισμούς καταναλωτών και συνεταιρισμούς παραγωγών. Οι πρώτοι προσπαθούν να κάνουν αποδοτικότερη και επωφελέστερη για τα μέλη τους την χρησιμοποίηση του εισοδήματός τους για την ικανοποίηση των διάφορων βιοτικών αναγκών τους. Στόχοι τέτοιων συνεταιρισμών είναι η προσφορά φθηνότερων και ποιοτικά καλύτερων ειδών διατροφής, ρουχισμού, οικιακής χρήσης, κ.α. Οι συνεταιρισμοί παραγωγών έχουν σαν σκοπό την εξασφάλιση κεφαλαίων, την προμήθεια πρώτων υλών και μέσων παραγωγής, τη δημιουργία μηχανικών εγκαταστάσεων κοινής χρήσης, τη διάθεση μηχανημάτων, την επεξεργασία των

προϊόντων των μελών τους και τέλος την προώθηση και την διάθεσή τους στην αγορά. Οι συνεταιρισμοί παραγωγών πολλές φορές συνενώνουν διάφορες ασθενείς μικρές ατομικές εκμεταλλεύσεις, κάνοντάς τις έτσι βιώσιμες και αποδοτικότερες. Ανάλογα με τον ιδιαίτερο σκοπό που εξυπηρετούν, διακρίνονται σε πιστωτικούς, προμηθευτικούς πρώτων υλών και μέσων παραγωγής κ.α. Η σύνθεση εξ άλλου των συνεταιρισμών εξαρτάται επίσης για τον σκοπό για τον οποίο ιδρύονται. Η ανώτατη διοίκησή τους ανήκει στη Γενική Συνέλευση των μελών όπου το καθένα έχει μία ψήφο. Η διεύθυνση των εργασιών γίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο που απαρτίζεται από ειδικά εκλεγμένους συνεταιίρους. Σε μερικούς συνεταιρισμούς υπάρχει και το Εποπτικό Συμβούλιο που ασκεί εποπτεία και έλεγχο της λειτουργίας του συνεταιρισμού. Οι λεπτομέρειες γενικά της οργάνωσης και της λειτουργίας των συνεταιρισμών ρυθμίζονται από το καταστατικό τους. Το κεφάλαιο των συνεταιρισμών σχηματίζεται με την εισφορά της συνεταιρικής μερίδας από τους συνεταιίρους και με την παρακράτηση μέρους των κερδών για τον ίδιο σκοπό. Για να τονωθεί η πίστη του συνεταιρισμού οι συνεταιίροι ευθύνονται αλληλέγγυα και για ένα ποσό πέρα από την εισφορά τους. Οι συνεταιρισμοί με την σύγχρονη μορφή τους εμφανίστηκαν στην Ευρώπη ιδιαίτερα κατά τα μέσα του 19^{ου} αιώνα, κάτω από την πίεση των προβλημάτων που δημιουργήθηκαν για τους μικρούς παραγωγούς και τους καταναλωτές μέσα στις νέες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες του βιομηχανικού καπιταλισμού.

Στην Ελλάδα το πνεύμα του συνεργατισμού αναπτύχθηκε από πολύ νωρίς. Από τις πιο σημαντικές συνεταιριστικές προσπάθειες υπήρξε ο Συνεταιρισμός των Αμπελακίων στη Θεσσαλία, η "Συντροφιά των πραγματευτών και τεχνιτών των κόκκινων νημάτων εις τα Αμπελάκια" (1788-1811). Ήταν βασικά παραγωγικός συνεταιρισμός αλλά μαζί και καταναλωτικός.

Η Κοινή Συντροφιά και Αδελφότης των Αμπελακίων οργανώθηκε σε κοινοτική και υπερκοινοτική βάση, λειτούργησε δε με συνεργατικούς κανόνες καθολικής συμμετοχής των κατοίκων στις παραγωγικές και εμπορικές δραστηριότητες, για περισσότερα από τριάντα χρόνια. Τα δύο γνωστά καταστατικά των Αμπελακίων των ετών 1780 και 1795, τα οποία καταγράφουν ορισμένα μόνο δικαιώματα και υποχρεώσεις των μελών, αποτελούν από τότε έως και σήμερα, κείμενα ισότιμα παραγωγικών σχέσεων, πρωτότυπων και πρωτοποριακών, όχι μόνο για μια Ελληνική Κοινότητα της τότε Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, όπως τα Αμπελάκια, αλλά και για ολόκληρη την Ευρώπη της εποχής εκείνης αλλά και της

σημερινής. Η Κοινή Συντροφία αποτελείτο από πολλές μικρότερες Συντροφίες αφ ενός για να είναι πιο παραγωγικές και αφ ετέρου για να ανταποκριθούν στην αυξημένη ζήτηση νημάτων σε μια διευρυνόμενη Ευρωπαϊκή αγορά, αποφάσισαν ύστερα από συζητήσεις αρκετών ετών κατά τη δεκαετία του 1770 να συνενωθούν σε μια και μόνη, την Κοινή Συντροφία.

Επίσης κατά τα τέλη του 18^{ου} και τις αρχές του 19^{ου} αιώνα λειτουργούσαν αποδοτικά ο Συνεταιρισμός παραγωγής μέταξας και προϊόντων στη Χίο και διάφοροι αστικοί συνεταιρισμοί στην Ύδρα, στις Σπέτσες, στα Ψαρά και σε άλλα νησιά.

Πρέπει να τονιστεί ότι η κίνηση αυτή αναπτύχθηκε στην Τουρκοκρατούμενη Ελλάδα σε μια εποχή που ακόμη στην Ευρώπη κάτι τέτοιο φαινόταν ως ουτοπία. Η διαδικασία όμως αυτή σταμάτησε λίγα έτη πριν από την επανάσταση του 1821 για πολλούς λόγους.

Ο Συνεταιρισμός των Αμπελακίων διαλύθηκε επειδή η βιοτεχνική νηματουργία που εκπροσωπούσε δεν μπορούσε να συναγωνισθεί τις αντίστοιχες Ευρωπαϊκές βιομηχανίες, αλλά στη διάλυση συνέτειναν και η επιδρομή του Αλή Πασά καθώς και η πτώχευση της Αυστρίας όπου ο συνεταιρισμός είχε πολλές καταθέσεις.

Το 1870, συνιστώνται κοινοτικές συνιδιοκτησίες στα επτά χωριά των Μεσογείων Αττικής (Λιόπεσι, Κορωπί, Σπάτα, Μαρκόπουλο, Καλύβια, Κουβαρά και Κερατέα). Απ αυτές τις συνιδιοκτησίες αναδεικνύεται ως η σπουδαιότερη του Μαρκόπουλου.

Το 1900, επίσης ιδρύεται Πιστωτικός Συνεταιρισμός Τεχνοεργατών Λαμίας, ο οποίος σήμερα έχει αποτελέσει την πρώτη Συνεταιριστική Τράπεζα.

Το 1901, ιδρύεται η Ελληνική Γεωργική Εταιρεία.

Το 1909, συνιστάται η "Μεγαρική Εταιρεία Οίνων και Οινοπνευμάτων", με σκοπό την προστασία των συμφερόντων και των αμπελουργών μελών της κατά τα χρόνια των μεγάλων εσοδειών. Και αυτό διότι το 1908, επήλθε η γνωστή κρίση του οίνου, με την οποία ασχολήθηκε και η Βουλή. Επίσης συνιστάται το Σωματείο Υποδηματοποιών στην Τρίπολη. Ωσαύτως ιδρύεται ο Συνεταιρισμός Πωλήσεων Οπωρών Λεχωνίων Βόλου, όπως και ένας μικρός αριθμός Πιστωτικών Συνεταιρισμών στην Θεσσαλία.

Το 1910, συνιστάται το Υπουργείο Γεωργίας Εμπορίου και Βιομηχανίας με το Ν.3724.

Το 1911, συνιστάται το Μετοχικόν Ταμείον Αλληλοβοήθειας Παραχελωίτιδος στο Νεοχώριο, παρά τις έντονες αντιδράσεις των τοκογλύφων.

Το 1913, συνιστάται στην Κραναία Κεφαλληνίας Μελισσοκομικός Συνεταιρισμός, με συμμετοχή σε αυτόν της εκεί Βαλλιανείου Γεωργικής Σχολής.

Οι περισσότερες από τις παραπάνω οργανώσεις, όπως και μερικές δεκάδες ακόμη, ιδρύονται με την προοπτική και παρακίνηση ορισμένων θαυμαστών και ζηλωτών της Συνεργατικής ιδέας, όπως είναι: οι Σ. Ιασεμίδης, Ν. Μιχόπουλος, Δ. Γρηγοριάδης, Γ. Μολφέτας και Α. Οικονόμου, ο οποίος με την "Οικονομική Επιθεώρηση" που εκδίδει, καλλιεργεί και διαδίδει την Συνεργατική ιδέα.

Ο Σ. Ιασεμίδης έλαβε μέρος το 1913 στο Διεθνές Συνεταιριστικό Συνέδριο που συνέρχεται στη Γάνδη του Βελγίου. Σ' αυτό το Συνέδριο ανακοινώνει ο ίδιος ότι το 1913 οι Συνεταιριστικές Οργανώσεις στην Ελλάδα ανέρχονται σε 87.

Το 1914, ψηφίζεται ο νόμος 281 "Περί Σωματείων" για την σωματειακή οργάνωση των εργαζομένων. Ο θεσμός του Συνεταιρισμού εισάγεται επίσημα πλέον στην Ελλάδα με τον νόμο 602 της 31-12-1914, ο οποίος δημοσιεύεται επίσημα στις αρχές του 1915 και καθιέρωσε τον θεσμό των συνεταιρισμών.

Στη μετεπαναστατική Ελλάδα ιδρύθηκε το 1879 το Σωματείο "ο Εργάτης" στην Κύμη της Εύβοιας, που είχε σκοπό την αποταμίευση, την παροχή δανείων και την περίθαλψη των μελών του. Από τον "Εργάτη" όμως έλειπαν ορισμένα κύρια γνωρίσματα των συνεταιρισμών, όπως το δικαίωμα της μιας ψήφου για όλα τα μέλη του. Έτσι, ο πρώτος συνεταιρισμός στο νεώτερο Ελληνικό Κράτος θεωρείται ο "Μετοχικός Γεωργικός Σύλλογος Αλμυρού" που ιδρύθηκε το 1900 από τους Ν.Μιχόπουλο και τον Δ.Γρηγοριάδη.

Ο Συνεταιρισμός του Αλμυρού οργανώθηκε συστηματικά το 1906 από τον Σ. Ιασεμίδα. Στα επόμενα χρόνια, και κυρίως μετά την επανάσταση του 1909, το πιο πάνω παράδειγμα βρήκε πολλούς μιμητές. Ιδρύθηκαν αρκετοί Γεωργικοί Συνεταιρισμοί που αρχικά είχαν την αρχή Σωματείων επειδή δεν υπήρχε σχετική νομοθεσία.

Οι περισσότεροι συνεταιρισμοί που ιδρύονταν τότε ήταν Γεωργικοί και η εποπτεία τους ανήκει, από το 1917, στο Υπουργείο Γεωργίας. Όταν το 1929 ιδρύθηκε η Αγροτική Τράπεζα ανέλαβε αυτή αυτό το έργο.

Επικεφαλής της Γεωργικής Συνεταιριστικής Κίνησης βρίσκεται σήμερα η Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών (ΠΑΣΕΓΕΣ) που ιδρύθηκε το 1936.

Οι αστικοί συνεταιρισμοί αναπτύχθηκαν αργότερα και δεν γνώρισαν τόση επιτυχία, όπως οι Γεωργικοί κυρίως προόδευσαν όσοι πέτυχαν διάφορα προνόμια από το κράτος ή άλλους ισχυρούς οργανισμούς, όπως οι καταναλωτικοί και οικοδομικοί συνεταιρισμοί δημοσίων υπαλλήλων, στρατιωτικών, τραπεζιτικών κ.α.

Ο συνεταιρισμός είναι φαινόμενο που γεννήθηκε στις συνθήκες του καπιταλιστικού συστήματος και εμφανίζεται με την ανάπτυξη των καπιταλιστικών σχέσεων παραγωγής, ως μια μορφή οργάνωσης για την υπεράσπιση των οικονομικών συμφερόντων των εργαζομένων. Ο συνεταιρισμός της σύγχρονης μορφής αποτελεί μία μορφή συνεργασίας, είναι μια οργάνωση ατόμων που ελεύθερα και με τη θέλησή τους συντονίζουν τις προσπάθειές τους για να επιτύχουν ορισμένους σκοπούς.

Αν και ο γενικός, ουσιαστικός σκοπός του συνεταιρισμού είναι η βελτίωση της οικονομικής κατάστασης των μελών του σύμφωνα με δραστηριότητες που έχουν από το καταστατικό καθορισθεί, εν τούτοις ο συνεταιρισμός δεν έχει μόνον οικονομικούς σκοπούς, αλλά σαν κοινωνική οργάνωση που είναι, έχει πιο πλατύ περιεχόμενο από μια καθαρή οικονομική επιχείρηση. Τον όρο συνεταιρισμό πρώτος τον χρησιμοποίησε ο William Gordin το 1793, ενώ οι πρώτες προσπάθειες του συνεταιριστικού κινήματος αρχίζουν με τους Peter Plockoy και John Bellers τον 17^ο αιώνα.

Με την ανάπτυξη της βιομηχανικής παραγωγής και την εντατικοποίηση της εκμετάλλευσης των εργαζομένων εμφανίζονται σταδιακά μερικοί προοδευτικοί διανοούμενοι που προτείνουν διάφορες μορφές κοινωνικής και οικονομικής οργάνωσης με σκοπό να αποφύγει η κοινωνία την εξαθλίωση των μελών της. Οι διανοούμενοι αυτοί πρότειναν την αντικατάσταση του καπιταλιστικού συστήματος με ένα σοσιαλιστικό και καλούσαν του καπιταλιστές να πιστούν για να γίνει αυτή η αλλαγή, μη κατανοώντας ότι οι κεφαλαιοκράτες ποτέ δεν θα συναινούσαν καλοπροαίρετα σε μια τέτοια αλλαγή. Για το λόγο αυτό ονομάστηκαν ουτοπιστές. Οι κυριότεροι εκπρόσωποί τους ήταν οι Saint Simon (1760-1825), Κάρολος Φουριέ (1772-1837), Etienne Cabet (1778-1856), Ρόμπερτ Όουεν (1771-1856) και Ουίλιαμ Κίνγκ (1786-1865).

Οι πρώτες απόπειρες για την εφαρμογή στην πράξη συνεταιριστικών – σοσιαλιστικών κοινοτήτων βασισμένων στις ιδέες των ουτοπιστών σοσιαλιστών δεν κατόρθωσαν να λειτουργήσουν αυτόνομες και να επεκταθούν με ειρηνικό τρόπο, ώστε το καπιταλιστικό σύστημα να εξελιχθεί σε σοσιαλιστικό. Οι προσπάθειες όμως αυτές δεν πήγαν χαμένες, αφού άφησαν πίσω τους μία πλούσια παρακαταθήκη ιδεών

και εμπειριών που αργότερα θα παίξουν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση των σύγχρονων συνεταιριστικών ιδεών.

Ο συνδυασμός ιδεολογικά επιθυμητού και πρακτικά βιώσιμου δεν μπόρεσε να εφαρμοστεί στην πράξη μέχρι και το 1844 και την ίδρυση του καταναλωτικού συνεταιρισμού της πόλης Ροτσντέιλ στην Αγγλία με την επωνυμία "συνεταιρισμός των δίκαιων σκαπανέων της Ροτσντέιλ". Ο συνεταιρισμός αυτός αποτελεί ορόσημο για την συνεταιριστική ιστορία, πρακτική και θεωρία.

Μια προσπάθεια 28 ανθρώπων χωρίς πολιτική ταύτιση που αρνήθηκαν να καταφύγουν στην λύση της ελεημοσύνης ή της μετανάστευσης επιλέγοντας να δράσουν «από κάτω» για τη μείωση του κόστους ζωής τους μέσω της από κοινού προμήθειας των ειδών διατροφής οδήγησε στην ίδρυση του πρώτου συνεταιρισμού σύγχρονης μορφής. Νοίκιασαν λοιπόν με τις περιορισμένες οικονομικές τους δυνατότητες ένα μικρό κατάστημα, αγόρασαν μερικά βασικά τρόφιμα και άνοιξαν το κατάστημά τους που θα διατηρούσαν ανοιχτό εργαζόμενοι όλοι εκ περιτροπής κατά τον ελεύθερο χρόνο τους παραμονές Χριστουγέννων του 1844.

Η οικονομική αυτοδυναμία, δηλαδή η εξάρτηση της λειτουργίας του συνεταιρισμού από την οικονομική αποτελεσματικότητά του και όχι σε εξωγενείς παράγοντες, η συνεταιριστική αυτοδιαχείριση, δηλαδή η διοίκηση των μελών και η κοινωνικοποίηση που είναι η περιουσία του συνεταιρισμού που ανήκει σε όλα τα μέλη που εισήγαγαν στη λειτουργία του οργανισμού τους τα μέλη του συνεταιρισμού, αποτελούν δομικά χαρακτηριστικά όλων των επιτυχημένων καταναλωτικών και όχι μόνο συνεταιρισμών που αναπτύχθηκαν αργότερα.

Μόλις το 1995 στο παγκόσμιο συνέδριο της Διεθνούς Συνεταιριστικής Ένωσης υιοθετήθηκε ο παρακάτω διεθνώς αποδεκτός ορισμός του συνεταιρισμού. "Συνεταιρισμός είναι μια αυτόνομη ένωση προσώπων που συγκροτείται εθελοντικά για την αντιμετώπιση των κοινών οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών και επιδιώξεων τους διαμέσου μιας συνιδιοκτήτης και δημοκρατικά διοικούμενης επιχείρησης".

Σύμφωνα με διακήρυξη στο ίδιο συνέδριο οι συνεταιρισμοί στηρίζονται στις αξίες της αυτοβοήθειας, της αυτεθύνης, της δημοκρατίας, της ισότητας, της ισοτιμίας και της αλληλεγγύης. Τα μέλη των συνεταιρισμών στηρίζονται στις ηθικές αξίες της εντιμότητας, της διαφάνειας, της κοινωνικής υπευθυνότητας και της φροντίδας για τους άλλους.

Οι συνεταιριστικές αρχές, που αποτελούν τις κατευθυντήριες γραμμές με τις οποίες οι συνεταιρισμοί θέτουν σε εφαρμογή τις αξίες τους, διατυπώθηκαν ως εξής:

1^η Αρχή: Εθελοντική και ελεύθερη συμμετοχή

Οι συνεταιρισμοί είναι εθελοντικές οργανώσεις, ανοιχτές σε όλα τα πρόσωπα που μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις υπηρεσίες τους και επιθυμούν να αποδεχτούν τις ευθύνες του μέλους, χωρίς διακρίσεις φύλου, κοινωνικού επιπέδου, φυλής, πολιτικών πεποιθήσεων ή θρησκείας.

2^η Αρχή: Δημοκρατική διοίκηση εκ μέρους των μελών

Οι συνεταιρισμοί είναι δημοκρατικές οργανώσεις διοικούμενες από τα μέλη τους, τα οποία συμμετέχουν ενεργά στη διαμόρφωση της πολιτικής τους και στη λήψη αποφάσεων. Άνδρες και γυναίκες που προσφέρουν υπηρεσίες ως αιρετοί εκπρόσωποι είναι υπόλογοι στα μέλη. Στους πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς τα μέλη έχουν ίσα δικαιώματα ψήφου (κάθε μέλος μία ψήφο) και στους συνεταιρισμούς ανωτέρου βαθμού οργανώνονται επίσης με δημοκρατικό τρόπο.

3^η Αρχή: Οικονομική συμμετοχή των μελών

Τα μέλη συμμετέχουν ισότιμα και διαχειρίζονται δημοκρατικά το κεφάλαιο του συνεταιρισμού. Τα μέλη συνήθως απολαμβάνουν περιορισμένη αποζημίωση ή καθόλου για το κεφάλαιο που καταθέτουν για να γίνουν μέλη. Τα μέλη διαθέτουν τα πλεονάσματα για οποιονδήποτε ή για όλους από τους ακόλουθους σκοπούς: α) ανάπτυξη του συνεταιρισμού, ενδεχομένως με τη δημιουργία αποθεματικών, από τα οποία μέρος τουλάχιστον θα είναι αδιανέμητα, β) απόδοση στα μέλη ανάλογα με τις συναλλαγές τους με το συνεταιρισμό, και γ) υποστήριξη άλλων δραστηριοτήτων που εγκρίνονται από τα μέλη.

4^η Αρχή: Αυτονομία και ανεξαρτησία

Οι συνεταιρισμοί είναι αυτόνομες οργανώσεις αυτοβοήθειας, διοικούμενες από τα μέλη τους. Εάν συνάπτουν συμφωνίες με άλλους φορείς, συμπεριλαμβανομένων των κυβερνήσεων ή αντλούν κεφάλαια από εξωτερικές πηγές, είναι σ' αυτό ελεύθεροι, ακολουθώντας κανόνες που διασφαλίζουν τη δημοκρατική διοίκηση από τα μέλη και διατηρούν τη συνεταιριστική αυτονομία.

5^η Αρχή: Εκπαίδευση, πρακτική εξάσκηση και πληροφόρηση

Οι συνεταιρισμοί παρέχουν εκπαίδευση και πρακτική εξάσκηση στα μέλη τους, στα αιρετά μέλη της διοίκησης, στα διευθυντικά στελέχη και στους υπαλλήλους, ώστε να μπορούν να συμβάλλουν αποτελεσματικά στην ανάπτυξη των συνεταιρισμών τους.

Παρέχουν πληροφόρηση στο κοινό ιδιαίτερα στους νέους και στους διαμορφωτές της κοινής γνώμης σχετικά με τη φύση και τα οφέλη της συνεργασίας.

6^η Αρχή: Συνεργασία μεταξύ συνεταιρισμών

Οι συνεταιρισμοί υπηρετούν με τη μέγιστη αποτελεσματικότητα τα μέλη τους και ισχυροποιούν τη συνεταιριστική κίνηση όταν συνεργάζονται μεταξύ τους διαμέσου οργανώσεων τοπικού, εθνικού, περιφερειακού και διεθνούς επιπέδου.

7^η Αρχή: Ενδιαφέρον για την κοινότητα

Οι συνεταιρισμοί εργάζονται για τη βιώσιμη ανάπτυξη των κοινοτήτων τους με πολιτικές που εγκρίνονται από τα μέλη τους.

Σε σύγκριση με την διατύπωση των αρχών που είχε υιοθετηθεί στο συνέδριο της I.C.A. το 1966, στις αρχές που ισχύουν σήμερα έχει προστεθεί η αρχή για την αυτονομία και την ανεξαρτησία των συνεταιρισμών, μια αρχή που η πράξη απέδειξε ότι δεν ήταν όσο αυτονόητη όσο είχε νομισθεί. Σε αρκετές περιπτώσεις παρατηρήθηκε ότι οι συνεταιρισμοί είχαν χρησιμοποιηθεί ως όργανα εφαρμογής πολιτικής χωρίς αυτό να αποτελεί επιλογή των μελών τους. Στις τωρινές αρχές έχει επίσης προστεθεί η αρχή για το ενδιαφέρον για την κοινότητα, ως διεύρυνση του ενδιαφέροντος των μελών να βελτιώσουν την οικονομική και κοινωνική τους θέση.

2.2 Είδη Συνεταιρισμών-Διακρίσεις

Ο μεγάλος αριθμός δραστηριοτήτων τις οποίες αναπτύσσουν οι συνεταιρισμοί για να επιτύχουν τους σκοπούς για τους οποίους ιδρύθηκαν, δημιουργεί προβλήματα στον καθορισμό των διακριτικών εκείνων γνωρισμάτων, με βάση τα οποία θα μπορούσαμε να κατατάξουμε του συνεταιρισμούς κατά τρόπο συστηματικό σε ορισμένες συγκεκριμένες κατηγορίες. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα επιτείνεται ακόμα περισσότερο από το γεγονός ότι ένας μεγάλος αριθμός συνεταιρισμών έχει περισσότερους του ενός σκοπούς.

Οι διάφοροι μελετητές που έχουν ασχοληθεί με το θέμα κατατάσσουν τους συνεταιρισμούς σε κατηγορίες ανάλογα με διάφορα κριτήρια που τίθενται από τους ίδιους. Έτσι άλλοι διακρίνουν του συνεταιρισμούς σε Αστικούς και Αγροτικούς, λαμβάνοντας υπ' όψη τις δραστηριότητές τους. Δηλαδή:

ΑΣΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ	ΑΓΡΟΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ
ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΙ	ΓΕΩΡΓΙΚΟΙ
ΕΜΠΟΡΙΚΟΙ	ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟΙ
ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ	ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟΙ
ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΙ	ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΙ
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΟΙ	ΔΑΣΙΚΟΙ
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΙ	

Ορισμένοι με βάση οικονομικά κριτήρια και τον τομέα δράσης του συνεταιρισμού τους διακρίνουν σε Παραγωγικούς και Καταναλωτικούς συνεταιρισμούς, άλλοι τους διακρίνουν σε συνεταιρισμούς Αγοραστών και Πωλητών με βάση τη σχέση του συνεταιίρου με τον συνεταιρισμό και άλλοι μελετητές τους διακρίνουν σε ελεύθερους και καταναγκαστικούς, ανάλογα με τον τρόπο ίδρυσής τους.

Οι συνεταιρισμοί διακρίνονται με βάση τις εργασίες που διενεργούν σε:

1. Πιστωτικούς
2. Εργασιών σε εμπορεύματα, που υποδιαιρούνται σε:
 - Συνεταιρισμούς αγοράς
 - Συνεταιρισμούς πώλησης
3. Παραγωγής ή χρήσης μηχανών που τους υποδιαιρεί:
 - Πλήρους παραγωγής
 - Μερικής παραγωγής
 - Διευκόλυνση παραγωγής
4. Ενώσεις Συνεταιρισμών
5. Διάφορους Συνεταιρισμούς

Με βάση την κοινωνική σημασία του συνεταιρισμού διακρίνονται σε:

- Συνεταιρισμούς αστικής μεσαίας τάξης (πιστωτικοί, βιοτεχνών αγοράς, μικροεμπόρων κ.α.)
- Συνεταιρισμούς της Γεωργικής μεσαίας τάξης.
- Συνεταιρισμούς καταναλωτών και προλεταρίων (καταναλωτικοί, οικοδομικοί, εργατών και ακτημόνων).

Οι γενικές αυτές κατηγορίες στις οποίες διακρίνουν τους συνεταιρισμούς οι διάφοροι συγγραφείς, υποδιαιρούνται στη συνέχεια σε άλλες πιο συγκεκριμένες υποκατηγορίες. Όπως:

1. Συνεταιρισμούς καταναλωτών με τις υποδιαιρέσεις:

- Καταναλωτικούς
- Κατοικίας πρόνοιας
- Μόρφωσης και ψυχαγωγίας

2. Συνεταιρισμούς των παραγωγών με τις υποδιαιρέσεις:

α) Παραγωγικοί Συνεταιρισμοί

οι οποίοι αναλύονται ακόμα περισσότερο σε:

1. Πιστωτικούς
2. Προμηθευτικούς
3. Ασφαλιστικούς
4. Αποθηκευτικούς
5. Κοινής Πώλησης
6. Κοινής χρήσης μηχανών

β) Συνεταιρισμοί μεταποίησης.

Οι οποίοι διακρίνονται σε:

- Παραγωγής προϊόντων
- Παροχής εργασίας
- Επεξεργασίας προϊόντων

2.3 Οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί στην Ελλάδα

Η κάθε αγροτική συνεταιριστική οργάνωση είναι μια ιδιαίτερη μορφή δράσης, είναι μια ιδιωτική επιχείρηση η οποία διέπεται από τις αρχές του συνεργατισμού και σύμφωνα με το νόμο 1541/85 έχει σαν στόχο της την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη των μελών της.

Όπως εξ άλλου και κάθε άλλη επιχείρηση έτσι και η αγροτική συνεταιριστική οργάνωση εξαρτάται από το ευρύτερο περιβάλλον δηλαδή:

1. ΦΥΣΙΚΟ
2. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ
3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
4. ΠΟΛΙΤΙΚΟ

Αυτοί οι παράγοντες επηρεάζουν την ύπαρξη τη θέση αλλά και τη λειτουργία των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων.

«Η δομή των συνεταιρισμών περιλαμβάνει τόσο την ένωση των φυσικών προσώπων σε πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς όσο και την ένωση των πρωτοβάθμιων, δευτεροβάθμιων και τριτοβάθμιων συνεταιρισμών προς την αμέσως ανώτερη συνεταιριστική βαθμίδα.

Η δομή των συνεταιρισμών έχει κατά κανόνα μορφή πυραμίδας. Στην μεγάλη βάση της πυραμίδας βρίσκονται τα πολλά φυσικά πρόσωπα αγρότες, καταναλωτές κ.α., που είναι μέλη των συνεταιρισμών. Αμέσως παραπάνω υπάρχουν οι πρωτοβάθμιοι συνεταιρισμοί, που είναι ενώσεις φυσικών προσώπων.

Στην επόμενη βαθμίδα της συνεταιριστικής οργάνωσης, βρίσκονται οι δευτεροβάθμιοι συνεταιρισμοί, γνωστοί και ως Ενώσεις, που είναι ενώσεις πρωτοβάθμιων συνεταιρισμών (όπως η ΠΑΝΑΙΓΙΑΛΕΙΟΣ ΕΝΩΣΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ).

Στη συνέχεια είναι οι τριτοβάθμιοι συνεταιρισμοί, γνωστοί και ως ομοσπονδίες, που είναι ενώσεις δευτεροβάθμιων συνεταιρισμών.

Στην κορυφή της πυραμίδας βρίσκεται η κορυφαία συνεταιριστική οργάνωση, γνωστή ως συνομοσπονδία συνεταιρισμών, που είναι ένωση τριτοβάθμιων συνεταιριστικών οργανώσεων.»(ΚΑΜΕΝΙΔΗΣ ΧΡΙΣΤΟΣ Θ., ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ ΑΡΧΕΣ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ-ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ-ΟΡΓΑΝΩΣΗ-ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΔΕΥΤΕΡΗ ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΗ ΕΚΔΟΣΗ, 2001, 2005, ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ Αδελφών Κυριακίδη α.ε.)

Οι αγροτικοί συνεταιρισμοί είναι εθελοντικές ενώσεις των αγροτών που έχουν στόχο να περιορίσουν την εκμετάλλευση των μελών τους από το μεγάλο κεφάλαιο, να βελτιώσουν την οικονομική τους κατάσταση και να μειώσουν το κόστος παραγωγής. Οι αγροτικοί συνεταιρισμοί σαν εθελοντικές ενώσεις προϋποθέτουν την αυτοτελή ύπαρξη των αγροτών που έχουν δικά τους μέσα παραγωγής και την πλήρη τυπική τουλάχιστον δυνατότητα αυτοδιάθεσής τους. Δηλαδή την πλήρη τυπική ελευθερία να αποφασίζουν μόνοι τους για τη συμμετοχή τους σε διάφορες συλλογικές οικονομικές οργανώσεις και δραστηριότητες.

Στη χώρα μας οι αγροτικοί συνεταιρισμοί εμφανίστηκαν στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, ενώ ο πρώτος συνεταιριστικός νόμος ψηφίστηκε το 1914 (Ν.602/1914). Καθυστερημένα σε σχέση με ορισμένες δυτικοευρωπαϊκές χώρες και η καθυστέρηση σχετίζεται με την ανάπτυξη των καπιταλιστικών σχέσεων παραγωγής στη χώρα μας.

Από τη δημιουργία τους οι αγροτικοί συνεταιρισμοί βρέθηκαν αντιμέτωποι με το μεγάλο κεφάλαιο και την κηδεμονία του τραπεζικού κεφαλαίου, η οποία ήταν

κατοχυρωμένη νομοθετικά, μιας και η ΑΤΕ με νόμο ασκούσε την εποπτεία στους αγροτικούς συνεταιρισμούς. Δεν είχαν όμως την ουσιαστική και τυπική αυτοτέλεια απέναντι στο κράτος, το οποίο με νομοθετικά θεσμικά και διοικητικά μέτρα παρενέβαινε στην εσωτερική λειτουργία των συνεταιρισμών με στόχο να τους μετατρέψει σε μηχανισμούς υλοποίησης και εξωραϊσμού της εκάστοτε κυβερνητικής πολιτικής. Σε όργανα συναίνεσης και υποταγής των μικρομεσαίων αγροτών στις ανταγροτικές κυβερνητικές πολιτικές. Οι παρεμβάσεις αυτές αφορούσαν στα εκλογικά συστήματα ανάδειξης των οργάνων διοίκησης των συνεταιρισμών, στους εκβιασμούς μέσα από τις χρηματοδοτήσεις της ΑΤΕ, στους όρους και στις προϋποθέσεις καταβολής διαφόρων αναπτυξιακών κινήτρων, στις καθαιρέσεις των εκλεγμένων διοικήσεων και στους διορισμούς εγκάθετων σε ανώμαλες πολιτικές περιόδους της χώρας κ.ο.κ.

Αποτέλεσμα αυτών των πολιτικών ήταν ο περιορισμένος ρόλος του συνεταιριστικού κινήματος στην αγροτική οικονομία της χώρας μας. Η αδυναμία του να στηρίζει αισθητά τους μικρομεσαίους αγρότες. Η γραφειοκρατική του λειτουργία και η υδροκέφαλη δομή του. Η χρεοκοπία και το κλείσιμο πολλών συνεταιριστικών οργανώσεων.

Σήμερα στη χώρα μας υπάρχουν 7.000 πρωτοβάθμιοι συνεταιρισμοί με 860.000 μέλη, 126 δευτεροβάθμιες Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΕΑΣ) και ελάχιστες πρωτοβάθμιες κλαδικές οργανώσεις.

Οι περισσότεροι από τους πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς δεν έχουν καμιά οικονομική δραστηριότητα με αποτέλεσμα να λειτουργούν σαν μηχανισμοί εκλογής αντιπροσώπων. Το φαινόμενο αυτό θα ενταθεί με την κατάργηση της αλληλέγγυας ευθύνης που επέβαλε η ΑΤΕ στα πλαίσια της ιδιωτικοποίησής της επειδή το 59% των πρωτοβάθμιων συνεταιρισμών ήταν πιστωτικοί. Δηλαδή ασκούσαν την αγροτική πίστη για λογαριασμό της ΑΤΕ. Με την πραγματική έννοια του όρου δεν υπάρχει κανένας παραγωγικός συνεταιρισμός και όσοι πρωτοβάθμιοι συνεταιρισμοί έχουν οικονομική δραστηριότητα αφορά στη μεταποίηση και εμπορία αγροτικών προϊόντων ή στη διακίνηση κάποιων γεωργικών εφοδίων.

Οι δευτεροβάθμιες ΕΑΣ ασχολούνται κύρια με την μεταποίηση και εμπορία των αγροτικών προϊόντων, διαχειρίζονται τις κοινοτικές επιδοτήσεις και διακινούν ορισμένα γεωργικά εφόδια και μηχανήματα, αλλά και καταναλωτικά προϊόντα μέσα από τα συνεταιριστικά Σούπερ-Μάρκετ. Οι περισσότερες ΕΑΣ είναι καταχρεωμένες, βρίσκονται σε πορεία συρρίκνωσης και πολλές απειλούνται με κλείσιμο.

Οι περισσότερες τριτοβάθμιες συνεταιριστικές οργανώσεις και εταιρείες που είχαν σαν αντικείμενό τους τη μεταποίηση και εμπορία των αγροτικών προϊόντων ή τη διακίνηση αγροτικών μηχανημάτων και εφοδίων έκλεισαν στην δεκαετία του 1990 (ΚΥΔΕΠ, Κτηνοτροφική, Μελισσοκομική, ΣΥΝΕΡΓΑΛ, ΣΥΝΕΛ, ΣΠΕ, ΣΠΕΚΑ κ.α.). Όσες απόμειναν (ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗ, ΚΕΣΠΥ, ΚΑΠΝΙΚΗ) παίζουν ελάχιστο έως μηδαμινό ρόλο στην εμπορία των αντίστοιχων αγροτικών προϊόντων ή εφοδίων.

Η οικονομική δραστηριότητα, όμως, όλων των συνεταιριστικών οργάνωσεων είναι δυσανάλογα μικρή σε σχέση με τον αριθμό τους, αλλά και τον αριθμό των συνεταιρισμένων αγροτών.

Έτσι το 1995 η αγροτική παραγωγή της χώρας μας που πουλήθηκε μέσα από τους συνεταιρισμούς ήταν 3% για το χοιρινό κρέας και τα λαχανικά, 2% για το βοδινό κρέας και τα αυγά, 15% για το κρέας των πουλερικών, 20% για το γάλα, 49% για τα σιτηρά και το βαμβάκι και 57% για τα φρούτα. Έχει σημασία όμως να τονισθεί ότι και στα προϊόντα των οποίων η παραγωγή σε μεγάλο ποσοστό πωλείται μέσα από τους συνεταιρισμούς, όπως σιτηρά και άλλα, ο βαθμός μεταποίησης είναι πολύ μικρός έως ανύπαρκτος, με αποτέλεσμα στην πράξη οι συνεταιρισμοί και στις περιπτώσεις αυτές να λειτουργούν σαν μεσάζοντες ανάμεσα στα μέλη τους και στους εμποροβιομήχανους.

Αυτός ο τρόπος λειτουργίας είχε σαν αποτέλεσμα να χρεοκοπήσουν οι συνεταιρισμοί στις συνειδήσεις των μικρομεσαίων αγροτών, να μειωθεί το ενδιαφέρον τους για το ρόλο και την τύχη των συνεταιρισμών και να μην προβάλλουν σθεναρή αντίσταση στις πολιτικές περιθωριοποίησης, συρρίκνωσης και κλεισίματος πολλών συνεταιριστικών οργάνωσεων.

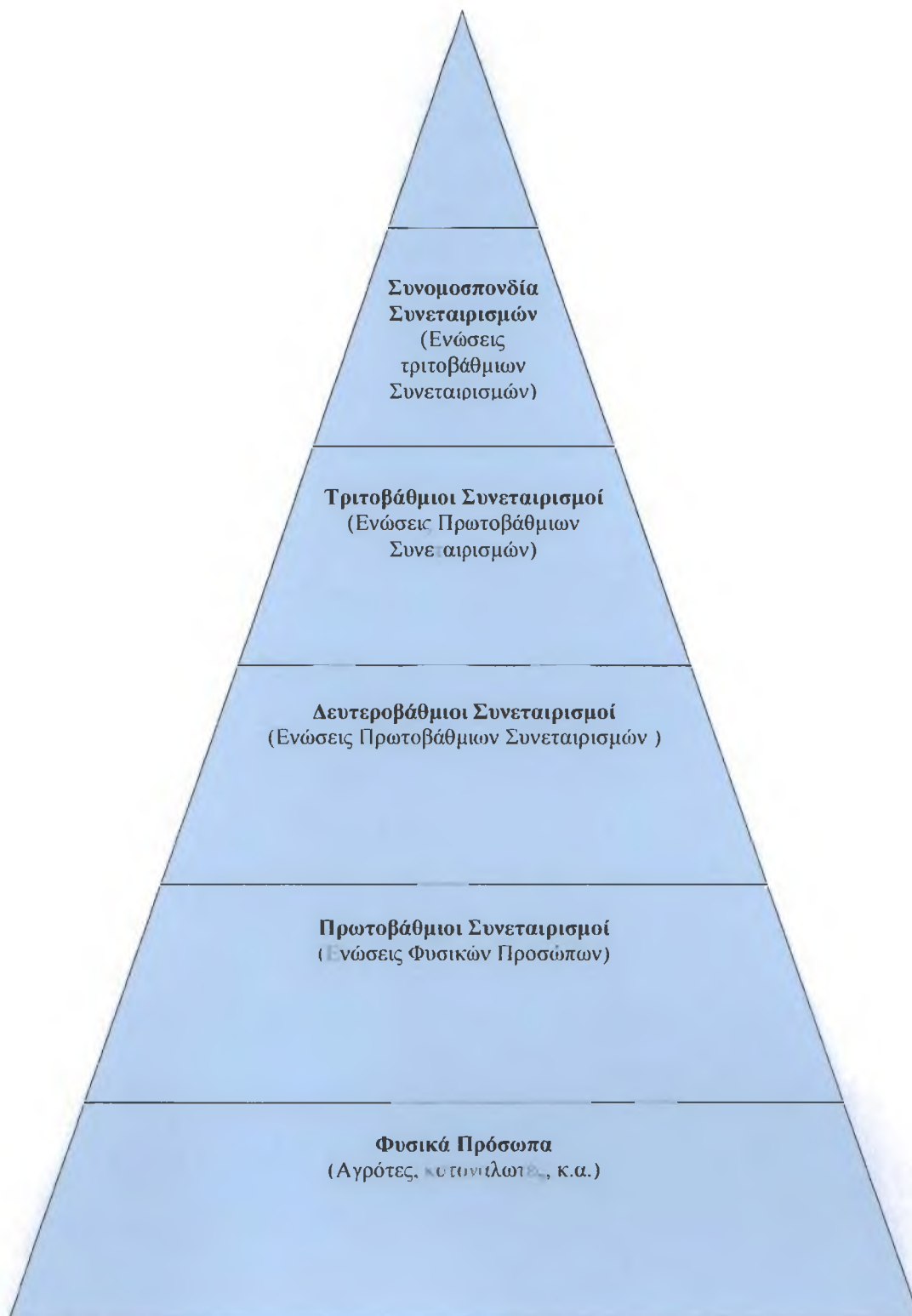
Από τη δημιουργία τους όμως οι αγροτικοί συνεταιρισμοί σαν κοινωνικές οργανώσεις των μικρομεσαίων αγροτών έπαιξαν στην χώρα μας σημαντικό συνδικαλιστικό ρόλο στο αγροτικό κίνημα, που σε σημαντικό βαθμό οφείλεται στην καθυστέρηση συγκρότησης και λειτουργίας αγροτικών συλλόγων και ομοσπονδιών, που αποτελούν τις κλασικές συνδικαλιστικές οργανώσεις των αγροτών.

Ο διπλός ρόλος των αγροτικών συνεταιρισμών, δηλαδή ο οικονομικός και συνδικαλιστικός, είχε σαν αποτέλεσμα τη μαζικοποίησή τους που διατηρείται τυπικά, τουλάχιστον μέχρι και σήμερα, παρά το γεγονός ότι οι συνεταιρισμοί σήμερα παίζουν ελάχιστο συνδικαλιστικό ρόλο αλλά και ο οικονομικός τους ρόλος είναι περιθωριοποιημένος. Βέβαια σήμερα η συμμετοχή πάρα πολλών αγροτών στους συνεταιρισμούς είναι περισσότερο τυπική και λιγότερο ουσιαστική, επειδή από τη μια

πλευρά υπάρχει η κληρονομικότητα της μερίδας και από την άλλη η οικονομική και κοινωνική ανυποληψία των συνεταιρισμών.

Στη μεταπολιτευτική περίοδο έγιναν πολλές αλλαγές στο νομικό πλαίσιο των αγροτικών συνεταιρισμών, που είχαν σαν κύριο στόχο να ελέγξουν ασφυκτικότερα οι κυβερνήσεις τους αγροτικούς συνεταιρισμούς, για να τους χρησιμοποιήσουν σαν μηχανισμούς εφαρμογής της πολιτικής τους και σαν όργανα συναίνεσης και υποταγής των μικρομεσαίων αγροτών στις ανταγροτικές πολιτικές των ελληνικών κυβερνήσεων και της Ε.Ε.

Στην Ελλάδα οι αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις είναι διαρθρωμένες σε μορφή πυραμίδας όπως φαίνεται στο παρακάτω σχήμα.

Στη βάση της πυραμίδας βρίσκονται οι πρωτοβάθμιες αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις, δηλαδή οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (Α.Σ.), που είναι ενώσεις αγροτών.

Στη συνέχεια υπάρχουν οι δευτεροβάθμιες αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις, που είναι οι Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΕΑΣ) και οι Κοινοπραξίες Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (Κ.Α.Σ.Ο.).

Μετά βρίσκονται οι τριτοβάθμιες οργανώσεις, που είναι οι Κεντρικές Συνεταιριστικές Ενώσεις (ΚΕ.Σ.Ε.).

Στην κορυφή της πυραμίδας βρίσκεται η Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών, που είναι ένωση των τριτοβάθμιων συνεταιρισμών, και η οποία συγκροτούμενα για ιστορικούς λόγους εξακολουθεί να ονομάζεται ΠΑΣΕΓΕΣ, από την παλαιότερη ονομασία της που ήταν Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών.

Βέβαια, υπάρχουν και άλλα είδη συνεταιριστικών οργανώσεων (π.χ. οι συνεταιριστικές εταιρίες, κ.α.) που κάνουν εξειδικευμένες δραστηριότητες και συνδέονται με την γεωργοσυνεταιριστική πυραμίδα σε διάφορα ιεραρχικά επίπεδα.

Στις δευτεροβάθμιες αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις ανήκουν τόσο οι Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΕΑΣ), όσο και οι Κοινοπραξίες Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (Κ.Α.Σ.Ο.).

Οι Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών έχουν ως μέλη τους πρωτοβάθμιους αγροτικούς συνεταιρισμούς της περιφέρειάς τους, οι οποίοι είναι συνήθως ο νομός όπου ανήκουν οι συνεταιρισμοί.

«Σύμφωνα με στοιχεία της ΑΤΕ, το 1988 υπήρχαν 126 Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών. Αυτές προήλθαν από τη συνένωση 6.861 Πρωτοβάθμιων Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, που εκπροσωπούν το 94% περίπου του συνόλου τους και 873.000 συνεταίρους. Ο μέσος αριθμός μελών μιας Ένωσης είναι γύρω στους 54 Συνεταιρισμούς και 6.929 φυσικά μέλη.» (ΚΑΜΕΝΙΔΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ Θ., ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ-ΑΡΧΕΣ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ-ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΑΝΑΠΤΥΞΗ-ΟΡΓΑΝΩΣΗ-ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΔΕΥΤΕΡΗ ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΗ ΕΚΔΟΣΗ, ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ, 2001, 2005, ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ Αδελφών Κυριακίδη α.ε.)

Οι αγροτικοί συνεταιρισμοί αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της Ελληνικής αγροτικής οικονομίας. Τις τελευταίες δεκαετίες, οι Ελληνικοί αγροτικοί συνεταιρισμοί δραστηριοποιήθηκαν σε ένα εχθρικό εξωτερικό-οικονομικό, κοινωνικό και θεσμικό περιβάλλον. Σε πείσμα αυτών των αντιξοοτήτων κατάφεραν να

επιτύχουν σημαντικά αποτελέσματα. Ωστόσο, το περιβάλλον αυτό επέδρασε καταλυτικά στην εσωτερική δομή των αγροτικών συνεταιρισμών, με αποτέλεσμα, σήμερα ένα μεγάλο μέρος των συνεταιρισμών να παραπαίει, όντας μη έτοιμο να ανταποκριθεί στις διαμορφούμενες οικονομικές συνθήκες. Τα προβλήματα των αγροτικών συνεταιρισμών είναι κυρίως τα εξής:

- 1) *Κομματικοποίηση και ανάμειξη του Κράτους στις εσωτερικές υποθέσεις των συνεταιρισμών.*
- 2) *Έλλειψη συνεταιριστικής κουλτούρας στα πλαίσια της οικονομίας της αγοράς.*
- 3) *Έλλειψη κρατικής πολιτικής για την ανεμπόδιστη ανάπτυξη υγιών συνεταιριστικών επιχειρηματικών πρωτοβουλιών που ανταποκρίνονται στις διεθνείς και ευρωπαϊκές οικονομικές συνθήκες.*
- 4) *Έλλειψη συνεταιριστικής εκπαίδευσης (σε όλα τα επίπεδα) ικανής να ενσωματώσει τις διεθνείς εξελίξεις σε θεωρία και πράξη.*
- 5) *Ανυπαρξία ουσιαστικής έρευνας στα κρίσιμα και πιο ουσιαστικά οργανωτικά, χρηματοοικονομικά και διοικητικά προβλήματα των αγροτικών συνεταιρισμών.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

3.1 Εσωτερικό νομοθετικό πλαίσιο συνεταιρισμών (Νόμος 602)

«Η ειδική συνεταιριστική νομοθεσία που αφορά την ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία των συνεταιρισμών στην Ελλάδα δεν είναι πολύ παλαιά (αρχίζει το 1915), αν και η συνεταιριστική δράση στη Χώρα μας με την σύγχρονη σχεδόν μορφή της εμφανίστηκε πολύ νωρίτερα.

Ως σήμερα στην Ελλάδα έχουν ψηφιστεί έξι (6) συνεταιριστικοί νόμοι. Από αυτούς, ένας αφορά και τα δύο είδη συνεταιρισμών (αγροτικούς και αστικούς), τέσσερις αναφέρονται στους αγροτικούς συνεταιρισμούς και ένας αφορά μόνο τους αστικούς συνεταιρισμούς.

Ο πρώτος συνεταιριστικός νόμος της χώρας μας είναι ο Νόμος 602/1915 "Περί Συνεταιρισμών" και αφορά την ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία μόνο των γεωργικών συνεταιρισμών.

Ο τρίτος συνεταιριστικός νόμος είναι ο Νόμος 1541/1985 "για τις Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις" και αφορά και αυτός την ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία των αγροτικών συνεταιρισμών, αντικαθιστώντας τον προηγούμενο γεωργοσυνεταιριστικό νόμο 921/79.

Ο τέταρτος συνεταιριστικός νόμος είναι ο Νόμος 1667/1986 για τους "Αστικούς Συνεταιρισμούς" που αναφέρεται στην ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία μόνο των αστικών συνεταιρισμών, δηλαδή των καταναλωτικών, των βιοτεχνικών, των οικοδομικών, των τουριστικών κ.α. συνεταιρισμών.

Ο πέμπτος νόμος 2169/1993 για τις "Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις", ο οποίος εφαρμόστηκε για λίγους μήνες.

Ο έκτος νόμος 2180/2000 για τις "Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις", είναι ο πιο πρόσφατος νόμος και αφορά μόνο τους αγροτικούς συνεταιρισμούς.

Ο Νόμος 1257/1982 "Για την αποκατάσταση της Δημοκρατικής λειτουργίας των Συνεταιριστικών Οργανώσεων" δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ειδικός συνεταιριστικός νόμος, αλλά ως τροποποιητικός του Νόμου 921/1979, αφού αφορά την τροποποίηση ορισμένων μόνο άρθρων του νόμου αυτού, που αναφέρονται κυρίως στην εκλογική διαδικασία ανάδειξης διοικητικών και εποπτικών συμβουλίων.»
(ΚΑΜΕΝΙΑΔΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ Θ. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ-ΑΡΧΕΣ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ-ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΑΝΑΠΤΥΞΗ-ΟΡΓΑΝΩΣΗ-ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΔΕΥΤΕΡΗ ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΗ ΕΚΔΟΣΗ, 2001,2005, ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ Αδελφών Κυριακίδη α.ε.)

Σημαντικότερος από τους παραπάνω νόμους περί συνεταιρισμών είναι ο πρώτος συνεταιριστικός νόμος της χώρας μας, δηλαδή ο συνεταιριστικός νόμος 602/1915, ο οποίος αφορά όλα τα είδη συνεταιρισμών, όλους τους συνεταιρισμούς αγροτικούς και αστικούς.

Πριν θεσπιστεί η νομοθεσία για τους συνεταιρισμούς οι δραστηριότητες που είχαν συνεταιρικό χαρακτήρα διέπονταν από τους νόμους του εμπορικού και οικονομικού καθεστώτος κάθε χώρας γιατί δεν υπήρχαν ειδικοί νόμοι περί συνεταιρισμών. Οι συνεταιριστικοί νόμοι εμφανίζονται αργότερα και κάτω από την πίεση να ρυθμίσουν υφιστάμενες και σε μεγάλο μέρος μερικώς ή καθόλου καλυπτόμενες, νομικά οικονομικές δραστηριότητες των συνεταιρισμών.

Στην Ελλάδα αποτελεί σταθμό ο πρώτος νόμος 602/1915 "Περί Συνεταιρισμών".

Το σχετικό νομοσχέδιο κατατέθηκε στη Βουλή στις 30 Σεπτεμβρίου 1914 από τον τότε Υπουργό Εθνικής Οικονομίας Ανδρέα Μιχαλακόπουλο. Η συζήτησή του στη Βουλή άρχισε στις 17 Οκτωβρίου 1914 και ψηφίστηκε στις 31 Δεκεμβρίου 1914 ενώ δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως στις 24 Ιανουαρίου 1915 ημερομηνία από την οποία άρχισε κίόλας να ισχύει.

Συντάκτες του Νόμου 602/1915 είναι ο Σωκράτης Ιασεμίδης, Αλέξανδρος Μυλωνάς και ο Αλέξανδρος Βαμβέτσος.

Ο Νόμος 602 έχει συνταχθεί κυρίως με βάση τον πρώτο Γερμανικό Συνεταιριστικό Νόμο του 1889, καθώς και τον Αυστριακό Συνεταιριστικό Νόμο, κάνοντας βέβαια τις απαραίτητες προσαρμογές που απαιτούσε η ελληνική πραγματικότητα.

Ο Νόμος 602/1915 περιείχε 95 άρθρα και θεωρείται ένας προοδευτικός και σοφός νόμος, όχι μόνο για την εποχή εκείνη αλλά και για σήμερα.

Οι βασικοί στόχοι του Νόμου 602/1915 είναι οι εξής:

- i) Ο περιορισμός της εκμετάλλευσης παραγωγών και καταναλωτών από τους μεσάζοντες κατά την πώληση ή αγορά αγροτικών προϊόντων αντίστοιχα.*
- ii) Ο περιορισμός της εκμετάλλευσης των παραγωγών από τους μεσάζοντες κατά την προμήθεια γεωργικών εφοδίων.*
- iii) Η ικανοποίηση των πιστωτικών αναγκών των παραγωγών από τους συνεταιρισμούς και η καταπολέμηση της τοκογλυφίας που ως τότε ήταν ένα εφιαλτικό πρόβλημα.*

Τα κύρια χαρακτηριστικά του Νόμου 602/1915 είναι τα εξής:

- 1. Οι Συνεταιρισμοί είχαν περιορισμούς στις δραστηριότητές τους.*
- 2. Για την σύσταση ενός Συνεταιρισμού απαιτούνταν επτά (7) τουλάχιστον άτομα.*
- 3. Επιτρέπονταν η ύπαρξη δύο ή περισσότερων Συνεταιρισμών σε μία Κοινότητα ή Δήμο. Όμως, για να συσταθεί δεύτερος ή τρίτος συνεταιρισμός, έπρεπε το καταστατικό να το υπογράψουν 25 τουλάχιστον πρόσωπα.*
- 4. Μέλη του συνεταιρισμού μπορούσαν να γίνουν φυσικά πρόσωπα που συμπλήρωναν το 18^ο έτος της ηλικίας τους.*
- 5. Για να μπορούσε κάποιος γεωργός να γίνει μέλος ενός αγροτικού συνεταιρισμού θα πρέπει να κατοικεί μόνιμα στην έδρα του συνεταιρισμού ή τουλάχιστον να έχει ακίνητη αγροτική ιδιοκτησία ή γεωργικό κλήρο στην περιφέρεια του συνεταιρισμού.*
- 6. Το διοικητικό και εποπτικό συμβούλιο του συνεταιρισμού εκλέγονταν από την γενική συνέλευση των μελών του, μέσα από μια ενιαία κατάσταση των υποψηφίων.*
- 7. Η θέση του διοικητικού συμβούλου ήταν τιμητική και άμισθη.*
- 8. Το διοικητικό συμβούλιο μπορούσε να παραχωρήσει αρμοδιότητες και σε υπηρεσιακά όργανα του συνεταιρισμού.*
- 9. Η λειτουργία του διοικητικού και εποπτικού συμβουλίου ήταν καθαρά υπόθεση του καταστατικού του.*

3.2 Κράτος και συνεταιρισμοί

Το κράτος, δηλαδή οι διάφοροι κρατικοί οργανισμοί ή δημόσιες υπηρεσίες κάνουν μόνο πολιτική, δηλαδή παίρνουν διάφορα μέτρα για την βελτίωση της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής θέσης όλων των πολιτών της χώρας.

Ο Συνεταιρισμός είναι οικονομική μονάδα, γιατί πραγματοποιεί οικονομικές δραστηριότητες, όπως για παράδειγμα, παραγωγή, μεταποίηση και εμπορία προϊόντων, πιστωτικές και ασφαλιστικές εργασίες κ.α. Βέβαια, παρ' όλο ότι ο συνεταιρισμός είναι οικονομική οργάνωση, εν τούτοις προσφέρει στα μέλη του και στην κοινωνία όχι μόνο οικονομικό έργο αλλά ταυτόχρονα κοινωνικό και πολιτιστικό. Και εδώ είναι ακριβώς το μεγαλείο των συνεταιρισμών και η διαφορά τους από τις ιδιωτικές επιχειρήσεις.

Έτσι παρατηρούμε λοιπόν ότι και οι δύο θεσμοί (Συνεταιρισμός και Κράτος) επιδιώκουν τους ίδιους στόχους, δηλαδή τη βελτίωση της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής θέσης των ανθρώπων-μελών τους. Όμως η μεγάλη διαφορά τους βρίσκεται στους τρόπους ή τα μέσα επίτευξης αυτών των στόχων. Πράγματι, ο συνεταιρισμός τα πετυχαίνει με τις οικονομικές δραστηριότητές του και το κράτος από την άλλη με την πολιτική του, δηλαδή με την λήψη των κατάλληλων μέτρων και αποφάσεων.

Η συνεταιριστική πολιτική του κράτους, περιλαμβάνει όλα εκείνα τα μέτρα τα οποία παίρνουν διάφορες κρατικές υπηρεσίες όπως για παράδειγμα, Υπουργεία Γεωργίας, Εμπορίου, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών για να δημιουργήσουν την απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή και το κατάλληλο στελεχιακό δυναμικό στους συνεταιρισμούς, ώστε να συμβάλλουν στην ανάπτυξη και την αποδοτικότερη λειτουργία τους.

Το σύνολο σχεδόν των κρατικών μέτρων ανάπτυξης των συνεταιρισμών είναι οικονομικά κίνητρα παραγωγικών επενδύσεων, όπως επιχορηγήσεις, επιδοτήσεις επιτοκίου, φορολογικές απαλλαγές, οικονομικές ενισχύσεις και τέλος διοικητικά μέτρα.

Το κράτος δίνει **σημαντικές επιχορηγήσεις**, δηλαδή οικονομικές παροχές στους συνεταιρισμούς για επενδύσεις σε έργα υποδομής, που χρειάζονται σε όλες τις φάσεις της παραγωγικής διαδικασίας των αγροτικών προϊόντων. Δηλαδή, αγορά καλλιεργητικών μηχανημάτων, αγορά μηχανημάτων συγκομιδής των αγροτικών προϊόντων, αγορά μηχανημάτων τυποποίησης και συσκευασίας των αγροτικών προϊόντων, κατασκευή καινούργιων αποθηκευτικών και ψυκτικών χώρων, αγορά καινούργιων αυτοκινήτων-ψυγείων, πλοίων-ψυγείων και άλλων μεταφορικών ή φορτωτικών μέσων. Επίσης κατασκευή, επέκταση, εκσυγχρονισμό και εξοπλισμό σφαγείων, κεντρικών αγορών και άλλων βιοτεχνικών κέντρων και κτιρίων. Ακόμα εισάγει την εφαρμογή και ανάπτυξη της σύγχρονης τεχνολογίας, σε εγκαταστάσεις πρότυπων δοκιμαστικών μονάδων, ενώ τέλος επενδύει στην εφαρμοσμένη έρευνα και αγοράζει ηλεκτρονικούς υπολογιστές και άλλα συστήματα μηχανογράφησης.

Το κράτος επίσης παρέχει στους συνεταιρισμούς επιδοτήσεις επιτοκίου και άλλα πιστωτικά κίνητρα για τα δάνεια στους συνεταιρισμούς όπως:

1. *Το επιτόκιο των δανείων που χορηγούνται στις συνεταιριστικές οργανώσεις επιδοτούνται περισσότερο σε σύγκριση με τις ιδιωτικές βιοτεχνικές, βιομηχανικές και εμπορικές επιχειρήσεις.*

2. Το ποσό των δανείων στις συνεταιριστικές οργανώσεις καλύπτει το συνολικό κόστος των επενδύσεων και τις συνολικές ανάγκες τους σε κεφάλαια κίνησης ενώ δεν ισχύει το ίδιο στις ιδιωτικές επιχειρήσεις.
3. Τα δάνεια στους συνεταιρισμούς διασφαλίζονται με μόνη την αξία της βελτίωσης που κάνουν ή με γεωργικό ενέχυρο ενώ στις ιδιωτικές επιχειρήσεις χρειάζεται πραγματικό ενέχυρο.
4. Η τράπεζα αναλαμβάνει τη σύνταξη μελετών, την επίβλεψη έργων, την αξιολόγηση προσφορών καθώς επίσης και την παροχή κάθε τεχνικής και οργανωτικής υποστήριξης για τα επενδυτικά δάνεια που χορηγεί στους συνεταιρισμούς.

Επίσης οι συνεταιριστικές οργανώσεις εξομοιώνονται με τους δημόσιους οργανισμούς, από φορολογική άποψη, και έτσι έχουν φορολογικές απαλλαγές.

Όπως, πρώτον, στην αγορά ακινήτων που προορίζονται για εγκαταστάσεις συνεταιρισμών μέσα στην περιφέρειά τους. Δεύτερον, απαλλαγή από το φόρο μεταβίβασης ακινήτων από τις Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών στους συνεταιρισμούς-μέλη τους και αντίστροφα. Τρίτον, απαλλαγή από το φόρο κύκλου εργασιών των συναλλαγών μεταξύ αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων και των μελών τους.

Τέταρτον, απαλλαγή από τα τέλη χαρτοσήμου ή άλλες επιβαρύνσεις υπέρ τρίτων των συμβάσεων που καταρτίζονται μεταξύ των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων και του δημοσίου και αφορούν τη συγκέντρωση, διαχείριση και διάθεση γεωργικών προϊόντων ή την προμήθεια και διανομή γεωργικών εφοδίων στις συνεταιριστικές οργανώσεις.

Πέμπτον, απαλλαγή των αγροτικών συνεταιρισμών από το φόρο εισοδήματος για τα εισοδήματα που αποκτούν από τις δραστηριότητές τους.

Έκτον, απαλλαγή από το φόρο ακίνητης περιουσίας των ακινήτων των αγροτικών συνεταιρισμών.

Και έβδομον, απαλλαγή από οποιοδήποτε φόρο ή τέλος χαρτοσήμου ή οποιαδήποτε άλλη επιβάρυνση υπέρ τρίτου των εισφορών που καταβάλλουν τα μέλη στις συνεταιριστικές τους οργανώσεις και στην ΠΑΣΕΓΕΣ.

Ακόμα το κράτος συμβάλλει με οικονομικές ενισχύσεις των συνεταιριστικών οργανώσεων σε τομείς όπως εκπαίδευση και μετεκπαίδευση των υπαλληλικών στελεχών τους ή την ενημέρωση και επιμόρφωση των αιρετών και των αγροτών-μελών των συνεταιριστικών οργανώσεων, σε μισθούς των επιστημόνων που

προσλαμβάνονται από τις συνεταιριστικές οργανώσεις είτε ως κανονικοί υπάλληλοι είτε ως ειδικοί σύμβουλοι, στην επικοινωνία και την ανάπτυξη σχέσεων των ελληνικών συνεταιρισμών με τους αντίστοιχους των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς επίσης και τη σύνταξη τεχνικοοικονομικών μελετών.

Τέλος το κράτος παρέχει και διοικητικά μέτρα για τους συνεταιρισμούς εκτός από τα οικονομικά μέτρα, η συνεταιριστική πολιτική του κράτους εκφράζεται επίσης και με διοικητικά μέτρα που θεσπίζει με ειδικούς νόμους. Στη χώρα μας, από το 1915 και έπειτα, η ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία των συνεταιρισμών γίνεται βάσει ειδικών νόμων που θέσπισε το κράτος, όπως είναι ο νόμος 602/1915 περί συνεταιρισμών, ο νόμος 921/1979 που αφορά του γεωργικούς συνεταιρισμούς, ο νόμος 1541/1985 για τις αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις, ο νόμος 1866/1986 για τους αστικούς συνεταιρισμούς, ο νόμος 2164/1993 για τις αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις και ο νόμος 2180/2000 επίσης για τις αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις.

Στους νόμους αυτούς καθορίζονται με ακρίβεια οι όροι ίδρυσης ενός συνεταιρισμού, οι κανόνες λειτουργίας του, οι τρόποι εκλογής των μελών του διοικητικού συμβουλίου, η διάρκεια της θητείας τους κ.α.

Επιπλέον αξίζει να επισημάνουμε, ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω της κοινής αγροτικής πολιτικής ασκεί σημαντική πολιτική για την ανάπτυξη των συνεταιρισμών ή ακριβέστερα για την προώθηση της ομαδικής δραστηριότητας, όπως αυτή εκφράζεται με τις ομάδες παραγωγών.

Επειδή όμως οι συνεταιρισμοί της χώρας μας αναγνωρίστηκαν ως ομάδες παραγωγών και οι Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών ως ενώσεις ομάδων παραγωγών, γι αυτό όλα τα μέτρα που θέσπισε η Ευρωπαϊκή Ένωση για την ανάπτυξη των ομάδων παραγωγών και τις ενώσεις τους ισχύουν ταυτόχρονα και για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς και τις ενώσεις τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

4.1 Ίδρυση Π.Ε.Σ. – Ιστορική αναδρομή

Η Παναγιάλειος Ένωση Συνεταιρισμών (Π.Ε.Σ.) ιδρύθηκε το 1935 στο Αίγιο Αχαΐας, μια όμορφη παραλιακή πόλη του Κορινθιακού Κόλπου στο βορειοδυτικά της Πελοποννήσου. Αποτελείται από 60 πρωτοβάθμιους αγροτικούς συνεταιρισμούς, με σύνολο 6000 περίπου ενεργών μελών.

Η εμπορική δραστηριότητα της Π.Ε.Σ. εξαπλώνεται σε όλο τον κόσμο, με ετήσιο κύκλο εργασιών που υπερβαίνει τα 15.000.000 ευρώ. Η Π.Ε.Σ. είναι ο μεγαλύτερος εξαγωγέας Κορινθιακής σταφίδας τύπου "ΒΟΣΤΙΤΣΑ" ("VOSTIZZA"), η οποία θεωρείται ως η κορυφαία ποιότητα μαύρης Κορινθιακής σταφίδας και έχει καταχωρηθεί από το 1993 ως Προϊόν Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ). Κάθε χρόνο, η Π.Ε.Σ. διαχειρίζεται άνω του 80% της σταφίδας της ευρύτερης περιοχής της Αιγιάλειας.

Η Π.Ε.Σ. έχει ως αντικείμενο εργασιών τη συγκέντρωση, επεξεργασίας και εμπορία αγροτικών προϊόντων (Κορινθιακή σταφίδα, εσπεριδοειδή, ελαιόλαδο).

Οι βιομηχανικές δραστηριότητες αναπτύσσονται σε ένα νέο και σύγχρονο ιδιόκτητο κτιριακό συγκρότημα 30.000 τετραγωνικών μέτρων, εντός οικοπέδου 100.000 τετραγωνικών μέτρων, που περιλαμβάνει εργοστάσια σταφίδας, συσκευασίας εσπεριδοειδών και τυποποίησης ελαιολάδου, με μηχανολογικό εξοπλισμό τελευταίας τεχνολογίας που ανταποκρίνεται στα υψηλότερα πρότυπα τεχνολογίας και υγιεινής τροφίμων.

Η Π.Ε.Σ. διαθέτει σύγχρονες αποθήκες και silos προϊόντων, εργαστήρια ποιοτικού ελέγχου, καθώς επίσης τμήμα έρευνας και ανάπτυξης για παραγωγή νέων προϊόντων και προστασία περιβάλλοντος.

Το ανθρώπινο δυναμικό της Π.Ε.Σ. ανέρχεται σε περίπου 40 υψηλά καταρτισμένους και εξειδικευμένους υπαλλήλους ενώ περίπου 150 εργατοτεχνίτες απασχολούνται στα τρία (3) εργοστάσια της εταιρείας.

Η Π.Ε.Σ. δίνει μεγάλη έμφαση σε θέματα διασφάλισης και πιστοποίησης της ποιότητας των προϊόντων και των παραγωγικών διαδικασιών, βάσει προδιαγραφών διεθνώς αναγνωρισμένων οργανισμών. Η πολιτική της Π.Ε.Σ. έχει στόχο την παραγωγή προϊόντων άριστης ποιότητας για τη μέγιστη δυνατή ικανοποίηση των πελατών της. Τα προϊόντα της εταιρείας ελέγχονται συστηματικά στα εργαστήριά της

και πληρούν προδιαγραφές αυστηρότερες ακόμα και εκείνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η σταφίδα "ΒΟΣΤΙΤΣΑ" (VOSTIZZA) έχει καταχωρηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση ως (ΠΟΠ). Η λειτουργία του εργοστασίου σταφίδας είναι σύμφωνη με τα διεθνή συστήματα διασφάλισης ποιότητας Hazard Analysis Critical Control Point (HACCCP) από το 1994 και έχει πιστοποιηθεί από τον ΕΛΟΤ με πιστοποιητικό ποιότητας ISO 9001:2000 και BRC.

Οι παραγωγοί – μέλη συμβουλευονται τους ειδικούς επιστήμονες της εταιρείας στην Βιολογική Γεωργία ώστε να παράγουν 100% πιστοποιημένα οργανικά προϊόντα. Όλα τα οργανικά προϊόντα της Π.Ε.Σ. ελέγχονται από εξειδικευμένους γεωπόνους σε όλα τα στάδια της καλλιέργειας. Επιπρόσθετα, όλα τα προϊόντα ελέγχονται και πιστοποιούνται από τη ΔΗΩ, που είναι επίσημος οργανισμός ελέγχου και πιστοποίησης οργανικών προϊόντων, αναγνωρισμένος από το Ελληνικό Υπουργείο Γεωργίας και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ΔΗΩ ενεργεί σύμφωνα με τον Κοινοτικό Κανονισμό Νο 2092/91 και ανταποκρίνεται στα standards του IFOAM (Διεθνής Ομοσπονδία Βιολογικής Γεωργίας).

Η Π.Ε.Σ. διαθέτει Τμήμα Έρευνας και Ανάπτυξης νέων προϊόντων και διαδικασιών. Το συγκεκριμένο τμήμα στοχεύει στην διασφάλιση της ποιότητας και την έρευνα νέων μεθόδων για την παραγωγή νέων προϊόντων. Τα εργαστήρια της εταιρείας είναι εξοπλισμένα με ό,τι πιο σύγχρονο έχει να επιδείξει μια εταιρεία τροφίμων. Στα εργαστήρια της εταιρείας, πέραν των αναλύσεων ποιοτικού ελέγχου, γίνεται έρευνα ανάπτυξης νέων προϊόντων. Η έρευνα έχει οδηγήσει στην παραγωγή νέων προϊόντων και διαδικασιών, αλλά και στην δημιουργία επιστημονικής γνώσης που έχει δημοσιευθεί σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά.

Επίσης, η ομάδα έρευνας συνεργάζεται με Ελληνικά και Ευρωπαϊκά ινστιτούτα ερευνών σε διάφορα προγράμματα. Ένα από τα σημαντικότερα επιτεύγματα ήταν η βιολογική καλλιέργεια, η οποία ξεκίνησε τις αρχές της δεκαετίας του 1980. Η Π.Ε.Σ. ενθαρρύνει ιδιαίτερα την ανάπτυξη βιολογικής γεωργίας στα μέλη της και ήδη περίπου το 5% των παραγόμενων προϊόντων είναι βιολογικής γεωργίας, με συνεχή αυξητική τάση. Σήμερα στην περιοχή της Αιγιάλειας καλλιεργούνται οι μεγαλύτερες ποσότητες βιολογικών προϊόντων σε όλη την Ελλάδα για καλλιέργειες μεγάλης κλίμακας.

Η Π.Ε.Σ. συμμετέχει συνεχώς σε πολλά προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της ΓΓΕΤ (Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας) ή άλλων

υπηρεσιών σε συνεργασία με Ελληνικά, Βρετανικά και Γερμανικά πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα. Σε αρκετά από αυτά τα προγράμματα, η Π.Ε.Σ. έχει την επιστημονική ευθύνη και την διαχείρισή τους. Μέρος της έρευνας γίνεται στα πλαίσια μεταπτυχιακών διατριβών, των οποίων το ερευνητικό τμήμα εκπονείται στα εργαστήρια της εταιρείας. Παράλληλα, γίνεται πρακτική άσκηση τελειόφοιτων σπουδαστών ελληνικών πανεπιστημίων.

4.2 Δραστηριότητες Π.Ε.Σ. – Τομείς

Οι σπουδαιότερες δραστηριότητες της Π.Ε.Σ είναι οι παρακάτω:

- Επεξεργασία και εξαγωγή Κορινθιακής σταφίδας "ΒΟΣΤΙΤΣΑ" (VOSTIZZA)
- Επεξεργασία και εξαγωγή παρθένου ελαιολάδου "ΕΛΙΚΗ"
- Συσκευασία και εξαγωγή εσπεριδοειδών
- Επεξεργασία και εξαγωγή πιστοποιημένων οργανικών προϊόντων (προϊόντων βιολογικής γεωργίας)
- Εμπορία λιπασμάτων, φυτοφαρμάκων και ζωοτροφών

Επίσης, ιδιαίτερα σημαντική δραστηριότητα θεωρείται η τεχνική στήριξη των παραγωγών και η παροχή διάφορων τύπων ασφάλειας. Παράλληλα, η Π.Ε.Σ. εκπροσωπεί τα μέλη της στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στο Υπουργείο Γεωργίας και στην ΠΑΣΕΓΕΣ.

Η Ένωση έχει δημιουργήσει στην Αιγιάλεια το μεγαλύτερο πρόγραμμα στη χώρα μας παραγωγής και εξαγωγής πιστοποιημένων βιολογικών προϊόντων σε σταφίδα-λάδι-εσπεριδοειδή. Για την εξυπηρέτηση των αγροτών – μελών της διαθέτει το μεγαλύτερο σύγχρονο πολυκατάστημα στην περιοχή μας με χιλιάδες είδη, εργαλεία και μηχανήματα καθώς επίσης πρατήριο γεωργικών φαρμάκων και λιπάσματα.

Οι κύριοι σκοποί της Ένωσης είναι οι ακόλουθοι:

- Η ενίσχυση των αγροτικών συνεταιρισμών που είναι τα μέλη της
- Η παροχή συνδρομής για τον εφοδιασμό της πρωτογενούς και της δευτερογενούς παραγωγής
- Η συγκέντρωση, διακίνηση, διαφήμιση και εμπορία των προϊόντων των μελών της
- Η οργάνωση και παροχή στα μέλη της κάθε είδους τεχνικής βοήθειας για την διευκόλυνση και βελτίωση της παραγωγής και τη μείωση του κόστους
- Να αποκτά ακίνητα και εργοστάσια για την εναποθήκευση, επεξεργασία ή κατεργασία, συντήρηση και συσκευασία γεωργικών, δασικών και λοιπών προϊόντων των μελών της, δηλαδή σταφιδεργοστάσια (Κορινθιακής και Σουλτανίνας), εργοστάσια συσκευασίας και επεξεργασίας εσπεριδοειδών και λοιπών νωπών προϊόντων, εργοστάσια χυμοποίησης, οινοποιεία, ελαιοδεξαμενές, εργοστάσια επεξεργασίας ελαίου, εργοστάσια επεξεργασίας των υποπροϊόντων όλων των εργοστασίων της, εργοστάσια προϊόντων που

χρησιμοποιούν πρώτη ύλη και αγροτικά προϊόντα της περιφέρειάς της και αποθηκευτικούς χώρους,

- Ιδρύει πρατήρια γεωργικών, δασικών και λοιπών προϊόντων, συνεργεία επισκευής μηχανημάτων και εργαλεία
- Συνιστά και εκμεταλλεύεται φυτώρια και αγροκήπια

Ακόμα είναι άξιο αναφοράς ότι, η Ένωση διαθέτει το μοναδικό συσκευαστήριο στο νομό Αχαΐας που συσκευάζει εσπεριδοειδή βιολογικής καλλιέργειας και το μοναδικό στην Ελλάδα που συσκευάζει αποκλειστικά και μόνο εσπεριδοειδή βιολογικής καλλιέργειας. Στο συσκευαστήριο της Ένωσης συσκευάζεται το 98% εξαγόμενων λεμονιών βιολογικής καλλιέργειας της χώρας μας.

Η Π.Ε.Σ. έχει εξειδικευτεί στη συγκέντρωση, επεξεργασία, συσκευασία και εμπορία των προαναφερθέντων προϊόντων και ειδικότερα η δραστηριότητά της στην Κορινθιακή σταφίδα έχει χαρακτηριστεί πρωτοποριακή και αποκλειστική.

Κατά την μακροχρόνια αυτή περίοδο, έχει αποκτήσει τεράστια εξειδικευμένη εμπειρία ενώ οι πελάτες που συνεργάζεται είναι από τους σοβαρότερους οίκους της Αγγλίας, της Ολλανδίας, της Γερμανίας, Γαλλίας και άλλων χωρών.

Προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης των εμπορικών εξαγωγών των δραστηριοτήτων η Π.Ε.Σ. παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις του διεθνούς εμπορίου, αλλά και προσπαθεί συνεχώς για την βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς της.

Σήμερα η Ένωση εξάγει σημαντικές ποσότητες βιολογικών προϊόντων όπως τη φημισμένη για την ποιότητά της Κορινθιακή σταφίδα, γνωστή στην παγκόσμια αγορά με το όνομα "ΒΟΣΤΙΤΣΑ", άριστης ποιότητας έξτρα παρθένο ελαιόλαδο με την ονομασία "ΕΛΙΚΗ" καθώς και εσπεριδοειδή. Επιπρόσθετα όλα τα προϊόντα ελέγχονται και πιστοποιούνται από τη ΔΗΩ που είναι επίσης οργανισμός ελέγχου και πιστοποίησης οργανικών προϊόντων.

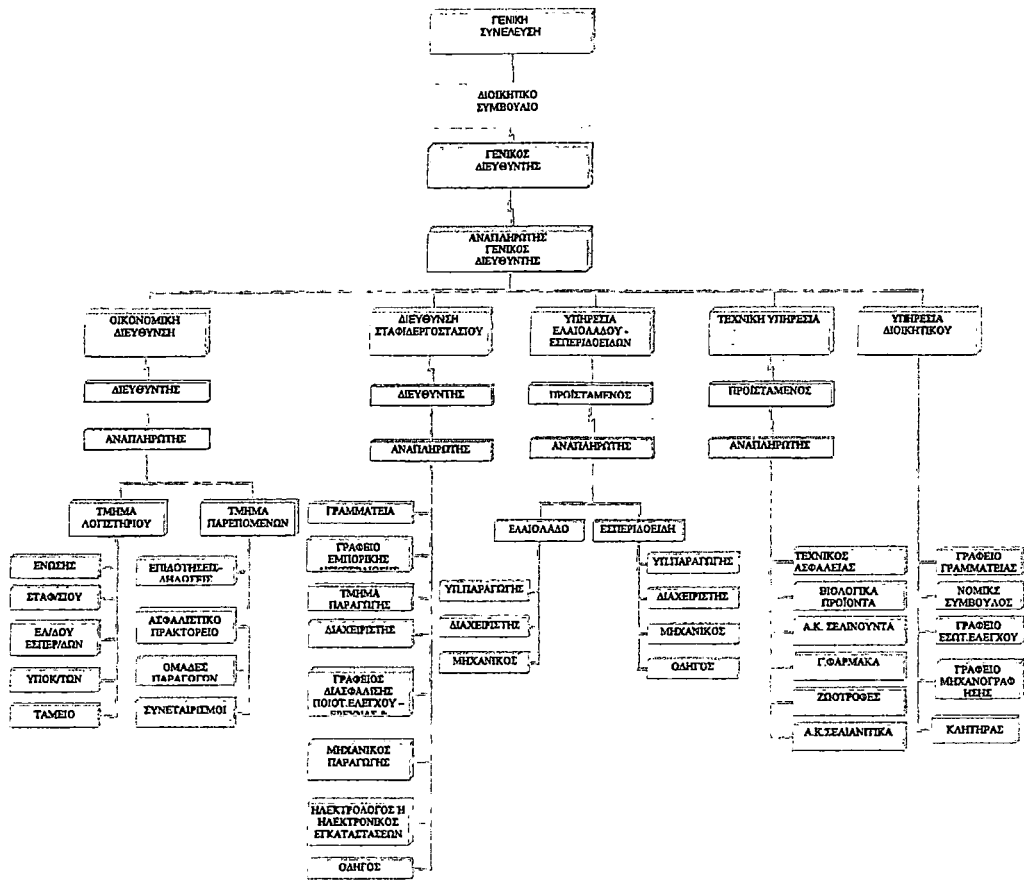
Α. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ Π.Ε.Σ.

- Σταφιδεργοστάσιο
- Συσκευαστήριο εσπεριδοειδών
- Τυποποιητήριο ελαιολάδου
- Εμπορία λιπασμάτων, ζωοτροφών, γεωργικών εφοδίων
- Εργασίες εξυπηρέτησης των Συνεταιρισμών – μελών της

Β. ΚΥΡΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

ΠΡΟΪΟΝΤΑ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ (τόνοι)	ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΓΧΩΡΙΑ ΑΓΟΡΑ		ΕΞΑΓΩΓΕΣ	
		Ποσότητα (τόνοι)	Αξία (ευρώ)	Ποσότητα (τόνοι)	Αξία (ευρώ)
Κορινθιακή σταφίδα	7.614	110	171.419	6.157	10.275.439
Λεμόνια	3.254	2.270	1.047.301	274	97.688
Λοιπά εσπεριδοειδή	849	291	190.990	40	9.373
Τυποποιητήριο (έξτρα παρθένο ελαιόλαδο)	210	122	297.219	89	291.564

4.3 Οργανόγραμμα Π.Ε.Σ.

Το μοντέλο (οργανόγραμμα) διοίκησης του συνεταιρισμού απεικονίζεται στο παραπάνω διάγραμμα.

Η Π.Ε.Σ. απασχολεί 38 μόνιμους υπαλλήλους και 130 άτομα ως εποχικό προσωπικό. Συγκεκριμένα η κατανομή προσωπικού κατά ειδικότητα στο συνεταιρισμό υφίσταται ως εξής:

- Οικονομολόγοι 7
- Γεωπόνοι 3
- Μηχανικός 1
- Χημικός Μηχανικός 1
- Τεχνολόγος τροφίμων 1

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ: Η Γενική Συνέλευση είναι το ανώτερο όργανο της Π.Ε.Σ. Αποτελείται από αντιπροσώπους που εκλέγονται από τις εκλογές που γίνονται στους πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς. Αφού εκλεγούν οι αντιπρόσωποι ορίζεται ημερομηνία που συνέρχεται η Γενική Συνέλευση και εκλέγει το Δ.Σ. της Π.Ε.Σ.

Η Γενική Συνέλευση των Αντιπροσώπων συνέρχεται μία φορά το έτος. Γίνεται απολογισμός του Διοικητικού Συμβουλίου για τα πεπραγμένα του έτους και εγκρίνει ή απορρίπτει τον απολογισμό της Διοίκησης.

Μεταξύ των βασικών θεμάτων είναι η έγκριση του ισολογισμού και ο καθορισμός γενικότερα πολιτικής της οργάνωσης.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί να αποφασίσει για τροποποίηση του καταστατικού με αυξημένη πλειοψηφία.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ: Το Δ.Σ. της Π.Ε.Σ. είναι εννεαμελές, υπάρχει, το προεδρείο που απαρτίζεται από τους Πρόεδρο – Αντιπρόεδρο – Γενικό Γραμματέα.

Οι αρμοδιότητες του Δ.Σ. είναι προγραμματισμός της Ε.Α.Σ.

Συζητούνται όλα τα θέματα που αφορούν την λειτουργία και τον καθορισμό των τιμών των προϊόντων για τα μέλη της.

Ασκεί την οικονομική πολιτική, προσλαμβάνει προσωπικό για τις ανάγκες της οργάνωσης.

Αποφασίζει για την τιμή των εξαγωγίμων προϊόντων σταφίδα – λεμόνια – λάδι. Ενώ τέλος, καθορίζει το οργανόγραμμα των υπηρεσιών της Π.Ε.Σ. και διορίζει τον Γενικό Διευθυντή της οργάνωσης.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Ο Γενικός διευθυντής της Π.Ε.Σ. είναι αρμόδιος να εφαρμόσει την πολιτική που αποφασίζει το διοικητικό συμβούλιο. Είναι ο συνδεδεμένος κρίκος διοίκησης και υπηρεσιακού προσωπικού. Καθορίζει τις αρμοδιότητες των προϊσταμένων των υπηρεσιών και του προσωπικού γενικότερα.

Συντονίζει και ελέγχει τον υπηρεσιακό μηχανισμό για την εύρυθμη λειτουργία του.

Οι αρμοδιότητές του συνοψίζονται ως εξής:

- Προγραμματισμός εμπορικής και οικονομικής πολιτικής της οργάνωσης
- Υπεύθυνος για προγραμματισμό επενδύσεων που θα φέρουν περαιτέρω ανάπτυξη της Π.Ε.Σ.
- Άνοιγμα καινούριων αγορών για τα προϊόντα της οργάνωσης
- Ελέγχει τον προϋπολογισμό της Ένωσης και τον υποβάλλει για έγκριση στο διοικητικό συμβούλιο
- Φροντίζει για την προβολή της οργάνωσης, με τις δημόσιες σχέσεις δημιουργεί θετικό κλίμα για την προβολή των προϊόντων στους πελάτες
- Ταξιδεύει στις έδρες των πελατών ΑΓΓΛΙΑ – ΟΛΛΑΝΔΙΑ κυρίως για ενημέρωση. Προωθεί τα προϊόντα μετέχοντας σε συνέδρια και εκθέσεις για την πιο αποτελεσματική προβολή της ΕΝΩΣΗΣ

Στα καθήκοντα του Γενικού Διευθυντή είναι η έγκριση δαπανών, παρακολούθησης του προϋπολογισμού για την αποφυγή υπερβάσεων. Εγκρίνει τις άδειες του προσωπικού και καθοδηγεί τους υπαλλήλους για την επίτευξη των στόχων της οργάνωσης.

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Οι αρμοδιότητες του Αναπληρωτή Γενικού Διευθυντή είναι παρόμοιες με αυτές του Γενικού Διευθυντή.

4.4 Οικονομική Ανάλυση Δραστηριοτήτων Π.Ε.Σ.

Για να παρακολουθήσουμε την οικονομική δραστηριότητα της Π.Ε.Σ. ζήτησα έναν ισολογισμό πρόσφατου έτους από τον συνεταιρισμό. Στην προσπάθειά μου να εξάγω συμπεράσματα για την πορεία, την λειτουργία, τη γενικότερη εικόνα καθώς και για την βιωσιμότητα του συνεταιρισμού χρησιμοποίησα τους αριθμοδείκτες.

Οι **αριθμοδείκτες** είναι ένα από τα βασικά εργαλεία χρηματοοικονομικής ανάλυσης. Πρόκειται για σχέσεις μεταξύ μεγεθών, λογιστικής ή στατιστικής προελεύσεως, που καταρτίζονται με σκοπό τον προσδιορισμό της πραγματικής

θέσεως ή της αποδοτικότητας των διαφόρων ή ολόκληρων των τομέων της οικονομικής μονάδας.

Στην περίπτωση μου για την κατάρτιση των αριθμοδεικτών τα λογιστικά μεγέθη λαμβάνονται από τον **ισολογισμό** και τον **λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσεως**.

Συγκεκριμένα από την Π.Ε.Σ. μου χορηγήθηκε η 72^η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ – 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2007), καθώς επίσης και η **κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης** σε πίνακα της ίδιας χρονικής περιόδου, **τα οποία φαίνονται αναλυτικά στο παράρτημα της εργασίας αυτής**.

Οι αριθμοδείκτες, από την πλειοψηφία των μελετητών ταξινομούνται σε τέσσερις βασικές κατηγορίες ανάλογα με τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται στην κατάρτισή τους και τον τύπο της επιχειρηματικής έρευνας και αναλύσεων που επιδιώκεται. Συγκεκριμένα οι κατηγορίες αυτές είναι:

1. Δείκτες Ρευστότητας
2. Δείκτες Δραστηριότητας
3. Δείκτες Απόδοσης ή Αποδοτικότητας
4. Οικονομικοί ή Χρηματοοικονομικοί δείκτες

Ρευστότητα, είναι η ικανότητα της επιχείρησης να ανταπεξέρχεται στις ληξιπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της. Οι δείκτες ρευστότητας είναι στατικοί και εκτός από τη διοίκηση της εταιρείας ενδιαφέρουν και τους πιστωτές, δανειοδότες, επενδυτές κλπ. Με λίγα λόγια δείχνουν κατά πόσο η επιχείρηση ρευστοποιώντας τα στοιχεία του κυκλοφορούντος ενεργητικού έχει τη δυνατότητα να καλύψει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της. Οι δείκτες ρευστότητας μετριούνται σε φορές ή σε ποσοστά.

Με τους **δείκτες δραστηριότητας** πληροφορούμαστε πόσο αποτελεσματικά η επιχείρηση αξιοποιεί τα ενεργητικά της στοιχεία, για παράδειγμα πόσο ρευστοποιήσιμα είναι τα αποθέματα ή οι χρεώστες κ.α.

Η **αποδοτικότητα** είναι μια έννοια αντίθετη της έννοιας της **ρευστότητας**. Αυτό συμβαίνει διότι ένα ικανό απόθεμα μετρητών που μας δίνει καλή ρευστότητα σημαίνει πως δεν επενδύεται παραγωγικά και το τελευταίο ευρώ. Μακροχρόνια βέβαια, η απόδοση της επένδυσης μπορεί να βοηθήσει τη ρευστότητα. Η λύση είναι πάντα στον άριστο συνδυασμό των δύο. Οι αριθμοδείκτες αυτής της κατηγορίας δείχνουν την ικανότητα της επιχείρησης να δημιουργεί κέρδη. Επίσης δηλώνουν την

αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων της επιχείρησης, ποιο ήταν το ποσοστό του κέρδους επί των πωλήσεων κ.α.

Τέλος οι *οικονομικοί ή χρηματοοικονομικοί δείκτες* μελετούν τη δομή και τη σύνθεση του κεφαλαίου, των στοιχείων του παθητικού σε σχέση με το κεφάλαιο, όπως και τις σχέσεις του κεφαλαίου και των ενεργητικών στοιχείων της επιχείρησης.

Σύμφωνα λοιπόν με την **72^η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ – 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2007)** και την κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως του ίδιου έτους της Π.Ε.Σ. προκύπτουν τα ακόλουθα αποτελέσματα και συμπεράσματα ως προς την ανάλυση οικονομικών καταστάσεων με **αριθμοδείκτες**:

Α.	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΑΝΑΛΟΓΙΑΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ	ΤΥΠΟΙ - ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ			
1.	ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ Σ	ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ / ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	22.520.357,23 / 20.966.568,40	=	107,41 %	Η Επιχείρηση διατηρεί ικανοποιητική Γενική Ρευστότητα και δεν αντιμετωπίζει προβλήματα στην ομαλή κάλυψη Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων της.
2.	ΑΜΕΣΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ Σ	ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ - ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ / ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	16.930.772,37 / 20.966.568,40	=	80,75%	Η Επιχείρηση φαίνεται να αντιμετωπίζει προβλήματα ΑΜΕΣΗΣ Ρευστότητας και υπάρχει κίνδυνος να μη μπορεί να καλύψει ΕΚΤΑΚΤΕΣ Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις της (ανάλογα με το μέγεθός τους)
Β.	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΑΝΑΛΟΓΙΑΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΤΥΠΟΙ - ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ			

3.	ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ	ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ * 365 / ΚΑΘΑΡΕΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ	5.948.530,764 ,40 / 13.791.361,06	=	431,32	Η Επιχείρηση εισπράττει τις ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ γενικά (κατά μέσο όρο) σε 431 ημέρες. Το διάστημα είναι μεγάλο και θα πρέπει να περιοριστεί τουλάχιστον σε < από 180 ημερών.
4.	ΜΕΣΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ	ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΕΛΑΤΕΣ * 360 / ΠΩΛΗΣΕΙΣ	1.701.089.190 ,00 / 13.791.361,06	=	123,34	Η Επιχείρηση εισπράττει τις ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ από τους πελάτες της (κατά μέσο όρο) σε 123 ημέρες. Σύμφωνα με τα οικονομικά δεδομένα της αγοράς θεωρούμε ότι ο δείκτης είναι ανεκτός.

5.	<p>ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΕΞΟΦΛΗΣΕΩΣ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕ ΣΜΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩ Ν</p>	<p>ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ * 365 / ΠΩΛΗΣΕΙΣ</p>	<p>7.652.797.466 ,00 / 13.791.361,06</p>	=	<p>554,90</p>	<p>Η Επιχείρηση πληρώνει τις ΒΡΑΧ/ΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ της (κατά μέσο όρο) σε 555 ημέρες, η οποία συγκρίνεται με την ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ (436 ημέρες)</p>
6.	<p>ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ Σ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩ Ν</p>	<p>ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ / ΜΕΣΟ ΑΠΟΘΕΜΑ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ</p>	<p>10.610.893,41 / 6.140.526,88</p>	=	<p>1,73</p>	<p>Η Επιχείρηση μετατρέπει ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ – ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤ Α της σε ΠΩΛΗΣΕΙΣ κάθε 173 ημέρες (<180) ο δείκτης πρέπει να συνεκτιμηθεί με τη φύση της επιχείρησης, των κλάδο που ανήκει και τη θέση του ανταγωνισμού... Επειδή τα Πάγια αποτελούν το 17% του συνόλου του ενεργητικού,</p>

					η Επιχείρηση είναι ΕΝΤΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ και μάλλον ο δείκτης είναι ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ Ικανοποιητικός.	
7.	ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ * 365 / ΚΑΘΑΡΕΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ	10.412.255,58 8,60 / 13.791.361,06	=	754,98	Η Επιχείρηση ανακυκλώνει – αξιοποιεί το σύνολο του ενεργητικού μετατρέποντάς το σε ΠΩΛΗΣΕΙΣ (κατά μέσο όρο) σε 754 ημέρες. Ενισχυτικά λειτουργεί το γεγονός ότι τα Πάγια αποτελούν το 17% (< 40%) του Συνόλου του Ενεργητικού.
8.	ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΠΑΓΙΩΝ	ΚΑΘΑΡΟ ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ / ΚΑΘΑΡΕΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ	4.871.845,22 / 13.791.361,06	=	35,33%	Τα καθαρά πάγια αποτελούν το 35% των πωλήσεων.
9.	ΒΑΣΙΚΟΥ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΟΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ	ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ – ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ / ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΕΞΟΔΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	16.930.772,37 / 9.251,46	=	1.830,06	Το βασικό διάστημα βιωσιμότητας είναι 5 έτη και 5 ημέρες. Άρα το περιθώριο ασφαλείας είναι τέτοιο που επιτρέπει την όποια διορθωτική κίνηση χρειαστεί η επιχείρηση.
Γ.	ΑΝΑΛΟΓΙΑΣ	ΑΝΑΛΟΓΙΑΣ	ΤΥΠΟΙ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ -			

	ΕΣΤΙΣ	ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ Σ	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ			
10.	ΜΙΚΤΟΥ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ Ή ΜΙΚΤΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ	ΜΙΚΤΟ ΚΕΡΔΟΣ / ΚΑΘΑΡΕΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ	3.180.467,65 / 13.791.361,06	=	23,06%	Το μικτό κέρδος για βιομηχανική επιχείρηση είναι ανταγωνιστικό και βέβαια πάντα εξετάζεται με τα λειτουργικά έξοδα για να εμφανίσει ανάλογα μικρό ή μεγάλο κέρδος.
11.	ΚΑΘΑΡΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ	ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ / ΚΑΘΑΡΕΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ	386.289,19 / 13.791.361,06	=	2,80%	Το ποσοστό των καθαρών κερδών είναι σχετικά χαμηλό, γι αυτό θα πρέπει ανά πάσα στιγμή να παρακολουθούνται τα λειτουργικά έξοδα της επιχείρησης.
12.	ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ	ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ / ΠΩΛΗΣΕΙΣ	10.610.893,41 / 13.791.361,06	=	76,94%	Το κόστος (αξία) των πωληθέντων εμπορευμάτων – προϊόντων, αποτελεί το 77% των πωληθέντων, άρα ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί κυρίως στη μείωση των εξόδων παραγωγής.
13.	ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ / ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	386.289,19 / 28.526.727,64	=	1,35%	Το ποσοστό του συνόλου των στοιχείων του Ενεργητικού συμμετέχουν

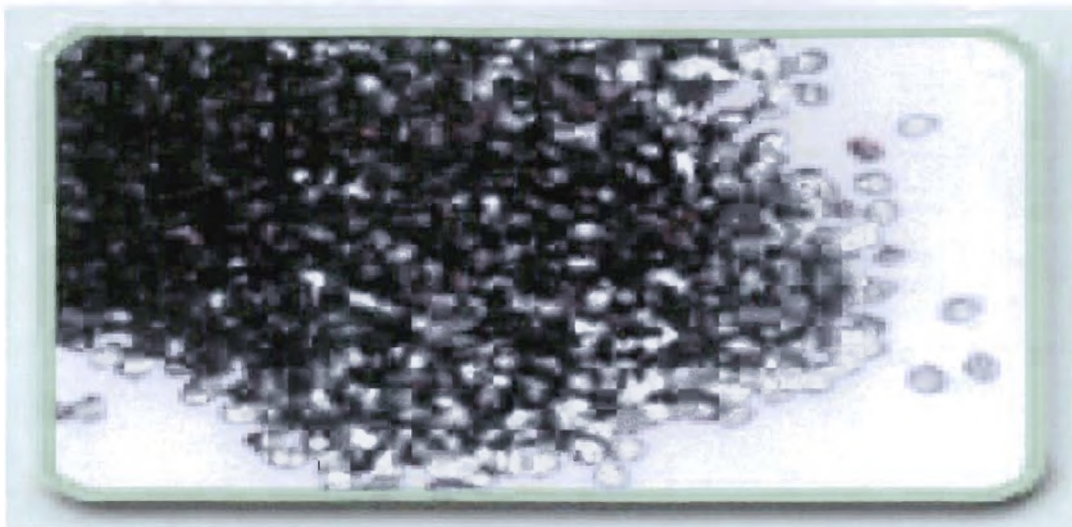
						ελάχιστα στην απόδοση καθαρών κερδών.
14.	ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ / ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	386.289,19 / 6.612.569,31	=	5,84%	Τα ίδια κεφάλαια συμμετέχουν στην παραγωγή καθαρών κερδών λιγότερο από το τρέχον επιτόκιο συν το περιθώριο του ρίσκου.
Δ.	ΔΑΠΑΝΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	ΑΝΑΛΟΓΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΔΑΠΑΝΩΝ	ΤΥΠΟΙ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ			
15.	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΠΡΟΣ ΚΑΘΑΡΕΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ / ΚΑΘΑΡΕΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ	3.330.526,71 / 13.791.361,06	=	24,15%	Τα λειτουργικά έξοδα που είναι το 24% των πωλήσεων, αλλά και που είναι μεγαλύτερα από το μικτό κέρδος, χρειάζονται διαρκή μείωση για να μιλάμε για κέρδη.
16.	ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΚΑΛΥΨΗΣ ΤΟΚΩΝ	ΚΕΡΔΗ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΤΟΚΟΥΣ ΚΑΙ ΦΟΡΟΥΣ / ΤΟΚΟΙ	466.423,24 / 425.112,90	=	109,72 %	Τα κέρδη επαρκούν οριακά για την εξόφληση των τόκων των δανείων και πιθανόν αν δεν αυξηθούν να μην είναι ικανά να εξοφλήσουν ολόκληρη την τοκοχρεωλυτική δόση των δανείων.
17.	ΚΑΘΑΡΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΠΡΟΣ	ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ / ΑΜΟΙΒΕΣ	386.289,19 / 2.406.936,09	=	16,05%	Τα καθαρά κέρδη δεν επαρκούν για

	ΑΜΟΙΒΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ				την εξόφληση των αμοιβών του προσωπικού, που σημαίνει ότι πρέπει να αυξηθούν δραστικά για να μην υπάρξουν μελλοντικά προβλήματα.
18.	ΔΑΝΕΙΑΚΗΣ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΩ Σ	ΔΑΝΕΙΑΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ / ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	10.639.434,6 9 / 28.526.727,64	=	37,30%	Οι δανειακές υποχρεώσεις που σημαίνουν εξάρτηση από τις τράπεζες κατά 30% και κρινόμενες και με το ότι υπερβαίνουν κατά 41% των συνολικών κεφαλαίων, αποτελούν πάντα κίνδυνο για τη βιωσιμότητα της επιχείρησης.
Ε.		ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	ΤΥΠΟΙ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ			
19.	ΚΥΚΛΟΦΟΡΟ ΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣ ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩ Ν	ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ / ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	22.520.357,23 / 28.526.727,64	=	78,94%	Τα κυκλοφορούντα στοιχεία που είναι άμεσα ρευστοποιήσιμα αποτελούν το 80% του συνόλου του Ενεργητικού και επομένως αποτελούν

						εγγύηση για την ώρα τουλάχιστον για την επιχείρηση.
20.	ΙΔΙΩΝ ΠΡΟΣ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ / ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	6.612.569,31 / 7.560.159,24	=	3/4	Η σχέση των ιδίων προς τα ξένα κεφάλαια είναι 1/1 και 0,25 που θεωρείται καλή.
21.	ΔΑΝΕΙΑΚΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (ΠΙΣΕΩΣ)	ΞΕΝΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ / ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	21.805.028,81 / 7.560.159,24	=	288,42 %	Η δανειακή πίεση είναι μεγάλη αφού τα ξένα κεφάλαια υπερκαλύπτουν τα συνολικά κεφάλαια κατά 188% περίπου.
22.	ΙΔΙΩΝ ΠΡΟΣ ΔΑΝΕΙΑΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ / ΞΕΝΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	6.612.569,31 / 21.805.028,81	=	30,33%	Τα ίδια κεφάλαια αποτελούν το 30% των δανειακών υποχρεώσεων, ποσοστό σχετικά χαμηλό.
23.	ΚΑΛΥΨΕΩΣ ΠΑΓΙΩΝ	ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ / ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	6.612.569,31 / 4.871.845,22	=	135,73 %	Τα πάγια έχουν αυτοχρηματοδοτηθεί που σημαίνει ότι δεν έχουν πληρωθεί επί πλέον επιβαρύνσεις κυρίως από βραχυπρόθεσμα κεφάλαια για την αγορά – κατασκευή τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

5.1 Χαρακτηριστικά Σταφίδας

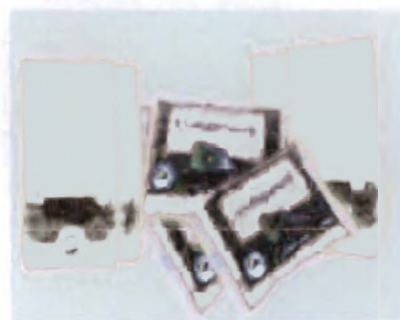
Η σταφίδα αποτελεί το ξηρό προϊόν του καρπού της αμπέλου (*Vitis vinifera*). Οι ποικιλίες της σταφίδας είναι δύο: η *κορινθιακή σταφίδα* και η *σουλτανίνα*. Η Ελλάδα αποτελεί σχεδόν την αποκλειστική χώρα παραγωγής κορινθιακής σταφίδας (περίπου 80% της παγκόσμιας παραγωγής).

Οι υποποικιλίες της κορινθιακής σταφίδας, ανάλογα με την περιοχή προέλευσης είναι τρεις: η *Vostizza*, η *Gulf* και η *Provincial*.

Η παγκόσμια γνωστή Κορινθιακή σταφίδα με το όνομα "ΒΟΣΤΙΤΣΑ" (*VOSTIZZA*) θεωρείται ως η ανώτερη ποιότητα Κορινθιακής σταφίδας και καλλιεργείται αποκλειστικά στην ημιορεινή και ορεινή περιοχή του Αιγίου. Η συστηματική καλλιέργεια της Κορινθιακής σταφίδας "ΒΟΣΤΙΤΣΑ" πιστεύεται πως άρχισε περί το 1.300 μΧ.

Η συσσωρευμένη καλλιεργητική γνώση αιώνων, οι άριστες κλιματολογικές συνθήκες, το γόνιμο έδαφος, και η φυσική αποξήρανση του προϊόντος κάτω από τον λαμπερό Ελληνικό ήλιο συντελούν στην δημιουργία ενός προϊόντος άριστης ποιότητας φημισμένο για τη γεύση και το χρώμα του. Σήμερα, οι νέες μέθοδοι καλλιέργειας που βασίζονται στην επιστημονική γνώση και στην διαρκή επιμόρφωση των παραγωγών έρχονται να συμβάλλουν στη δημιουργία ενός ακόμη καλύτερου προϊόντος. Η "ΒΟΣΤΙΤΣΑ" θεωρείται ως η κορυφαία ποιότητα Κορινθιακής σταφίδας από τους μεγάλους οίκους του εξωτερικού.

Κύρια δραστηριότητα της Π.Ε.Σ. είναι η επεξεργασία και εξαγωγή Κορινθιακής σταφίδας "ΒΟΣΤΙΤΣΑ". Κάθε χρόνο, διαχειρίζεται άνω του 80% της σταφίδας της Αιγιάλειας. Από το 1993, το όνομα "ΒΟΣΤΙΤΣΑ" ("VOSTIZZA"), έχει αναγνωρισθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση σαν Προϊόν Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης. Το 2004 η Π.Ε.Σ. συγκέντρωσε και εξήγαγε περίπου 9.000 τόνους σταφίδας. Η Π.Ε.Σ. εξάγει την σταφίδα "ΒΟΣΤΙΤΣΑ" σε όλον τον κόσμο, με κυριότερες τις αγορές της Αγγλίας, Ολλανδίας και Γαλλίας.

5.2 Τυποποίηση – Επεξεργασία – Διασφάλιση ποιοτικού ελέγχου σταφίδας

Οι υπερσύγχρονες εγκαταστάσεις ανταποκρίνονται στα υψηλότερα πρότυπα τεχνολογίας και υγιεινής ώστε να διασφαλίζεται η άριστη ποιότητα του προϊόντος. Το παραγόμενο προϊόν ελέγχεται συστηματικά στα εργαστήρια για τις φυσικές και χημικές του ιδιότητες ώστε να είναι υψηλών προδιαγραφών. Ιδιαίτερης σημασίας θεωρείται το υψηλής στάθμης έμπειρο επιστημονικό και εργατοτεχνικό προσωπικό, το οποίο συνεχώς εκπαιδεύεται στις σύγχρονες τεχνολογικές μεθόδους.

Η Π.Ε.Σ. διαθέτει υπερσύγχρονο εργαστήριο έρευνας και ανάπτυξης με εργαστήριο οργανοληπτικού ελέγχου, σύγχρονο μικροβιολογικό εργαστήριο και χημείο με υγρούς και αέριους χρωματογράφους για έλεγχο κατάλοιπων φυτοφαρμάκων και τοξινών στην πρώτη ύλη και το τελικό προϊόν, φασματογράφο μάζας, συσκευή κοσκίνησης, υγρασιόμετρα, καθώς και πλήρως εξοπλισμένο μικροβιολογικό και εντομολογικό εργαστήριο.

Στη γραμμή παραγωγής συμπεριλαμβάνονται υπερσύγχρονα μηχανήματα διαλογής laser και ακτινών - X για καλύτερο καθαρισμό του προϊόντος και απομάκρυνση ξένων σωμάτων.

Η όλη διαδικασία επεξεργασίας γίνεται σύμφωνα με τις αυστηρές προδιαγραφές της Π.Ε.Σ., δηλαδή ποιοτικός έλεγχος και κατάταξη, απεντόμωση και αποθήκευση στις σύγχρονες αποθήκες σύμφωνα με τους αυστηρότερους κανόνες υγιεινής. Η σταφίδα καθαρίζεται, πλένεται σε καθαρό πόσιμο, μη ανακυκλούμενο νερό και στη συνέχεια συσκευάζεται βάσει των προδιαγραφών της συμφωνίας με τον πελάτη. Δεν υπάρχει αποθηκευμένη ποσότητα έτοιμου προϊόντος, χωρίς να έχει προηγηθεί συμφωνία με κάποιον πελάτη.

Η λειτουργία του εργοστασίου σταφίδας είναι σύμφωνη, με τα διεθνή συστήματα διασφάλισης ποιότητας Hazard Analysis Critical Control Point (HACCP) από το 1994. Τα εργαστήρια της εταιρείας διεξάγουν συνεχείς ποιοτικούς ελέγχους. Οι αποθηκευτικές εγκαταστάσεις πληρούν τους αυστηρότερους κανόνες υγιεινής. Το εργατικό προσωπικό εργάζεται φορώντας ειδικές στολές, ενώ κρατείται πλήρης ιατρικό ιστορικό. Επιπλέον, η διαδικασία παραγωγής έχει πιστοποιηθεί από τον ΕΛΟΤ με πιστοποιητικό ποιότητας ISO 9001:2000 και BRC. Επίσης, το εργαστήριο είναι διαπιστευμένο κατά EN.17025.

ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΑΞΙΑ ΣΤΑΦΙΔΑΣ

Διατροφικά Στοιχεία (ανά 100g)	
Ολικά Στερεά	84 – 87g
Περιεκτικότητα Υγρασίας	14 – 17g
Υδατάνθρακες	73 – 77g
Σάκχαρα	66 – 70g
Πρωτεΐνες	2,5g
Λίπη	<0,4g
Διαιτητικές ίνες	6,7g
Τέφρα	1,7g
Ενέργεια	320Kcal (1340kJ)
Βιταμίνες	A, B6, B12, C, E Νιασίνη Φαλασίνη

Ιχνοστοιχεία (ανά 100g)	
Κάλιο	7000ppm
Μαγνήσιο	300ppm
Σίδηρος	40ppm
Ψευδάργυρος	6ppm
Ασβέστιο	100ppm
Φώσφορος	1800ppm

ΚΥΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	
Άρωμα:	Καλό, σπορώδες
Γεύση:	Γλυκιά, τυπική σταφίδας
Εμφάνιση:	Καλή
Χρώμα:	Μπλε, μαύρο
Ροή:	Ελεύθερη Ροή

Σε αυτό το σημείο αξίζει να αναφέρω ότι στο πολύ έγκριτο διεθνές περιοδικό "Nutrition and Cancer" εγκρίθηκε για δημοσίευση και πρόκειται να δημοσιευτεί ένα επιστημονικό άρθρο με τίτλο "Effect of different origin Greek raisins on stomach cancer" το οποίο αποτελεί ερευνητικό καρπό ερευνητών του Εργαστηρίου Χημείας, Βιοχημείας και Φυσικοχημείας Τροφίμων, του Τμήματος Διατροφής και Διαιτολογίας, του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου και της Β' Παιδιατρικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Η ερευνητική αυτή ομάδα είχε την ενεργό και έμπρακτη συμπαράσταση της Παναγιαλείου Ενώσεως Συνεταιρισμών. Η Π.Ε.Σ., απελπιστικά μόνη σε αυτή την προσπάθεια, με μόνη τη στήριξη προγραμμάτων του Υπουργείου Εθνικής Ανάπτυξης και της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Ανάπτυξης, βοήθησε στην μερική χρηματοδότηση της έρευνας που απευθυνόταν στη μελέτη όλων των ειδών της σταφίδας.

Το συγκεκριμένο άρθρο διαπραγματεύεται την επίδραση εκχυλισμάτων Ελληνικής σταφίδας σε κύτταρα καρκινικών σειρών του στομάχου. Η σημασία του επιστημονικού άρθρου είναι μεγάλη αφού πιστοποιεί, για πρώτη φορά ίσως στη διεθνή βιβλιογραφία, τη σημασία της σταφίδας και ιδιαίτερα της άγνωστης σε πολλούς Κορινθιακής για την υγεία και μάλιστα σε ασθένειες-μάστιγες της εποχής μας. Αναμένεται δε να βοηθήσει στην καθιέρωση της σταφίδας ως προϊόντος που χρησιμοποιείται όχι μόνο ως πηγή ενέργειας, ως γλυκαντική ύλη, και για λόγους γεύσης αλλά ως προϊόντος που συμβάλλει τα μέγιστα στην υγεία μέσω της διατροφής. Έτσι επαναφέρεται ο ρόλος της σταφίδας στη σύγχρονη διατροφή, όπως η πρόσφατη λαϊκή αλλά και η επίσημη αρχαία Ιατρική είχαν επιβάλλει, δηλαδή ως ένα προϊόν που συμβάλλει στην διατήρηση της ανθρώπινης υγείας.

Η εργασία αυτή είναι προϊόν έρευνας στο πλαίσιο εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής της Δρος Αγγελικής Κουντούρη με τίτλο "Μελέτη της βιολογικής και αντιοξειδωτικής δράσης συστατικών τροφίμων και φυσικών

προϊόντων”, που εκπονήθηκε στο Τμήμα Διατροφής και Διαιτολογίας, του Χαροκόπειου Πανεπιστημίου, η οποία, επίσης, είχε την συμπαράσταση της Παναγιαλείου Ενώσεως. Στη διδακτορική αυτή διατριβή μελετήθηκαν δράσεις των εκχυλισμάτων της σταφίδας και σε άλλες ασθένειες.

Πιο συγκεκριμένα μελετήθηκαν η επίδραση εκχυλισμάτων σταφίδων Ελληνικής προέλευσης σε καλλιέργεια καρκινικών κυττάρων στομάχου (AGS) και σε καλλιέργεια μονοπύρηνων κυττάρων περιφερικού αίματος (Peripheral Blood Mononuclear Cells, PBMC 's) σε συνθήκες οξειδωτικού στρες. Στα AGS εξετάστηκε η επίδραση (α) στον κυτταρικό πολλαπλασιασμό, (β) στην απόπτωση (μηχανισμός μηχανολογικού κυτταρικού θανάτου), (γ) στα επίπεδα της ιντερλευκίνης 8 (IL-8) και του μορίου προσκόλλησης 1 (ICAM-1) (παράγοντες που σχετίζονται με την φλεγμονή) και (δ) στην έκφραση των γονιδίων των IL-8 και ICAM-1. Στα PBMC's εξετάστηκε η επίδραση στη βιωσιμότητα των κυττάρων και στα επίπεδα της ενδοκυττάριας γλουταθειόνης (ενδογενές αντιοξειδωτικό). Επίσης, ως προς την αντιοξειδωτική του δραστηριότητα, μελετήθηκε η επίδρασή τους στην αναστολή της οξείδωσης της λιποπρωτεΐνης χαμηλής πυκνότητας (Low Density Lipoprotein, LDL).

Πιο συγκεκριμένα, μελετήθηκαν τέσσερα είδη σταφίδας διαφορετικής προέλευσης. Τα τρία ανήκαν στην Κορινθιακή σταφίδα, και περιλάμβαναν τη σταφίδα Βοστίτσας, (Αιγίου), επαρχιακή σταφίδα (Μεσσηνίας) και σταφίδα Κορινθίας (Νεμέα), ενώ το τέταρτο ανήκε στη σταφίδα τύπου Σουλτανίνα (Κρήτης). Από την επεξεργασία των αποτελεσμάτων βρέθηκε ότι όλα τα εκχυλίσματα σταφίδας:

1) στην καρκινική σειρά AGS:

- *Μείωναν τα επίπεδα της κυτταροκίνης IL-8 και τα επίπεδα του μορίου προσκόλλησης ICAM-1 σε επίπεδο πρωτεϊνικό,*
- *Μείωναν κυρίως την έκφραση του γονιδίου του ICAM-1, λιγότερο δε της IL-8, και*
- *Ανέστελλαν τον κυτταρικό πολλαπλασιασμό, κυρίως μέσω της απόπτωσης και λιγότερο μέσω της νέκρωσης των κυττάρων.*

2) Στα PBMC's:

- *Ανέστελλαν την κυτταροζικότητα που προκαλούσε ο οξειδωτικός παράγοντας, και*
- *Αύξαναν τα επίπεδα της ενδοκυττάριας γλουταθειόνης.*

3) Τέλος, αναφορικά με την επίδραση των υπό εξέταση εκχυλισμάτων στην αναστολή της οξειδωσης της LDL, μείωναν τα προϊόντα οξειδωσης του μορίου της LDL (TBARS).

Τόσο το επιστημονικό άρθρο που θα δημοσιευτεί, αναφορικά με τον καρκίνο του στομάχου, όσο και άλλα που πιθανώς θα ακολουθήσουν για τις υπόλοιπες ασθένειες, στοχεύουν στην αναγνώριση από την επιστημονική κοινότητα πρώτα και κατόπιν από τους καταναλωτές, του πολύτιμου προϊόντος για την διατροφή και την υγεία μας, της Κορινθιακής σταφίδας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

6.1 Χαρακτηριστικά Εσπεριδοειδών

Είναι γνωστό ότι τα εσπεριδοειδή περιέχουν σημαντικά θρεπτικά συστατικά. Μεταξύ αυτών συμπεριλαμβάνονται η βιταμίνη C, το φολικό οξύ, η βήτα καροτίνη, όπως επίσης υψηλές ποσότητες φυτικών ινών. Η περιεκτικότητά τους σε λιπαρές ουσίες και νάτριο (που εμπλέκεται σε μηχανισμούς αύξησης της πίεσης) είναι χαμηλή. Επίσης είναι πλούσια σε αντιοξειδωτικές ουσίες που συμβάλλουν στην πρόληψη πολλών ασθενειών.

Κατά τα τελευταία χρόνια έχει δοθεί ιδιαίτερη σημασία στο σύνολο των βιολογικά ενεργών στοιχείων που περιέχονται στα εσπεριδοειδή. Χάρης σε αυτά, τα εσπεριδοειδή θα μπορούσαν να παίξουν ένα καθοριστικό ρόλο για την πρόληψη του καρκίνου και των καρδιακών νόσων. Από τα εσπεριδοειδή, τα **πορτοκάλια**, **μανταρίνια**, **λεμόνια** και **γκρέιπφρουτ** έχουν τη μεγαλύτερη διάδοση και κατανάλωση.

Στη βόρεια Πελοπόννησο, από την πεδινή ζώνη της επαρχίας Αιγιάλειας μέχρι τις ακτές του Κορινθιακού κόλπου, καλλιεργούνται και παράγονται εξαιρετικής ποιότητας εσπεριδοειδή. Στην Αιγιάλεια παράγονται ετησίως περίπου 50.000 τόνοι εσπεριδοειδών, εκ των οποίων το 80% είναι λεμόνια και το 19% πορτοκάλια.

Τα πασίγνωστα λεμόνια της περιοχής του Αιγίου, μοναδικά για την φρεσκάδα τους, το άρωμά τους και τον χυμό τους, αποτελούν την κύρια εξαγωγική δραστηριότητα της Π.Ε.Σ.. Η εταιρεία εξειδικεύεται στη συγκέντρωση, διαλογή και συσκευασία εσπεριδοειδών με σκοπό την εξαγωγή τους σε χώρες της βόρειας Ευρώπης. Η ετήσια ποσότητα διακίνησης εσπεριδοειδών από την Π.Ε.Σ. κατά μέσο όρο είναι περίπου

4.000 τόνοι. Μεγάλο τμήμα της παραγωγής εσπεριδοειδών είναι ενταγμένο σε πιστοποιημένο σύστημα βιολογικής γεωργίας.

Παράλληλα, κύριο μέλημα είναι η παροχή στους παραγωγούς μέσω των ειδικών γεωπόνων επιστημονικής στήριξης για την καλλιέργεια, την φυτοπροστασία και την ποιοτική βελτίωση των προϊόντων. Επίσης, διαθέτει στους παραγωγούς τα μέσα συλλογής και μεταφοράς των προϊόντων στο συσκευαστήριο. Τέλος, εφαρμόζει τα συστήματα ποιότητας και ιχνιλασημότητας των προϊόντων.

Οι κύριες ποικιλίες εσπεριδοειδών που επεξεργάζονται από την Π.Ε.Σ. είναι οι ακόλουθες:

Λεμόνια

Η ποικιλία που κυρίως καλλιεργείται είναι η Μαγληνή, η οποία παράγει φρούτα με άφθονο αρωματικό και αρκετά ξινό χυμό. Έχουν φλοιό λεπτό και γυαλιστερό και στην πλήρη ωρίμανσή τους κίτρινο χρώμα.

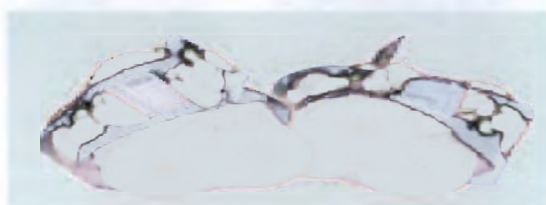
Πορτοκάλια

Οι κύριες ποικιλίες που παράγονται είναι η Navel και η Navellina, με περίοδο εμπορίας από τα τέλη Νοεμβρίου έως τα τέλη Ιανουαρίου, και η Valencia από τέλη Μαρτίου έως και Ιούνιο.

Επίσης, η Π.Ε.Σ. συσκευάζει και εξάγει και άλλα εσπεριδοειδή, όπως μανταρίνια και γκρέιπφρουτ που παράγονται στην Αιγιάλεια και στις γύρω περιοχές. Όλα περνούν από την ίδια γραμμή παραγωγής και αντιμετωπίζονται με την ίδια φροντίδα.

ΠΟΙΚΙΛΙΕΣ ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΩΝ ΠΟΥ ΕΠΕΞΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ (ΠΕΣ)

Προϊόν	Ποικιλία	Από	Μέχρι
Λεμόνι	Maglino	Οκτώβριο	Μάιο
Λεμόνι	Interdonato	Οκτώβριο	Νοέμβριο
Πορτοκάλι	Navelina	Νοέμβριο	Δεκέμβριο
Πορτοκάλι	Merlin	Δεκέμβριο	Ιανουάριο
Πορτοκάλι	Salustiana	Φεβρουάριο	Φεβρουάριο
Πορτοκάλι	Merlin Common	Δεκέμβριο	Ιανουάριο
Πορτοκάλι	Valencia	Μάρτιο	Αύγουστο
Μανταρίνι	Clementine	Δεκέμβριο	Ιανουάριο
Μανταρίνι	Encor	Απρίλιο	Μάιο
Γκρέιπφρουτ		Δεκέμβριο	Φεβρουάριο

6.2 Τυποποίηση – Επεξεργασία Εσπεριδοειδών

Η Π.Ε.Σ. διαθέτει ένα σύγχρονο συσκευαστήριο με ψυκτικούς θαλάμους, γραμμή διαλογής και συσκευασίας καθώς και αυτόματη γραμμή συσκευασίας σε δίχτυ.

Επιπλέον, η Π.Ε.Σ. έχει εμπειρία και δυνατότητα για ποικιλία συσκευασιών ανάλογα με τις ανάγκες των πελατών της.

Συσκευαστήριο Εσπεριδοειδών

Συσκευαστήριο εσπεριδοειδών – Ψυγεία

Το τμήμα αυτό αποτελεί το τρίτο εκ των τριών οικοδομικών συγκροτημάτων. Είναι ισόγειος κατασκευή 6.386 τ.μ. με βοηθητικούς χώρους.

Υπάρχουν πλήρης εγκαταστάσεις, κίνησης και φωτισμού και στο χώρο αυτό γίνεται η παραλαβή και επεξεργασία της πρώτης ύλης του συσκευαστηρίου (εσπεριδοειδή) μέσω πλήρους γραμμής επεξεργασίας εσπεριδοειδών σε κιβώτια και διχτάκι. Επίσης εντός του χώρου αυτού υπάρχει συγκρότημα ψυκτικών θαλάμων (συγκεκριμένα 4 θάλαμοι διαστάσεων 9.60*7.60*4,90 μ.) συνολικού όγκου 4*357 κυβ.μέτρα =1,428 κυβ.μέτρα. Εξωτερικά του συσκευαστηρίου βρίσκεται κτίριο περίπου 55 τ.μ. όπου γίνεται εποχιακά συγκέντρωση και προσωρινή αποθήκευση γάλακτος εντός ψυκτικών ανοξείδωτων δεξαμενών για λογαριασμό της Ε.Α.Σ. Καλαβρύτων.

Τεχνική περιγραφή διαδικασίας παραγωγής και επεξεργασίας

α. Παραλαβή εσπεριδοειδών

Το εργοστάσιο παραλαμβάνει τους καρπούς σε πλαστικά κιβώτια συλλογής, βάρους 18 περίπου κιλών, τοποθετημένα πάνω σε παλέττες. Μετά τη ζύγιση του φορτίου, ανυψωτικό μηχάνημα μεταφέρει τις παλέττες στο χώρο συγκέντρωσης και αναμονής για την τροφοδότηση της γραμμής παραγωγής.

β. Τροφοδοσία γραμμής παραγωγής – Ανατροπέας κιβωτίων

Τα κιβώτια οδηγούνται στον ανατροπέα κιβωτίων, όπου βαθμιαία ανατρέπονται και το περιεχόμενό τους αδειάζεται στο μεταφορέα τροφοδότησης των καρπών. Η ανατροπή των κιβωτίων γίνεται μηχανικά με την βοήθεια αλυσίδας. Η μέγιστη δυναμικότητα του μηχανήματος ανέρχεται σε 40 κιβώτια ανά λεπτό. Η ταχύτητα ανατροπής ρυθμίζεται ηλεκτρονικά στα όρια του 40 – 100% της μέγιστης. Τα άδεια κιβώτια με τη βοήθεια του αλυσσομεταφορέα πλάτους 0,5 μέτρων και μήκους 1,5 μέτρων οδηγούνται στη μηχανή καθαρισμού και απολύμανσης κενών κιβωτίων. Ο αλυσσομεταφορέας παίρνει κίνηση από την ίδια μηχανή καθαρισμού. Ο καθαρισμός γίνεται με εκτόξευση νερού υπό πίεση. Στη συνέχεια τα κιβώτια με τη βοήθεια μεταφορέα φυσικής ροής (κωνικοί κύλινδροι μηχανικής περιστροφής), μήκους 3 μέτρων απομακρύνονται και συγκεντρώνονται στο χώρο προσωρινής αποθήκευσης.

γ. Προδιαλογή φρούτων – Προδιαλογέας

Στη φάση αυτή της παραγωγικής διαδικασίας απομακρύνονται τα ξένα αντικείμενα (φύλλα, ξύλα κ.λ.π.) και γίνεται η πρώτη ποιοτική διαλογή με την

απόρριψη των ακατάλληλων καρπών (σάπιοι, ανώριμοι κ.λ.π.). Η προώθηση των καρπών γίνεται σε ραουλόδρομο αποτελούμενο από σύστημα περιστρεφόμενων κυλίνδρων επενδυμένων με πλαστικό PVC, πλάτους 1,50 μέτρων και συνολικού μήκους 7,20 μέτρων.

Η απόρριψη των ξένων σωμάτων γίνεται κύρια στο επικλινές τμήμα του προδιαλογέα. Στη συνέχεια η ποιοτική διαλογή – καθαρισμός γίνεται χειρονακτικά στο οριζόντιο τμήμα, που φέρει κατά μήκος των δύο πλευρών, συνολικού μήκους 4,20 μέτρων με σκάλες κατάλληλα διαμορφωμένες για την ασφάλεια του εργαζόμενου προσωπικού. Η ακατάλληλοι καρποί απορρίπτονται στις πλευρικές εξόδους σκάρτων και απάγονται με τη βοήθεια ταινιομεταφορέα.

δ. Προταξινόμηση – Προκαλυμπραδόρος

Στο στάδιο αυτό απομακρύνονται οι καρποί των οποίων η διάμετρος είναι μικρότερη από το όριο που κάθε φορά καθορίζεται. Ο προκαλυμπραδόρος είναι τύπου αναβατωρίου με ζεύγη κυλίνδρων ρυθμιζόμενης ταχύτητας, μεταφοράς και δυνατότητα ρύθμισής του προς απόρριψη διαμετρήματος. Οι ακατάλληλοι καρποί παραλαμβάνονται από ταινιομεταφορέα και απομακρύνονται.

ε. Καθαρισμός – Καθαριστική φρούτων

Ο καθαρισμός της επιφάνειας των καρπών στη φάση αυτή γίνεται με βούρτσισμα και ταυτόχρονη εκτόξευση νερού. Οι βούρτσες πλάτους 1,7 μέτρων είναι από ειδική τρίχα (SARAN) και περιστρέφονται με χαμηλή ταχύτητα για την αποφυγή τραυματισμού των καρπών. Σε όλο το μήκος του μηχανήματος καθαρισμού είναι εγκατεστημένες 8 μπάρες με μπέκ εκτόξευσης ψυχρού νερού.

στ. Πλύσιμο – Μηχανή πρόπλυσης φρούτων

Για τον πλήρη καθαρισμό της επιφάνειας, οι καρποί εμβαπτίζονται σε μεταλλική δεξαμενή, η οποία περιέχει αραιό διάλυμα θερμού νερού και αραιού απορρυπαντικού με μέγιστη συγκέντρωση 2% περίπου. Το μηχάνημα αποτελείται από το τμήμα βυθίσεως των φρούτων διαστάσεων (Π * Μ) 1,30 μ. * 4,40 μέτρα με σύστημα ηλεκτρικής ανάβασης και το αναβατώριο εξόδου φρούτων διαστάσεων 1,40 μ. * 1,60 μ. τύπου κυλινδρομεταφορέα με κυλίνδρους επικαλυμένους με ειδικό πλαστικό. Ένας καυστήρας πετρελαίου δυναμικότητας 430.000 Kcal/h τροφοδοτεί τη δεξαμενή με θερμό νερό μέσω εναλλάκτη θερμότητας. Το σύστημα διαθέτει διατάξεις ελέγχου στάθμης, υπερχειλίσης και δεξαμενής, ανακυκλοφορίας του νερού καθώς και διατάξεις ελέγχου της θερμοκρασίας τόσο στον εναλλάκτη, όσο και στη δεξαμενή. Ένα αντλητικό συγκρότημα για την ανακυκλοφορία του περιεχομένου της δεξαμενής

επιτρέπει μεγάλο αριθμό ανακυκλοφορίας στη μονάδα του χρόνου, ώστε να εξασφαλίζεται σταθερή θερμοκρασία.

ζ. Απολύμανση – Απολυμαντικό μηχάνημα

Στη φάση αυτή της παραγωγικής διαδικασίας γίνεται η εφαρμογή της μυκητοστατικής προστασίας και το ξέπλυμα των φρούτων. Το απολυμαντικό μηχάνημα φέρει βούρτσες από ειδική τρίχα "FOAMER" πλάτους 1,70 μ. και 34 συνολικά εγκάρσιες μπάρες με μπέκ καταιονισμού διαλύματος νερού και απολυμαντικού και μπέκ καταιονισμού καθαρού νερού για το ξέπλυμα των φρούτων. Επίσης φέρει δεξαμενή αφρού απολύμανσης. Η συγκέντρωση του διαλύματος ρυθμίζεται με δοσομετρική αντλία. Οι καρποί προωθούνται στο επόμενο στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας με τη βοήθεια περιστρεφόμενων κυλίνδρων από ειδικό αφρώδες πλαστικό για την μερική αποστράγγιση των καρπών.

η. Στέγνωμα νερού – Στεγνωτήριο

Για την απομάκρυνση του νερού της επιφάνειας οι καρποί οδηγούνται στο στεγνωτήριο. Το χαμηλό ποσοστό υγρασίας αποτελεί τον βασικό παράγοντα επιτυχίας της επόμενης φάσης της παραγωγικής διαδικασίας που είναι η κήρωση. Το στεγνωτήριο νερού είναι κλειστού τύπου (TUNNEL) μήκους 6,20 μ. περίπου. Οι καρποί προωθούνται συνεχώς με τη βοήθεια κυλινδρομεταφορέα με κυλίνδρους επενδυμένους με ειδικό πλαστικό που να αντέχει στη θερμοκρασία. Η θέρμανση του αέρα στεγνώματος γίνεται με τη βοήθεια καυστήρα πετρελαίου θερμικής ικανότητας 125.000 KCAL/h, μέσω εναλλάκτη θερμότητας. Ένας ανεμιστήρας ισχύος 5,5 HP αναμιγνύει και ανακυκλοφορεί τον θερμό αέρα μέσα στο στεγνωτήριο. Τα καπναέρια του λέβητα απομακρύνονται σε μικρή καπνοδόχο εκτός του συσκευαστηρίου.

θ. Επικάλυψη με κερί – Κηρωτικό μηχάνημα

Στη φάση αυτή της επεξεργασίας οι καρποί κηρώνονται, ώστε να αποκατασταθεί το φυσικό στρώμα κεριού που προστατεύει τους καρπούς και το οποίο αφαιρέθηκε στις προηγούμενες φάσεις της επεξεργασίας.

Σαν κηρωτικό υλικό χρησιμοποιείται κηρωτικό της κατηγορίας των ψευδοδιαλυμάτων (EMULSION WATER WAXES), το οποίο έχει αποδειχτεί ότι προσφέρει τα καλύτερα αποτελέσματα, τόσο ως προς τον έλεγχο απώλειας βάρους, όσο και σε συνδυασμό με τα προστιθέμενα μυκητοστατικά.

Το κηρωτικό μηχάνημα φέρει βούρτσες με τρίχα από ειδικό υλικό πλάτους 1,70 μ. και 18 εγκάρσιες μπάρες με ακροφύσια (μπέκ) παροχής του κηρωτικού υλικού και νερού για τον καθαρισμό των βουρτσών.

Ηλεκτρονικό σύστημα ρυθμίζει και ελέγχει την πίεση και την παροχή του κηρωτικού υλικού από το δοχείο (ντεπόζιτο με αναδευτήρα) προς τα ακροφύσια για τη σωστή κήρωση των εσπεριδοειδών.

ι. Στέγνωμα κεριού – Στεγνωτήριο

Μετά την κήρωση, οι καρποί οδηγούνται στην επόμενη φάση της παραγωγικής διαδικασίας που είναι το στέγνωμα του κεριού. Το στεγνωτήριο κεριού είναι καθόλα όμοιο με το στεγνωτήριο νερού.

ια. Διαλογή – Διαλογέας φρούτων

Στη φάση αυτή της παραγωγικής διαδικασίας γίνεται η δεύτερη χειρονακτική ποιοτική διαλογή με την απομάκρυνση των φρούτων που η επιφάνεια δεν είναι καθαρή και στιλπνή, ή καρπών ακατάλληλων ως προς το μέγεθος ή την κατάσταση που τυχόν διέφυγαν από τις προηγούμενες φάσεις διαλογής. Το τραπέζι διαλογής είναι τύπου κυλινδρομεταφορέα με κυλίνδρους επενδυμένους με ειδικό πλαστικό PVC διαστάσεων (Π * Μ) 1,50 μ. * 5,0 μ.. Στις δύο κατά μήκος πλευρές υπάρχουν πλατφόρμες με σκάλες στιβαρής κατασκευής κατάλληλα διαμορφωμένες για την ασφάλεια του προσωπικού. Οι ακατάλληλοι καρποί απορρίπτονται στις πλευρικές εξόδους σκάρτων και απομακρύνονται με τη βοήθεια ταινιομεταφορέα.

ιβ. Κόλληση ετικετών – Ετικεττέζα

Στη φάση αυτή της διαδικασίας επικολλώνται στην επιφάνεια των καρπών μικρές αυτοκόλλητες ετικέτες ταυτότητας του προϊόντος. Η ετικεττέζα φέρει αναβατήρες με διαύλους για την προώθηση με τάξη, σε σειρά, των καρπών. Υπάρχουν 14 συνολικά δρόμοι, όπου είναι τοποθετημένες οι κεφαλές ετικετταρίσματος των εσπεριδοειδών.

ιγ. Ογκομετρική ταξινόμηση – Καλυμπραδόρος φρούτων

Μετά την επικόλληση των ετικετών, γίνεται η ταξινόμηση των καρπών κατά μέγεθος σε μηχανήμα διαχωρισμού (καλυμπραδόρο), τύπου κυλινδρομεταφορέα με ηλεκτρονικό σύστημα ζύγισης τύπου G.R.B. με εκτυπωτική διάταξη των αποτελεσμάτων της ζύγισης και 8 διαχωριστές (καλύμπρες) για την μικρομετρική ρύθμιση του μεγέθους ταξινόμησης των καρπών σε 8 μεγέθη.

ιδ. Διανομή – Διανομέας φρούτων

Μετά τον διαχωρισμό και την ταξινόμηση οι καρποί οδηγούνται – διανέμονται ως προς τις θέσεις συσκευασίας. Υπάρχουν εγκατεστημένοι 8 ταινιομεταφορείς εξαγωγής φρούτων από τον καλυμπραδόρο και διανομής. Ο κάθε μεταφορέας πλάτους 0,30 μέτρα και μήκους 12,10 μέτρα φέρει επενδυμένο πυθμένα

και ανοίγματα τα οποία παρέχουν ευελιξία στη διανομή των ταξινομημένων φρούτων προς τις θέσεις συσκευασίας. Η κίνησή τους ελέγχεται αυτόματα με ηλεκτρικό πίνακα.

ιε. Μεταφορά – Ταινία αυτόματης συσκευασίας

Για την τροφοδοσία του συστήματος αυτόματης συσκευασίας δύο ταινιομεταφορείς κάθετοι μεταξύ τους, πλάτους 1,20 μέτρα και μήκος 4,80 μέτρα (ο κάθετος προς τον διανομέα φρούτων) και 8,20 αντίστοιχα, οδηγούν και διανέμουν τους καρπούς στις μηχανές αυτόματης συσκευασίας. Η κάθε ταινία φέρει κάγκελα διαχωρισμού σε τέσσερις διαδρόμους με παρεκκλίσεις για την ευελιξία στη μεταφορά και διαδρομή προς τις μηχανές αυτόματης συσκευασίας.

ιστ. Αυτόματη συσκευασία – Αυτόματη γεμιστική ζυγιστική

Υπάρχουν εγκατεστημένες τέσσερις (4) μηχανές συσκευασίας σε χαρτοκιβώτια ή ξυλοκιβώτια αυτόματες σε όλες τις λειτουργίες. Η δυναμικότητα του κάθε μηχανήματος είναι 5-9 κιβώτια μικτού βάρους 21 χιλιογράμμων περίπου ανά πρώτο λεπτό. Κάθε μηχανήμα αποτελείται από το τμήμα προσαγωγής των καρπών, τον αυτόματο προωθητήρα κενών κιβωτίων προς τη θέση πλήρωσεως και το τμήμα πλήρωσης των κιβωτίων. Το γέμισμα γίνεται αυτόματα με καταμέτρηση του αριθμού των καρπών που πρέπει να περιλαμβάνει κάθε κιβώτιο, όπως έχει προκαθοριστεί στο ηλεκτρονικό σύστημα ελέγχου και ρύθμισης. Η καταμέτρηση γίνεται με τη βοήθεια φωτοκυττάρου. Κατά την πλήρωση το κιβώτιο υφίσταται ελαφρά δόνηση. Η λειτουργία κάθε μηχανήματος ελέγχεται από χωριστό ατομικό ηλεκτρικό πίνακα, ο οποίος συνεργάζεται με όλο το σύστημα αυτόματης συσκευασίας (μεταφορική ταινία).

ιζ. Μεταφορά συσκευασμένων κιβωτίων – Ταινία κιβωτίων

Το σύστημα μεταφοράς συσκευασμένων κιβωτίων μεταφέρει και οδηγεί τα συσκευασμένα κιβώτια στο χώρο παλετοποίησης και φόρτωσης. Αποτελείται από συνδυασμό ταινιομεταφορέα, κυλινδρομεταφορέα και τμήματος μηχανικής προώθησης.

ιη. Μεταφορά προς τράπεζα χειρονακτικής συσκευασίας

Ένα μέρος των καρπών από τον διανομέα οδηγείται στο σύστημα της χειρονακτικής συσκευασίας. Η μεταφορά προς τις δύο γραμμές χειρονακτικής συσκευασίας γίνεται με τη βοήθεια δύο διπλών μεταφορικών ταινιών ισχύος 1 HP καθεμιά.

ιθ. Χειρονακτική συσκευασία – Τράπεζα χειρονακτικής συσκευασίας

Από τις μεταφορικές ταινίες οι καρποί οδηγούνται σε 4 διανομείς, δύο για κάθε τράπεζα χειρονακτικής συσκευασίας, μήκους 18 μέτρων. Οι καρποί συσκευάζονται χειρονακτικά σε χαρτοκιβώτια ή ξυλοκιβώτια. Τα γεμάτα κιβώτια με συνδυασμό συστήματος ταινιομεταφορέων και μεταφορέων μηχανικής προώθησης οδηγούνται στο χώρο παλετοποιήσης και φόρτωσης. Υπάρχουν εγκατεστημένοι 4 μεταφορείς του είδους αυτού.

κ. Γραμμή συσκευασίας σε διχτάκι

Είναι μηχανήμα συσκευασίας εσπεριδοειδών σε διχτάκι, αποτελούμενο από το τμήμα τροφοδοσίας των φρούτων, αυτόματο ζυγιστικό – μεταφορικό μηχανήμα, την κεφαλή τροφοδοσίας διχτυού, μεταφορική ταινία τροφοδοσίας τράπεζας εξόδου και από την τράπεζα εξόδου.

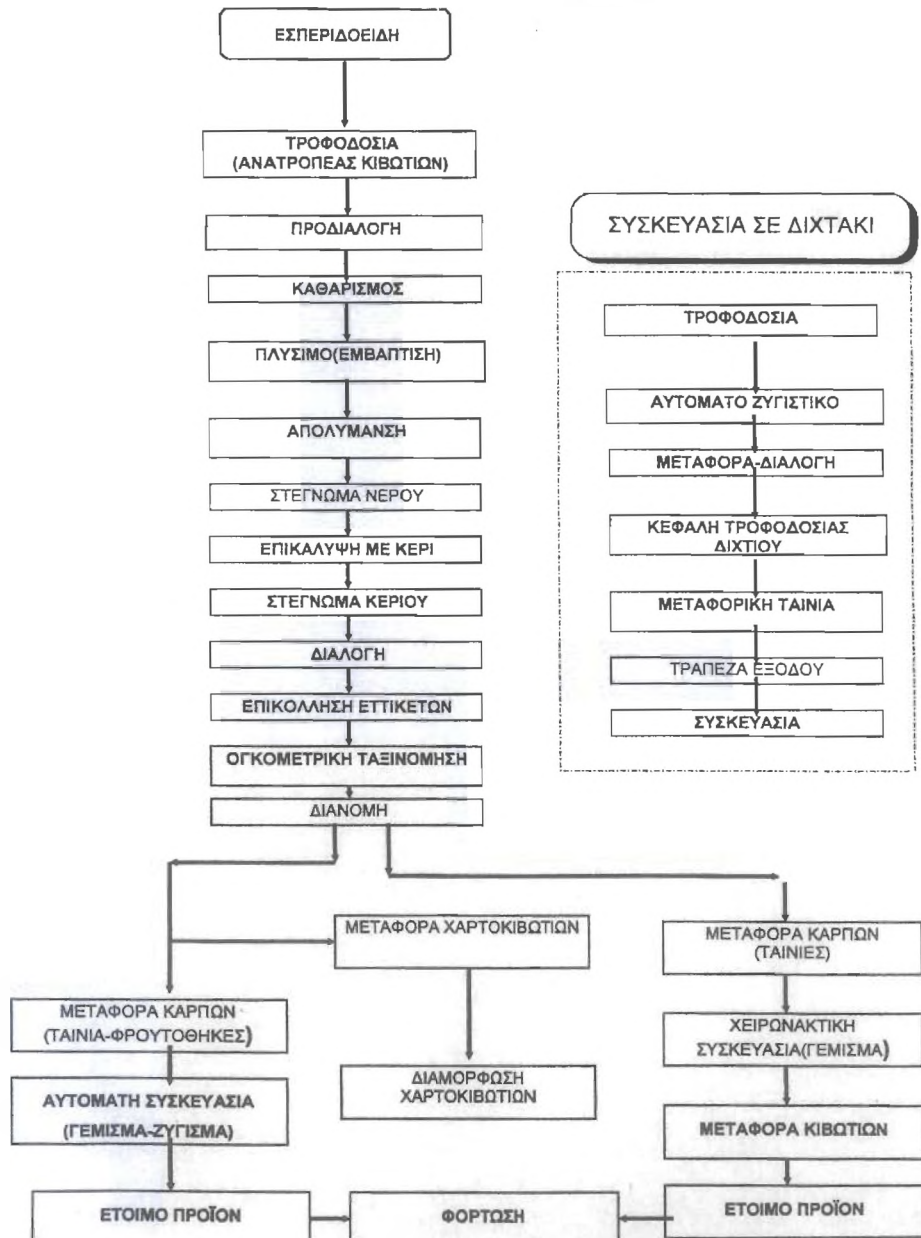
λ. Ψυκτικοί θάλαμοι

Εντός του οικοδομικού συγκροτήματος του συσκευαστηρίου υπάρχουν 4 ψυκτικοί θάλαμοι διαστάσεων 9,60 μ. * 7,60 μ. * 4,90 μ. και όγκου 357 κυβ. μέτρων ο καθένας κατασκευασμένοι από panels πολυουρεθάνης με ξεχωριστούς αεροψυκτήρες που χρησιμοποιούνται για την συντήρηση είτε της πρώτης ύλης είτε του έτοιμου προϊόντος. Υποστηρίζονται από ψυχοστάσιο τριών συμπυεστών συνολικής ισχύος 22,5 HP. Οι ανωτέρω θάλαμοι διαθέτουν και κατάλληλο εξοπλισμό για τη μετατροπή τους σε θαλάμους αποπρασινισμού ανώριμων φρούτων με αιθυλένιο.

μ. Γεφυροπλάστιγγα

Στην είσοδο του συσκευαστηρίου βρίσκεται εγκατεστημένη μηχανική γεφυροπλάστιγγα δυναμικότητας 70 τόνων. Με τη γεφυροπλάστιγγα αυτή γίνεται η ζύγιση φορτηγών αυτοκινήτων κατά την φάση της παραλαβής της πρώτης ύλης καθώς και του έτοιμου προϊόντος.

Διάγραμμα ροής παραγωγικής διαδικασίας συσκευαστηρίου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

7.1 Χαρακτηριστικά Ελαιολάδου

Κύρια ασχολία της Π.Ε.Σ. είναι η συγκέντρωση, τυποποίηση και εξαγωγή έξτρα παρθένου ελαιολάδου "ΕΛΙΚΗ". Το έξτρα παρθένο ελαιόλαδο ΕΛΙΚΗ παράγεται στην Αιγιάλεια από ελαιόδενδρα που καλλιεργούνται σε καλά αεριζόμενες ηλιόλουστες λοφώδεις εκτάσεις με θέα προς τον Κορινθιακό κόλπο, σε εδάφη πετρώδη και ασβεστώδη. Η ποικιλία που παραδοσιακά καλλιεργείται σε ποσοστό 90% είναι η Κουτσουροελιά, που παράγει αποκλειστικά καρπό για ελαιοποίηση.

Η συγκομιδή του ελαιοκάρπου γίνεται με παραδοσιακό τρόπο, δηλαδή με τα χέρια και με χτένια με αποτέλεσμα να παράγονται υγιείς καρποί. Αυθημερόν ο καρπός μεταφέρεται προς έκθλιψη στα 13 ελαιοτριβεία των συνεταιρισμών – μελών της Π.Ε.Σ. που είναι διασκορπισμένα σε κάθε χωριό. Εκεί, με γνώση και αγάπη, σε χαμηλές θερμοκρασίες παρουσία του ίδιου του παραγωγού παράγεται το ελαιόλαδο.

Η Π.Ε.Σ. διακινεί κατά μέσο όρο σημαντικές ποσότητες ελαιολάδου κάθε χρόνο. Μεγάλο μέρος της παραγόμενης ποσότητας είναι βιολογικής καλλιέργειας. Οι κύριες αγορές που δραστηριοποιείται η Π.Ε.Σ. είναι οι Η.Π.Α., η Αυστραλία και η Ευρώπη. Άμεσος στόχος της εταιρείας είναι η αύξηση της διακινούμενης ποσότητας και η επέκταση των πωλήσεων σε νέες αγορές.

Το 2002, το Αμερικάνικο Ινστιτούτο Γεύσης (American Tasting Institute) απένειμε βραβείο γεύσης έπειτα από τυφλή κρίση στο ελαιόλαδο "ΕΛΙΚΗ".

ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΑΞΙΑ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ "ΕΛΙΚΗ"

ΘΡΕΠΤΙΚΗ ΑΞΙΑ		ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗ ΑΞΙΑ	
Μέγεθος		Σύνολο λιπαρών :	14g 22%
Μερίδας:	1 κουτ. σούπας (14γρ.)	Κεκορεσμένα λίπη:	2g 10%
Μερίδες ανά συσκευασία:	67	Πολυακόρεστα λίπη:	1g
Μέγεθος ανά μερίδα:		Μονοακόρεστα λίπη:	11g
Θερμίδες:	130	Χοληστερόλη:	0mg 0%
Θερμίδες λιπαρών:	130	Νάτριο:	0mg
		Σύνολο υδρογονανθράκων:	0g 0%
		Πρωτεΐνες:	0g 0%

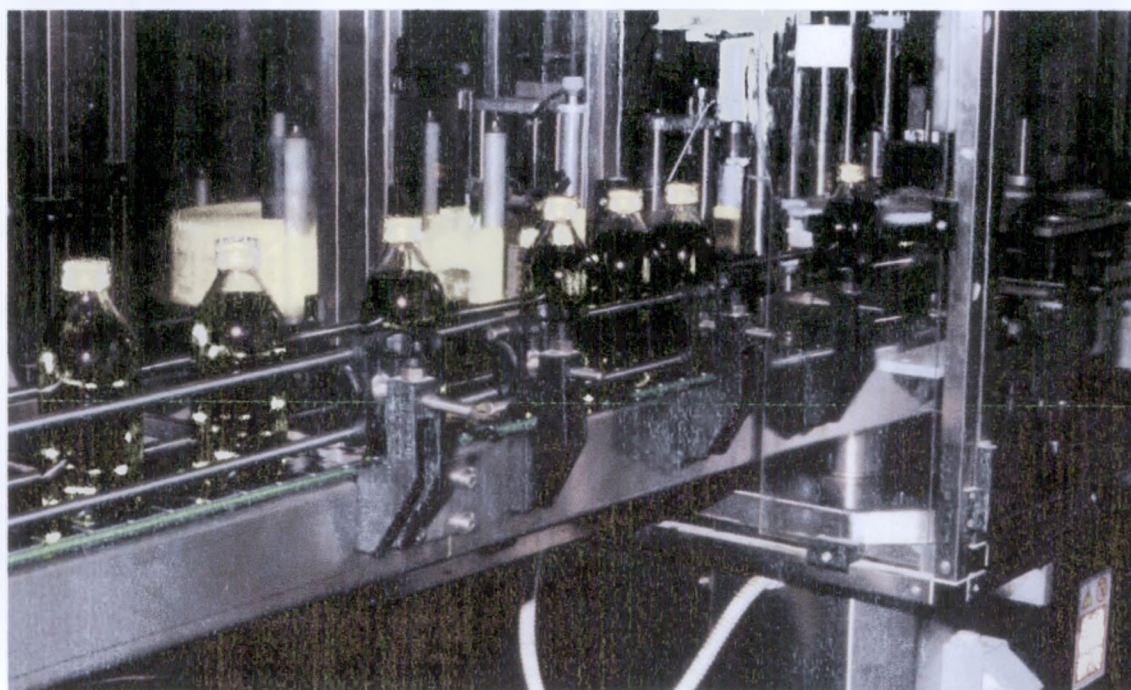
ΚΥΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ		ΘΡΕΠΤΙΚΗ ΑΞΙΑ
Άρωμα:	Καλό, ευχάριστο, οπωρώδες, τυπικό ελαιολάδου	Ενέργεια (σε 910 kCal 100g): (3800kJ)
Γεύση:	απαλή, γλυκιά, οπωρώδης, τυπική ελαιολάδου	Ενέργεια (σε 828 kCal 100ml): (3460kJ)
Εμφάνιση:	Καλή	
Χρώμα:	πρασινοκίτρινο	
Ροή:	Ελεύθερη ροή	
Γευσιγνωσία:	>6.5	

7.2 Τυποποίηση - Επεξεργασία – Διασφάλιση ποιοτικού ελέγχου ελαιολάδου

Το κύριο αντικείμενο της παραγωγικής διαδικασίας στο τυποποιητήριο ελαιολάδου είναι η συγκέντρωση, προεπιλογή, διαλογή σύμφωνα με την οξύτητα και παλαιότητα, η τυποποίηση και η εξαγωγή του ελαιολάδου.

Το τυποποιητήριο ελαιολάδου λειτουργεί βάσει των διεθνών συστημάτων διασφάλισης ποιότητας Hazard Analysis Critical Control Point (HACCP).

Με επιστημονικά αυστηρή επιλογή, το ελαιόλαδο συγκεντρώνεται σε ανοξείδωτες δεξαμενές σε ειδικά μονωμένο και στεγασμένο χώρο. Το προϊόν μεταφέρεται με πλήρως ανοξείδωτο δίκτυο προς εμφιάλωση στο σύγχρονο τυποποιητήριο, χωρίς καμία χημική ή άλλη επεξεργασία, παρά μόνο φυλτρράρισμα για την απομάκρυνση των ξένων υλών και της υγρασίας. Το προϊόν εμφιαλώνεται σε διάφορες συσκευασίες 0,25lt έως και 5lt ανάλογα με τις ανάγκες του πελάτη.

Αποθήκη ελαιολάδου

Το τμήμα αυτό αποτελεί το πρώτο εκ των τριών οικοδομικών συγκροτημάτων επί του οικοπέδου των 19 στρεμμάτων στη θέση Ρυάκια Ελίκης Αιγίου. Είναι ισόγειος αποθήκη 416 τ.μ. περίπου, όπου στεγάζονται και εδράζονται 2 ίnox δεξαμενές 200 τόνων, 1 ίnox δεξαμενή 100 τόνων, 1 ίnox δεξαμενή 50 τόνων και 2 ίnox δεξαμενές 50 τόνων συγκέντρωσης ελαιολάδου. Επίσης υπάρχουν και βοηθητικοί χώροι.

Υπάρχουν πλήρεις εγκαταστάσεις φωτισμού και στο χώρο αυτό γίνεται η παραλαβή και αποθήκευση της πρώτης ύλης του Τυποποιητηρίου ελαιολάδου (ελαιόλαδο). Επίσης εντός του χώρου αυτού υπάρχει αυτόματο αντλητικό συγκρότημα για την άντληση ελαιολάδου από τα κολύμπια παραλαβής προς τις δεξαμενές αποθήκευσης καθώς και από τις δεξαμενές αποθήκευσης προς το τυποποιητήριο ελαιολάδου.

Η διαδικασία αποθήκευσης είναι η εξής. Η πρώτη ύλη φθάνει στην αποθήκη με αγροτικά αυτοκίνητα μέσα σε ειδικά πλαστικά δοχεία (λίμπες). Εκεί έμπειροι εργαζόμενοι διαχωρίζουν το φορτίο σε μία από τις ποιότητες "extra παρθένο", "παρθένο", "βιομηχανικό" και "οργανικό" (βιοκαλλιέργεια). Μετά το διαχωρισμό οι αντίστοιχες ποσότητες ζυγίζονται και τιμολογούνται ανάλογα με την ποιότητα. Στη συνέχεια κάθε λίμπα αδειάζεται σε ένα από τα τρία κολύμπια και μέσω ίnox αντλίας και κατάλληλου ίnox δικτύου οδηγείται προς αποθήκευση στις αντίστοιχες ίnox δεξαμενές της αποθήκης. Από εκεί γίνεται αργότερα η μεταφορά του ελαιολάδου μέσω ίnox αντλίας και υπογείου ίnox σωληνοδικτύου στο τυποποιητήριο ελαιολάδου για επεξεργασία και εμφιάλωση.

Τυποποιητήριο ελαιολάδου

Το τμήμα αυτό αποτελεί το δεύτερο εκ των τριών οικοδομικών συγκροτημάτων επί του οικοπέδου των 19 στρεμμάτων στη θέση Ρυάκια Ελίκης Αιγίου. Είναι ισόγειος κατασκευή περίπου 1050 τμ.. Υπάρχουν πλήρεις εγκαταστάσεις φωτισμού εξαερισμού και κίνησης και στο χώρο αυτό γίνεται η επεξεργασία και τυποποίηση του ελαιολάδου.

Η διαδικασία επεξεργασίας και τυποποίησης που ακολουθείται είναι η παρακάτω. Η κατάταξη των λαδιών γίνεται ανάλογα με την οξύτητα και την παλαιότητά τους. Αποθηκεύονται σε ξεχωριστές ανοξείδωτες δεξαμενές. Το ελαιόλαδο χωρίζεται σε δύο βασικές κατηγορίες, τα βρώσιμα και τα βιομηχανικά. Τα

βρώσιμα χωρίζονται σε έξτρα παρθένο (οξύτητα 0-1%), παρθένο (1-2%) και κοινό παρθένο (οξύτητα 2%-3,3%).

Τα Βιομηχανικά χωρίζονται σε παλαιών ετών ελαιόλαδα και χρονιάς με οξύτητα > του 3,3%. Το κύριο προϊόν της Π.Ε.Σ. είναι το "*extra παρθένο*" ελαιόλαδο, που τυποποιείται και εξάγεται και για το οποίο η Ένωση έχει λάβει από τον Ο.Π.Ε. το ειδικό σήμα ποιότητας. Η Π.Ε.Σ. εκμεταλλεύεται περίπου τους 300-1000 τόνους από τη συνολική παραγωγή του extra παρθένου ελαιόλαδου της Αιγιάλειας (2000 τόνοι).

Η τυποποίηση γίνεται σε δοχεία Λευκοσιδηρά ή Γυάλινα. Η διάθεση στην αγορά γίνεται σε ευρωπαϊέττα με stretch film και τα γυάλινα δοχεία συσκευάζονται σε χαρτοκιβώτια με ειδικές κυψέλες. Η Παναιγιάλειος Ένωση Συνεταιρισμών έχει δραστηριοποιηθεί επίσης και στον τομέα του βιολογικού λαδιού.

Στις εγκαταστάσεις που αφορούν το λάδι ανήκει το κτίριο παραλαβής και συγκέντρωσης ελαιολάδου με ανοξειδωτες δεξαμενές χωρητικότητας 600 τόνων και το κτίριο επεξεργασίας και τυποποίησης ελαιολάδου, όπου υπάρχει γραμμή τυποποίησης λευκοσιδηρών συσκευασιών, ενώ προστίθεται και νέα γραμμή συσκευασίας σε γυάλινα φιαλίδια.

Η συνολική αποθηκευτική χρηστικότητα των 600 τόνων είναι μοιρασμένη σε δύο δεξαμενές χωρητικότητα 200 τόνων η κάθε μία, μία δεξαμενή χωρητικότητας 100 τόνων, μία δεξαμενή χωρητικότητα 50 τόνων και δύο δεξαμενές χωρητικότητας 25 τόνων έκαστη. Η δυναμικότητα του τυποποιητηρίου της Π.Ε.Σ. σε λευκοσιδηρά δοχεία είναι 2000 λίτρα την ώρα, ενώ σήμερα εκμεταλλεύεται μόνο το 30% της δυναμικότητάς του, αφού δουλεύει με 500 έως 600 λίτρα την ώρα εξαρτώμενο από τον τύπο του δοχείου. Η παραγωγικότητα αυτή θεωρείται πολύ περιορισμένη για τη ζήτηση που έχει η ένωση σήμερα και υπολογίζεται να φθάσει στο ύψος των 2000 λίτρων την ώρα.

Επίσης η δυναμικότητα σε φιάλη θα είναι 2000 λίτρα την ώρα, ενώ η πραγματική μέγιστη παραγωγή θα είναι 1600 λίτρα την ώρα. Η τυποποίηση του λαδιού γίνεται σε τέσσερις τύπους : Λευκοσιδηρά δοχεία 4 λίτρων και γυάλινες φιάλες των 1000 ml, 500 ml και 250 ml.

Το ελαιόλαδο συγκεντρώνεται στους χώρους αποθήκευσης στις εγκαταστάσεις των δεξαμενών της Π.Ε.Σ., όπου παραλαμβάνεται από τους υπεύθυνους συλλογής, με δύο τρόπους. Από παραγωγούς οι οποίοι μεταφέρουν το προϊόν σε πλαστικά δοχεία ειδικά για τρόφιμα των 50 κιλών. Στο χώρο παραλαβής

μετά από ανάλυση δείγματος γίνεται η κατάταξη της ποιότητας, όσον αφορά στην οξύτητα, την παλαιότητα και κατόπιν αφού ζυγιστεί πέφτει σε τρεις ανοξειδωτες χράνες παραλαβής ανάλογα με τον τύπο του, και στη συνέχεια με φυσική ροή οδηγείται σε τρεις υπόγειες ανοξειδωτες δεξαμενές χωρητικότητας 3 τόνων έκαστη, ανάλογα πάλι με τον τύπο του και από εκεί μέσω δικτύου ανοξειδωτων σωληνώσεων και αντλίας οδηγείται προς αποθήκευση σε 6 υπέργειες ανοξειδωτες δεξαμενές.

Ο δεύτερος τρόπος παραλαβής ελαιόλαδου είναι σε μεγάλες ποσότητες μέσω ανοξειδωτων φορτηγών – βυτίων. Εξωτερικά του κτιρίου υπάρχει ανοξειδωτο δίκτυο μέσω του οποίου, με την βοήθεια ανοξειδωτης αντλίας γίνεται αναρρόφησή του από τα βυτία και αποθήκευσή του στις δεξαμενές, αφού προηγουμένως γίνει ανάλυσή του.

Από το κτίριο συγκέντρωσης-αποθήκευσης το ελαιόλαδο μέσω υπογείου θερμομονωμένου ανοξειδωτου δικτύου σωληνώσεων οδηγείται στο κτίριο τυποποίησης. Στην είσοδο του σωλήνα στο κτίριο το λάδι διέρχεται από εναλλάκτη νερού-λαδιού, όπου θερμαίνεται στους 18° C και κατόπιν οδηγείται σε ανοξειδωτη δεξαμενή ημερήσιας κατανάλωσης χωρητικότητας 10 τόνων. Στη συνέχεια και στο χώρο του τυποποιητηρίου, γίνεται φίλτραυση του λαδιού, σε φιλτρόπρεσσα με φιλτρόπανα και πλήρωση με γη διατόμων, όπου υφίσταται το κύριο καθάρισμα από στερεά αιωρούμενα. Κατόπιν το λάδι περνά από δεύτερη μικρότερη φιλτρόπρεσσα, όπου γίνεται το λεγόμενο "γυάλισμα" ή "ξελαμπικάρισμα" του λαδιού. Το έτοιμο προς τυποποίηση λάδι αποθηκεύεται σε ανοξειδωτη δεξαμενή χωρητικότητας 10 τόνων, από την οποία τροφοδοτείται, καθεμιά από τις γραμμές τυποποίησης κατά περίπτωση.

Στην είσοδο της γραμμής λευκοσιδηρών δοχείων υπάρχει η τράπεζα τροφοδοσίας λευκοσιδηρών δοχείων. Το αυτόματο γεμιστικό μηχάνημα γεμίζει λευκοσιδηρά δοχεία των τριών και πέντε λίτρων με δυναμικότητα 500 λίτρα ανά ώρα, από δεξαμενή τροφοδοσίας λαδιού, μέσω αντλίας λαδιού. Στο ίδιο τμήμα λίγο πριν την έξοδο των γεμισμένων δοχείων, υπάρχει σύστημα αυτόματης τοποθέτησης πωμάτων. Στη συνέχεια το γεμάτο και κλειστό δοχείο οδηγείται μέσω ανοξειδωτου ταινιοδρόμου στην ετικετέζα κόλλας, όπου γίνεται επικόλληση ετικέττας και κατόπιν τα λευκοσιδηρά δοχεία οδεύουν στη μηχανή αυτόματου αμπαλάζ και από εκεί προς το θερμοσυρρικνωτικό τούνελ, όπου τα δοχεία ανά εξάδες περιτυλίγονται με ειδική θερμοσυρρικνούμενη μεμβράνη. Στη συνέχεια και αφού διέλθουν από το τμήμα ψύξης του πολυαιθυλενίου συσκευασίας οδηγούνται στην τράπεζα εξόδου από όπου τοποθετούνται χειρονακτικά σε παλέτες, και στη συνέχεια γίνεται η φόρτωσή τους σε φορτηγά με την βοήθεια ανυψωτικού οχήματος.

Αντίστοιχα για τη γραμμή συσκευασίας σε γυάλινα δοχεία, στην οποία το προϊόν οδηγείται από τη δεξαμενή λαδιού στη γεμιστική μηχανή, όπου οδηγούνται και τα κενά φιαλίδια από την τράπεζα τροφοδοσίας μέσω ανοξείδωτης μεταφορικής ταινίας, στη συνέχεια δε τα γεμάτα μπουκάλια οδηγούνται στο κλειστικό μηχάνημα και κατόπιν στην ετικετέζα, όπου τοποθετείται η κύρια ετικέτα, η κόντρα ετικέτα και η ετικέτα λαιμού κατά περίπτωση. Στη συνέχεια οδηγούνται στη τράπεζα παραλαβής όπου χειροκίνητα τοποθετούνται μέσα σε χαρτοκιβώτια και στη συνέχεια παλετοποιούνται. Από εκεί, μέσω ανυψωτικού μηχανήματος οι παλέτες μεταφέρονται στο μηχάνημα περιτύλιξης παλετών και κατόπιν προς φόρτωση.

Τα μηχανήματα της γραμμής τυποποίησης υποστηρίζονται από λέβητα ζεστού νερού θερμικής ισχύος 110.000 Kcal/h και από συγκρότημα παραγωγής πεπιεσμένου αέρα, που αποτελείται από κοχλιοφόρο αεροσυμπιεστή, πιεστικό αεροφυλάκιο όγκου 500 λίτρων, και ξηραντή αέρα.

Πιο συγκεκριμένα το τυποποιητήριο της Παναγιαλείου Ένωσης Συνεταιρισμών αποτελείται από τα ακόλουθα τμήματα:

- Δεξαμενή 10 τόνων ημερήσιας χρήσης
- Σύστημα θέρμανσης εξομάλυνσης ρευστότητας μέσω εναλλακτών θερμότητας
- Φιλτρόπρεσσα "γης διατόμων" για κατακράτηση ξένων στοιχείων και αιωρημάτων
- Μηχάνημα εμφιαλωτικό / γεμιστικό
- Μηχάνημα ταπωτικό
- Ετικετέζα και σήμανση ημερομηνίας
- Συρρικνωτικό εξάδων

Ακολουθεί το χειροκίνητο τμήμα εγκιβωτισμού – κλεισίματος και παλεταρίσματος – περιελίξεως. Η παραγωγή υποστηρίζεται από τα βοηθητικά τμήματα παραγωγής πεπιεσμένου αέρα και ζεστού νερού μέσω λέβητα, καύσης πετρελαίου θέρμανσης. Από αυτό το λέβητα θερμαίνεται μέσω βιομηχανικών αερόθερμων και ο χώρος παραγωγής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Βιολογικά Προϊόντα

Τα βιολογικά προϊόντα είναι το αποτέλεσμα της καλλιέργειας της γης χωρίς χημικά λιπάσματα, παρασιτοκτόνα και τοξικά φυτοφάρμακα. Η καταπολέμηση των ασθενειών των φυτών καθώς και η λίπανση του εδάφους γίνονται με φυσικές μεθόδους και οργανικά εφόδια. Η καλλιέργεια βιολογικών προϊόντων στηρίζεται στις γνώσεις του παραδοσιακού αγρότη και στην αναζήτηση της επιστήμης για υγιεινές λύσεις. Στην βιολογική κτηνοτροφία δεν χρησιμοποιούνται αντιβιοτικά και ορμόνες.

Οι τοξικές ουσίες συγκεντρώνονται στα συμβατικά τρόφιμα και μέσα από τα φαγητά φθάνουν στον οργανισμό μας. Τα βιολογικά προϊόντα περιέχουν 20-30% λιγότερο νερό στη σύνθεσή τους, μεγαλύτερα ποσοστά πρωτεϊνών, μεταλλικών αλάτων, ενζύμων και βιταμινών. Επίσης δεν περιέχουν συντηρητικά, βελτιωτικά γεύσης, τεχνητά χρώματα και αρώματα. Ο φυσικός τρόπος παραγωγής συμβάλλει στο να έχουν πολύ καλύτερη γεύση και άρωμα από τα αντίστοιχα συμβατικά.

Η αξιοπιστία των βιολογικών προϊόντων στηρίζεται σε ένα αυστηρό σύστημα ελέγχου και πιστοποίησης που περιγράφεται στο νόμο 2092/91 και 1804/99 της Ευρωπαϊκής Ένωσης και κάθε βιοκαλλιεργητής είναι υποχρεωμένος να τον εφαρμόζει. Σύμφωνα με το σύστημα αυτό ένας παραγωγός ελέγχεται σε όλα τα στάδια της παραγωγής έως και τη διάθεσή της. Γεωπόνοι ενεργούν ελέγχους στα κτήματα, ενώ ειδικές αναλύσεις κατά την διάρκεια της καλλιέργειας, της συγκομιδής και της τυποποίησης, πιστοποιούν ότι τηρούνται οι απαραίτητοι κανόνες.

Για να χαρακτηριστεί ένα προϊόν βιολογικό πρέπει να είναι το αποτέλεσμα βιολογικής καλλιέργειας τουλάχιστον για τρία χρόνια και να φέρει την κατάλληλη σήμανση στη συσκευασία, δηλαδή το όνομα του οργανισμού και τον κωδικό πιστοποίησής του. Φυσικά στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία απαγορεύεται η χρήση γενετικά τροποποιημένων υλικών.

Οι ιδανικές κλιματολογικές συνθήκες της Ελλάδας, τα εδαφολογικά χαρακτηριστικά, το μικροκλίμα και οι τοπικές ιδιαιτερότητες, όπως το φυσικό περιβάλλον, οι ημιορεινές και ορεινές περιοχές σε συνδυασμό με τις παραδοσιακές τεχνικές, δημιουργούν εξαιρετικές προϋποθέσεις για την καλλιέργεια οργανικών προϊόντων άριστης ποιότητας.

Τα βιολογικά προϊόντα σημαίνουν σεβασμό στη φύση και αποτελούν μια "καθαρή" τροφή, πάντα φρέσκια, χωρίς υπολείμματα φυτοφαρμάκων, σημαντική για την υγεία κάθε ανθρώπου. Το κύριο χαρακτηριστικό των βιολογικών προϊόντων είναι η πραγματική και γεμάτη γεύση τους.

Η Π.Ε.Σ., αντιλαμβανόμενη την υψηλή διατροφική αξία των οργανικών προϊόντων, δραστηριοποιείται στην παραγωγή και εμπορία βιολογικών προϊόντων από τις αρχές της δεκαετίας του 1980. Σήμερα, η Π.Ε.Σ. εξάγει στην παγκόσμια αγορά σημαντικές ποσότητες βιολογικών προϊόντων όπως τη φημισμένη για την ποιότητά της Κορινθιακή σταφίδα "ΒΟΣΤΙΤΣΑ", άριστης ποιότητας έξτρα παρθένο ελαιόλαδο "ΕΛΙΚΗ" και εσπεριδοειδή. Υπολογίζεται ότι περίπου ότι το 5% των προϊόντων είναι βιολογικής γεωργίας, με συνεχή αυξητική τάση. Αυτή τη στιγμή, η βιολογική γεωργία στην περιοχή της Αιγιάλειας είναι το πιο πετυχημένο εγχείρημα σε όλη την Ελλάδα για καλλιέργειες μεγάλης κλίμακας.

Όλα τα οργανικά προϊόντα ελέγχονται από τους γεωπόνους σε όλα τα στάδια καλλιέργειας. Οι ειδικοί επιστήμονες είναι κοντά στον παραγωγό σε κάθε στάδιο της βιολογικής γεωργίας ώστε να παράγονται 100% πιστοποιημένα οργανικά προϊόντα.

Τα βιολογικά προϊόντα της Π.Ε.Σ. ελέγχονται και πιστοποιούνται από την ΔΗΩ. Η ΔΗΩ είναι ο επίσημος οργανισμός ελέγχου και πιστοποίησης οργανικών προϊόντων, αναγνωρισμένος από το Ελληνικό Υπουργείο Γεωργίας και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ΔΗΩ ενεργεί σύμφωνα με τον κοινοτικό κανονισμό Νο 2092/91 και ανταποκρίνεται στα standard του IFOAM (Διεθνής Ομοσπονδία Βιολογικής Γεωργίας).

Μάλιστα η Π.Ε.Σ. κατά τη διάρκεια της τελετής εγκαινίων ECOFESTIVAL 2007, βραβεύτηκε από τη ΔΗΩ καθώς η Π.Ε.Σ. είναι από του πρωτεργάτες της οικολογικής γεωργίας στην Ελλάδα.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ολοκληρώνοντας την εργασία αυτή για την Παναιγιάλειο Ένωση Συνεταιρισμών διαπίστωσα ότι η διαδικασία για την δημιουργία της ήταν μια ενδιαφέρουσα και χρήσιμη εμπειρία. Είχα τη δυνατότητα μέσα από την εργασία αυτή να καταλάβω, πως λειτουργεί, διοικείται αλλά και εμπορεύεται ένας συνεταιρισμός.

Στην προσπάθειά μου να συλλέξω πληροφορίες για την Π.Ε.Σ. ήρθα σε επαφή με υπαλλήλους της Π.Ε.Σ. και με τους διοικούντες της, οι οποίοι με ενημέρωσαν για κάποιες παραμέτρους που επηρέασαν την οργάνωση τα τελευταία χρόνια.

Πιο συγκεκριμένα μου ανέφεραν ότι τον Φεβρουάριο του 2004 η ευρύτερη περιοχή της Αιγιάλειας επλήγη από παγετό, που είχε ως συνέπεια την καταστροφή του φυτικού κεφαλαίου και την οικονομική καταστροφή των παραγωγών. Από την άλλη οι τιμές της σταφίδας κατέρρεαν στην διεθνή αγορά. Με τον παγετό η Π.Ε.Σ. υπέστη οικονομικές συνέπειες ελλείψει εσπεριδοειδών και λαδιού έχοντας στην ουσία δύο εργοστάσια κλειστά και τις υποχρεώσεις της να τρέχουν.

Η Π.Ε.Σ. βρέθηκε σε πολύ δύσκολη θέση τα τελευταία χρόνια εξ αιτίας αυτών των απρόβλεπτων γεγονότων. Παρ' όλα αυτά η Ένωση κατάφερε να επιβιώσει χάρις την σφιχτή οικονομική διαχείριση και στην σωστή εμπορική της πολιτική. Με συνετή, χρηστή οικονομική διαχείριση και με ορθολογική αξιοποίηση του προσωπικού επιτεύχθηκε σημαντική οικονομία στη λειτουργία της Ένωσης. Αποτέλεσμα αυτού ήταν παρά τις αντίξοες συνθήκες που αντιμετώπισε η Π.Ε.Σ. τα τελευταία χρόνια να ανταπεξέλθει στις οικονομικές της υποχρεώσεις και να στηρίζει στο μέτρο του δυνατού τα προϊόντα της.

Επίσης στο σημείο αυτό είναι άξιο αναφοράς ότι η Π.Ε.Σ. κατάφερε να ολοκληρώσει το επενδυτικό της πρόγραμμα εκσυγχρονισμού των μηχανολογικών εγκαταστάσεων με σκοπό την αναβάθμιση των προϊόντων της και παράλληλα την μείωση του κόστους.

Ακόμα υλοποιήθηκε πρόγραμμα της Οργάνωσης Παραγωγών, δίνοντας την δυνατότητα στους παραγωγούς και μέλη της Π.Ε.Σ. να αποκτήσουν εφόδια στη μισή τιμή.

Κύριος στόχος της Π.Ε.Σ. στο μέλλον είναι η είσοδος της σε νέες αγορές σε κάθε άκρη του κόσμου, πάντα με σεβασμό τόσο ως προς τον παραγωγό – μέλος του συνεταιρισμού, όσο και προς τους τελικούς καταναλωτές. Για να επιτευχθεί αυτό όμως χρειάζεται η αξιοποίηση της εμπειρίας του παρελθόντος, σε συνδυασμό με την

συνεχή χρήση νέων τεχνολογικών μεθόδων και τη συνεχή δραστηριότητα του *τμήματος έρευνας* προς νέα δεδομένα στον χώρο των αγροτικών προϊόντων, τα οποία εγγυώνται την παραγωγή προϊόντων υψηλής ποιότητας ικανοποιώντας τις ανάγκες κάθε απαιτητικής αγοράς.

Η συνεχής επενδυτική δραστηριότητα της εταιρείας σε σύγχρονες εγκαταστάσεις με αυστηρές προδιαγραφές υγιεινής και η αδιάλειπτος επιδίωξη για βελτίωση των ποιοτικών standards έχουν καταστήσει την Π.Ε.Σ. έναν μεγάλο και αξιόπιστο προμηθευτή όλων των μεγάλων οίκων του εξωτερικού.

Σύμφωνα με την τωρινή διοίκηση της Π.Ε.Σ. τα κύρια χαρακτηριστικά της οικονομίας της νέας εκατονταετίας, δηλαδή η παγκοσμιοποιημένη αγορά, το άκρως ανταγωνιστικό επιχειρηματικό περιβάλλον και η ταχύτητα στη ροή των πληροφοριών, επιβάλλουν στις επιχειρήσεις, σήμερα παρά ποτέ, να επιτυγχάνουν σε καθημερινή πλέον βάση τη βέλτιστη διαχείριση όλων των πόρων που διαθέτουν, προκειμένου να διατηρούν ή να δημιουργούν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στις αγορές που απευθύνονται και ταυτόχρονη αναπτυξιακή πνοή.

Η φιλοσοφία της Ένωση σήμερα όσον αφορά στη δική της εσωτερική οργάνωση και λειτουργία, τη διεθνή αγορά αλλά και τις υπηρεσίες που παρέχει στους παραγωγούς της είναι η ουσιαστική εργασία για την επίτευξη ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος.

Η ανάγκη εκσυγχρονισμού σε έμψυχο και άψυχο δυναμικό, καθώς και η προσφορά καινοτομικών προϊόντων και υπηρεσιών, είναι το ζητούμενο στο σημερινό ανταγωνιστικό περιβάλλον.

Οι επιχειρήσεις που αφομοιώνουν τις παραπάνω παραμέτρους, είναι και εκείνες που αποκτούν συγκριτικό πλεονέκτημα στην παραγωγή νέων προϊόντων, στην

παροχή ποιοτικότερων υπηρεσιών, στην κατάκτηση νέων αγορών και τελικά στην επίτευξη των στόχων τους.

Ένα πού χρήσιμο εργαλείο στη διάθεση των επιχειρήσεων, για την μείωση του κόστους των παραπάνω ενεργειών, είναι οι Εθνικές και Κοινοτικές επιχορηγήσεις. Η Ένωση επωφελείται από την δυνατότητα που δίνεται στις επιχειρήσεις με αυτές τις επιχορηγήσεις επενδύοντας σε υψηλή τεχνογνωσία στην παραγωγική διαδικασία των προϊόντων της προσαρμοζόμενη έγκαιρα στις τάσεις της αγοράς και εγγυάται την ποιότητα, την ασφάλεια και την υγιεινή των προϊόντων της.

Σε μια συνεχώς αναπτυσσόμενη διεθνή αγορά, τόσο στον τομέα των υπηρεσιών, όσο και στον τομέα της επιχειρηματικής δράσης, η Ένωση προσανατολίζεται στην βελτίωση της ποιότητας και της παραγωγικότητας.

Στο σύγχρονο εμπόριο ηγετική θέση μπορούν να κατέχουν εταιρείες που έχουν σαν κύριο σκοπό την ανάπτυξη με κύρια εργαλεία τη συνέπεια, την καινοτομία και την βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους στα πλαίσια της παγκοσμιοποίησης.

Η Π.Ε.Σ. με διαφορετική φιλοσοφία από άλλες ομοειδείς εταιρείες και έχοντας ενστερνιστεί τα παραπάνω επενδύει σε ανθρώπινο δυναμικό και εκσυγχρονίζεται κάνοντας χρήση των επιχορηγούμενων προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και των Εθνικών.

Η διασφάλιση της παραγωγής ασφαλών τροφίμων στον καταναλωτή έχει ως απαραίτητη προϋπόθεση την εφαρμογή του ΕΛΟΤ στις επιχειρήσεις που παράγουν ή διακινούν τρόφιμα όπως η Παναγιάλειος Ένωση Συνεταιρισμών. Το νέο διεθνές πρότυπο ΕΛΟΤ EN ISO 22000 βασίστηκε σε υφιστάμενα πρότυπα όπως το ΕΛΟΤ 1416:2000 (HACCP) και βρίσκεται σε πλήρη εναρμόνιση με άλλα πρότυπα διαχείρισης ποιότητας όπως το ISO 9001. Τα Τμήματα Διασφάλισης Ποιότητας και Έρευνας και Ανάπτυξης της Ένωσης έχουν αναλάβει την ανάπτυξη και τη συντήρηση συστημάτων ποιότητας και διαχείρισης της ασφάλειας των τροφίμων, ακολουθώντας όλα τα νομοθετικά πλαίσια και τους κανόνες που ορίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση και η βιβλιογραφία, με συνεχή ενημέρωση και εκπαίδευση του προσωπικού.

Έτσι διασφαλίζει πρώτον την σταθερή ποιότητα υπηρεσιών και τελικών προϊόντων, δεύτερον την καταγραφή των επιχειρησιακών διεργασιών και συνεπώς την οργάνωση του συστήματος, τρίτον την ικανοποίηση των πελατών της και τέταρτον τη συνεχή προσπάθεια για βελτίωση της ποιότητας και αξιοπιστία των υπηρεσιών και των παραγόμενων προϊόντων.

Η Ένωση του σήμερα όχι μόνο έχει πιστοποιηθεί με όλα τα συστήματα διασφάλισης ποιότητας, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα για την ποιότητα αλλά προχώρησε και ένα βήμα πιο πέρα από τον κλαδικό της ανταγωνισμό στην διαπίστευση του εργαστηρίου ποιοτικού ελέγχου.

Τεράστιας σημασίας επιτυχία για την Ένωση αποτέλεσε η διαπίστευση κατά ISO/EN 17025 του εργαστηρίου της ποιοτικού ελέγχου. Πρόκειται για μια πολύπλοκη διαδικασία με την οποία ανεξάρτητοι εξειδικευμένοι αξιολογητές πιστοποιούν ότι ένα εργαστήριο πληροί όλες τις προδιαγραφές για να θεωρείται ανεξάρτητο και να πραγματοποιεί δοκιμές με μεγάλη ακρίβεια και αξιοπιστία. Μάλιστα για να επιτευχθεί αυτό χρειάζεται πρώτα να συγκριθεί με άλλα παρόμοια διαπιστευμένα εργαστήρια σχεδόν αποκλειστικά του εξωτερικού.

Καμιά άλλη εταιρεία στον κατ'εξοχήν τομέα της, των σταφίδων, δεν έχει διαπιστευτεί. Το γεγονός αυτό χαιρετίστηκε με ιδιαίτερη ικανοποίηση από όλους τους διεθνείς οίκους του εξωτερικού που χρησιμοποιούν Κορινθιακή σταφίδα καθόσον, όπως προαναφέραμε η Ένωση είναι η μοναδική Ελληνική Σταφιδική Συνεταιριστική Οργάνωση που διαθέτει διαπιστευμένο εργαστήριο για τις αναλύσεις, όπως για παράδειγμα Ωχρατοξύνης Α.

Η Ένωση επιβεβαιώνει για άλλη μια φορά στο διεθνή χώρο του σταφιδεμπορίου, την αξιοπιστία της ως ποιοτικού εξαγωγέα σταφίδων "Βοστίτσα".

Καταλήγοντας, το πιο σημαντικό μέσα και από συζήτηση που είχα τον Αναπληρωτή Διευθυντή της Ένωσης είναι η προσπάθεια που γίνεται να διευρυνθεί η εμπορική δραστηριότητα της Ένωσης χρησιμοποιώντας τα εργαλεία του marketing. Δηλαδή, έρευνα αγοράς σε χώρες στόχους, συμμετοχή σε εμπορικές αποστολές του εξωτερικού και διεθνείς εκθέσεις των χωρών αυτών, διαφήμιση και προβολή των προϊόντων της Αιγιάλειας, σταφίδας, εσπεριδοειδών και ελαιολάδου.

Μάλιστα η τωρινή οικονομική διεύθυνση της Ένωσης αναζήτησε και κατόρθωσε να εντάξει τις παραπάνω ενέργειες σε Εθνικά και Ευρωπαϊκά προγράμματα προκειμένου η Ένωση να έχει ελάχιστο οικονομικό κόστος.

Με απλά λόγια λοιπόν η Π.Ε.Σ. απέβαλε την εσωστρέφεια που διέκρινε για χρόνια την Ένωση και πλέον συμπεριφέρεται σαν μια σύγχρονη επιχείρηση. Τα αποτελέσματα των ενεργειών αυτών είναι ήδη ορατά και δεν θα αργήσουν να έρθουν στο μέλλον ακόμα περισσότερα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΝΩΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝ/ΣΜΩΝ ΑΙΓΙΟΥ - ΑΧΑΪΑΣ
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 31ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2007
72η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2007)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

	Ποσά κλειομένης		Χρήσεως 2007
	Αξία	Κτήσεως	Αναπόσβεστη Αξία
ΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ			
Λοιπά έξοδα εγκαταστάσεως	1.904.108,16	812.669,28	1.091.438,88
	<u>1.904.108,16</u>	<u>812.669,28</u>	<u>1.091.438,88</u>
ΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Ενσώματες Ακίνητοποιήσεις			
Γήπεδα - Οικόπεδα	810.681,57	0,00	810.681,57
Κτήρια & Τεχνικά έργα	8.418.251,06	7.198.083,04	1.220.168,02
Μηχανήματα - Τεχνικές εγκατασ	5.131.756,86	3.674.584,59	1.457.172,27
Μεταφορικά μέσα	287.730,14	242.348,84	45.381,30
Επιπλα & Λοιπός Εξοπλισμός	2.309.346,38	1.577.176,75	732.169,63
Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση κς	392.101,89		392.101,89
Σύνολο Ακίνητοποιήσεων (Γ+ΓII	<u>17.349.867,90</u>	<u>12.692.193,22</u>	<u>4.657.674,68</u>
Συμμετοχές & άλλες μακροπρόθεσμες απαιτήσεις			
Συμμετοχές σε συνδεδεμένες επι	167.767,06		
Συμμετοχές σε λοιπες επιχειρήσε	33.521,61		
	<u>201.288,67</u>		
Προβλέψεις για υποτιμήσεις	0,00		201.288,67
Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτή	12.881,87		12.881,87
	<u>214.170,54</u>		<u>214.170,54</u>
Σύνολο Πάγιου Ενεργητικού (ΓI+ΓII+ΓIII)			<u>4.871.845,22</u>
ΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Αποθέματα			
Εμπορεύματα			534.431,16
Προϊόντα Έτοιμα & Ημιτελή			354.481,45
Πρώτες & Βοηθητ. Υλες- Αναλώς			4.300.291,45
Προκαταβολές για αγορές αποθε			400.380,80
			<u>5.589.584,86</u>
Απαιτήσεις			
Πελάτες	4.725.247,75		
Μείον : Προβλέψεις	<u>0,00</u>		4.725.247,75
Γραμμάτια Εισπρακτέα:			
α. Χαρτοφυλακίου	49.502,03		
Μείον Προεξοφλημένα	<u>0,00</u>	49.502,03	
		<u>49.502,03</u>	
Μείον Μή δεδουλευμένοι τόκοι		<u>0,00</u>	49.502,03
Επιταγές Εισπρακτέες			359.689,70
Επιταγές σε καθυστέρηση			18.792,61
Κεφάλαιο εισπρακτέο στην επόμενη χρήση			4.972,85
Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις κατά συνδεδεμ. επιχ/σεων			92.284,42
Επισφαλείς-Επίδοκοι Πελάτες & ;	473.106,56		
Μείον Προβλέψεις	<u>0,00</u>	473.106,56	473.106,56
Χρεώστες Διάφοροι			10.573.480,18
Λογ/σμοί διαχειρήσεως προκαταβολών & πιστώσεων			268,46
			<u>16.297.344,56</u>
Χρεόγραφα			
Μετοχές	167.918,64		
	<u>167.918,64</u>		
Προβλέψεις για υποτιμήσ	<u>0,00</u>		<u>167.918,64</u>
Διαθέσιμα			
Ταμείο			2.484,01
Καταθέσεις Οψεως			463.025,16
			<u>465.509,17</u>
Σύνολο κυκλοφορούντος Ενεργητικού (ΔI+ΔII+ΔIII+ΔIV)			<u>22.520.357,23</u>
ΠΑΘΗΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ			
Εξοδα Επομένων Χρήσεων			31.586,31
Εσοδα χρήσεως εισπρακτέα			11.500,00
			<u>43.086,31</u>
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Α+Β+Γ+Δ+Ε)			<u>28.526.727,64</u>
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΥ			
Αλλότρια περυσιακά στοιχεία		3,00	
Χρεωστικοί λογαριασμοί Εγγυήσεων		854.572,73	
Λοιποί Λογαριασμοί Τάξεως		5.991.395,43	
		<u>6.845.971,16</u>	

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

	Ποσά κλειομένης
	Χρήσεως 2007
Α. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	
1. Μετοχικό Κεφάλαιο (..... Μετοχές τωνΕυρώ.)	
1. Καταβλημένο	2.222.933,68
2. Οφειλόμενο	4.972,85
	<u>2.227.906,53</u>
1. Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας συμμε	2.231,47
2. Διαφορές Αναπροσαρμογής Λοπών Περους	34.337,28
3. Επιχορηγήσεις επενδύσεων παγίου ενεργητ	532.465,83
	<u>569.034,58</u>
IV. Αποθεματικά Κεφάλαια	
1. Τακτικό Αποθεματικό	75.066,79
3. Ειδικά αποθεματικά	3.341.256,41
4. Εκτακτα Αποθεματικά	0,00
5. Αφορολόγητα Αποθεματικά ειδικών διατάξει	13.015,81
	<u>3.429.339,01</u>
V. Αποτελέσματα εις νέο	
1. Υπόλοιπο κερδών εις νέο	386.289,19
	<u>386.289,19</u>
Σύνολο ιδίων Κεφαλαίων (ΑI+ΑII+ΑIII+ΑIV)	<u>6.612.569,31</u>
Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	
I. Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	
2. Δάνεια Τραπεζών	826.491,01
8. Λοιπές μακροπρόθ. υποχρεώσεις	11.969,40
	<u>838.460,41</u>
II. Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	
1. Προμηθευτές	1.273.233,61
2α. Επιταγές Πληρωτέες	541.832,95
3. Τράπεζες Ν βραχυπρόθεσμων υποχρεώσε	9.812.943,68
4. Προκαταβολές Πελατών	47.036,22
5. Υποχρεώσεις από φορους - τέλη	272.652,01
6. Ασφαλιστικοί Οργανισμοί	133.178,37
7. Μακροπρόθ. Υποχρεώσ. πληρωτ. στην επί	183.664,72
8. Υποχρεώσ. προς συνδεδεμένες επιχειρήσει	961.995,39
11. Πιστωτές Διάφοροι	7.740.031,45
	<u>20.966.568,40</u>
Σύνολο Υποχρεώσεων (ΓI+ΓII)	<u>21.805.028,81</u>
Δ. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	
1. Εσοδα επόμενων χρήσεων	0,00
2. Εξοδα Χρήσεως Δεδουλευμένα	1.007,92
3. Λοιποί μεταβατικοί λογαριασμοί Παθητικού	108.121,60
	<u>109.129,52</u>
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (Α+Β	<u>28.526.727,64</u>
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ	
1. Δικαιούχοι αλλότριων περυσιακών στοιχεί	3,00
2. Πιστωτικοί Λογαριασμοί εγγυήσεων	854.572,73
4. Λοιποί Λογαριασμοί Τάξεως	5.991.395,43
	<u>6.845.971,16</u>

31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2007 (1η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2007 - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2007)

Ποσά

Κλειομένης
Χρήσεως
2007

	Ποσά κλειομένης Χρήσεως 2007		
I. Αποτελέσματα Εκμεταλλεύσεως			
Κύκλος Εργασιών (Πωλήσεις)			13.791.361,06
Μείον : Κόστος Πωλήσεων			10.610.893,41
Μικτά αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως			3.180.467,65
Πλέον : Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως			343.552,52
Σύνολο			3.524.020,17
Μείον			
1. Εξοδα Διοικητικής Λειτουργίας	1.461.087,43		
3. Εξοδα Λειτουργίας Διαθέσεως	1.869.439,28	3.330.526,71	
Μερικά αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως			193.493,46
Πλέον (ή μείον)			
1. Εσοδα Συμμετοχών	83.149,42		
4. Πιστωτικοί Τόκοι και συναφή έξοδα	23.055,40		
	106.204,82		
Μείον			
3. Χρεωστικοί Τόκοι και συναφή έξοδα	425.112,90	425.112,90	-318.908,08
Ολικά Αποτελέσματα Εκμεταλλεύσεως			-125.414,62
II. Πλέον (ή Μείον) Έκτακτα Αποτελέσματα			
1. Έκτακτα και ανόργανα έσοδα		45.257,11	
2. Έκτακτα Κέρδη		15.287,49	
3. Εσοδα προηγούμενων χρήσεων		0,00	
		60.544,60	
Μείον			
1. Έκτακτα και ανόργανα έξοδα	-173.598,49		
2. Έκτακτες Ζημιές	30.333,53		
3. Εξοδα προηγούμενων χρήσεων	37.084,60		
4. Προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους	0,00	-106.180,36	166.724,96
Οργανικά και έκτακτα αποτελέσματα			41.310,34
Σύνολο αποσβέσεων πάγιων στοιχείων	1.085.337,13		
Μείον: Οι από αυτές ενσωματωμένες στό λειτουργία	1.085.337,13		0,00
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ πρό φόρων			41.310,34

Καθαρά αποτελέσματα (κέρδη ή ζημιές) χρ	41.310,34
(+) ή (-) Υπόλοιπο αποτελεσμάτων (κερδών ή ζημιών) προηγούμενων χρήσεων	356.363,86
Σύνολο	397.674,20
ΜΕΙΟΝ 1. Φόρος εισοδήματος	
2. Λοιποί μη ενσωματωμένοι στό λει	11.385,01
Κέρδη πρός διάθεση	386.289,19
Η διάθεση των Κερδών γίνεται ως εξής:	
Κέρδη εις νέον	386.289,19
	386.289,19

Οι (πρωτοβάθμιοι) συνεταιρισμοί που ανήκουν στην ΠΑΝΑΙΓΙΑΛΕΙΟ ΕΝΩΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ είναι οι ακόλουθοι:

Α/Α	ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ
1	Α/Σ ΑΛΣΟΥΣ
2	Α/Σ ΑΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
3	Α/Σ ΑΙΓΙΟΥ (ΒΟΣΤΙΤΣΑ)
4	Α/Σ ΑΚΡΑΤΑΣ
5	Α/Σ ΑΝΩ ΑΝΔΡΑΓΟΥΣΤΑΣ
6	Α/Σ ΑΝΩ ΔΙΑΚΟΠΤΟΥ
7	Α/Σ ΑΡΡΑΒΩΝΙΤΣΑΣ
8	Α/Σ ΑΧΛΑΔΙΑ
9	Α/Σ ΒΑΛΙΜΙΤΙΚΩΝ
10	Α/Σ ΒΕΡΙΝΟΥ
11	Α/Σ ΓΡΗΓΟΡΙ
12	Α/Σ ΔΑΜΑΚΙΝΙ
13	Α/Σ ΔΑΦΝΩΝ
14	Α/Σ ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ
15	Α/Σ ΔΙΑΚΟΠΤΟΥ
16	Α/Σ ΔΙΓΓΕΛΙΩΤΙΚΩΝ
17	Α/Σ ΔΟΥΚΑΝΕΙΚΩΝ
18	Α/Σ ΕΛΛΙΩΝΑ
19	Α/Σ ΕΛΙΚΗΣ
20	Α/Σ ΖΑΧΛΩΡΙΤΙΚΩΝ
21	Α/Σ ΖΗΡΙΑΣ
22	Α/Σ ΚΑΘΟΛΙΚΟΥ
23	Α/Σ ΚΑΛΑΜΙΑ
24	Α/Σ ΚΑΜΑΡΩΝ
25	Α/Σ ΚΑΤΩ ΠΤΕΡΗΣ
26	Α/Σ ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ
27	Α/Σ ΚΟΥΛΟΥΡΑΣ
28	Α/Σ ΚΟΥΜΑΡΙ
29	Α/Σ ΚΟΥΝΙΝΑΣ
30	Α/Σ ΚΡΑΘΙΟΥ
31	Α/Σ ΚΡΗΝΗΣ
32	Α/Σ ΛΑΚΚΑΣ
33	Α/Σ ΛΙΔΩΡΙΚΙ
34	Α/Σ ΛΟΓΓΟΥ

35	Α/Σ ΛΟΦΟΥ ΔΙΑΚΟΠΤΟΥ
36	Α/Σ ΜΑΓΕΙΡΑ
37	Α/Σ ΜΑΜΟΥΣΙΑΣ
38	Α/Σ ΜΑΥΡΙΚΙΟΥ
39	Α/Σ ΜΕΛΙΣΣΙΩΝ
40	Α/Σ ΜΕΡΤΙΔΙΟΥ
41	Α/Σ ΜΥΡΟΒΡΥΣΗΣ
42	Α/Σ ΝΕΟΥ ΕΡΙΝΕΟΥ
43	Α/Σ ΝΕΡΑΤΖΙΩΝ
44	Α/Σ ΝΙΚΟΛΕΙΚΩΝ
45	Α/Σ ΠΑΡΑΛΙΑΣ ΠΛΑΤΑΝΟΥ
46	Α/Σ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ
47	Α/Σ ΠΗΓΑΔΙΑ ΜΕΛΙΣΣΙΩΝ
48	Α/Σ ΠΛΑΤΑΝΟΥ
49	Α/Σ ΡΙΖΟΜΥΛΟΥ
50	Α/Σ ΡΟΔΙΑΣ
51	Α/Σ ΡΟΔΟΔΑΦΝΗΣ
52	Α/Σ ΣΑΛΜΕΝΙΚΟΥ
53	Α/Σ ΣΕΛΙΑΝΤΙΚΩΝ
54	Α/Σ ΣΕΛΙΝΟΥΝΤΑ
55	Α/Σ ΣΤΑΦΙΔΑΛΩΝΩΝ
56	Α/Σ ΣΥΝΑΝΙΩΝ
57	Α/Σ ΤΕΜΕΝΗΣ
58	Α/Σ ΤΟΥΜΠΙΑΣ
59	Α/Σ ΤΡΑΠΕΖΑΣ
60	Α/Σ ΧΑΝΤΖΗ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Καμενίδης Χρ., Συνεταιρισμοί – Αρχές – Οικονομική – Πολιτική – Ανάπτυξη – Οργάνωση – Νομοθεσία ΔΕΥΤΕΡΗ ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΗ ΕΚΔΟΣΗ, ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ Αδελφών Κυριακίδη α.ε., 2001, 2005
2. Κοντάκος Αρ., Γενική Λογιστική σε Ευρώ, ΕΛΛΗΝ, 2001
3. Μαυριάδης Στ., Συνεργατισμός – Συνεταιρισμοί – ΙΣΤΟΡΙΑ – ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ- ΑΠΟΣΤΟΛΗ – η εναλλακτική λύση - , ΓΙΑΧΟΥΔΗ, 2003
4. ΠΑΝΑΙΓΙΑΛΕΙΟΣ ΕΝΩΣΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ
5. Πνευματικό Κέντρο Αιγιάλειας "ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ", Εν Αιγίω, Πνευματικό Κέντρο Αιγιάλειας "ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ", 2001
6. Συκιανάκης Γ., ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ, ΠΑΠΑΖΗΣΗ, 1975
7. Τσουραμάνης Χρ., Μελέτη Κ., Συνεταιριστική Οικονομία και Νομοθεσία, 2004
8. Χαραλάμπους Κ., ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ, ΓΟΡΔΙΟΣ, 1993
9. Χριστοδούλου Δ., ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ Β' ΕΚΔΟΣΗ, ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ, 1987